

KI MAWJAM SHA U KHRIST

Steps To Christ (Khasi)

Ki lynnong:

1. Ka Jingieit U Blei ia U Briew
2. Ka Jingdonkam U Nongpop ia U Khrist
3. Ka Jingkylla-Kaba-Mut
4. Ka Jingphla
5. Ka Jingpynkyntang
6. Ka Jingngeit Bad Ka Jingpdiang
7. Ka Jingtynjuh ia Ka Jinglong-Synran
8. Kaba Nangsan Ha U Khrist
9. Ka Jingtrei Bad Ka Jingim
10. Ka Jingtíp ia U Blei
11. Ka Lad-Bamyntoi Jong Ka Jingdwai
12. Kumno Yn Leh ia Ka Jingartatien
13. Shadkmen Ha U Trai

1. KA JINGIEIT U BLEI İA U BRIEW

Ka Pyrthei ka mariang bad ka jingpynpaw kumjuh ki phla İa ka jingieit jong U Blei. U Kpa jong ngi Uba ha bneng U long ka tynrai ka jingim, ka jingstad, bad ka jingkmn. Khmih ha kiei kiei kiba itynnad bad ba iphylla jong ka mariang. Pyrkhat İa ka jingpynbit pynbiang baphylla jong ki İa ki jingdonkam bad jingsuk, ym tang İa u briew, hynrei İa baroh ki jingthaw ba im. Ka jingshit ka sngi bad u slap, kiba pynsngewbha bad pynpynggad İa ka pyrthei, ki lum, ki duriaw bad ki madan, baroh ki kren ha ngi İa ka jingieit jong U Nongthaw. Dei U Blei Uba pyndap İa ki jingdonkam kiba man ka sngi jong ki jingthaw jong U baroh. Ha ki ktien ba sngewtynnad jong u nongrwai Salm:

“Ki khmat baroh ki khmih ha Me, te Me ai ha ki İa ka jingbam jong ki ha la ka aiom. Me plie İa la ka kti, bad Me pynhun İa ka jingkwah jong ki baim baroh.” Salm 145:15,16

U Blei U la thaw İa u briew uba janai, uba khuid bad ha ka jingsuk; bad ka pyrthei baitynnad, kumba kala wan na ka kti jong U Nongthaw, kam don dak ne syrngiew jong ka jingtlor ne jingtım. Dei ka jingryngkang İa ka hukum jong U Blei-ka hukum jong ka jingieit-kaba la wallam İa ka jingkordit bad jingİap. Pynban wat hapdeng ka jingjynjar kaba mih na ka pop, İa ka jingieit jong U Blei la pynpaw. La thoh ba U Blei U la tim İa ka khyndew na ka daw jong u briew Jenesis 3:17. Ki shiah bad ki shiah keng, ki jingeh, bad ki jingtynjih kiba pynlong İa ka jingim jong u briew kaba jynjar---la pynmih na ka bynta ka jingbha jong u kum ka bynta jong ka jinghikai kaba donkam ha ka jingthmu jong U Blei ban kyrsiew İa u na ka jingjot bad jinglongpoh kaba la wallam da ka pop. Ka pyrthei, la ka la hap, kam long tang ka jingsngewsıh bad jingjynjar. Ha ka mariang hi don ki khubor jong ka jingkyrmen bad jingpyntngen. Don ki syntiew ha ki dieng shiah bad İa ki dieng-shiah la tap da u tiewkulap.

“U Blei U long ka jingieit,” la thoh ha iwei-pa-iwei I shylluid syntiew iba la puh, bad ha uwei-pa-uwei u speh phlang. Ki sim kiba itynnad ki pyndap İa ka suinbneng da ki jingrwai ba sngewtynnad jong ki, ki syntiew ba itynnad ha ka jingjanai jong ki ki pyniwbih İa ka suinbneng, ki dieng kiba jrong jong ka khlaw bad ki sla kiba jyrngam bad baitynnad, baroh ki phla İa ka jingsumar baieit bad basbun jong U Blei jong ngi bad İa ka jingkwah jong U ban pynlong İa ki ki khun kiba suk.

Ka ktien jong U Blei ka pynpaw İa ka jinglong jong U. U da lade U la pynbna İa ka jingieit bad jingisynei baiar khlem kut jong U. Haba u Moses u la dwai, “To pyni ha nga İa ka burom jong me, U Trai U la jubab “İa ka jingbha jong nga baroh ngan pynİaid ha shwa jong Me.” Eksodus 33:18,19. Kane ka long ka burom jong U, U Trai U la İaid ha shwa u Moses bad U la pynbna, “U Trai, U Trai, U Blei U baisynei, U baiaishah slem, bad Uba kynrei ha ka jingbha bad ka jingshisha, Uba bat İa ka jingisynei İa ki hajar. Uba map İa ka jingpalat, bad İa ka jingryngkang, bad İa ka pop” Eksodus 34:6,7. U long “Uba tud ban bitar, bad Uba kynrei ha ka jingisynei,” “namar U sngewbha ha ka jingsynei.” Jonah 4:2; Mikah 7:18.

U Blei U la teh ia ki dohnud jong ngi ha U da ki dak kibym lah ban niew ha bneng bad khyndew. Lyngba kiei-kiei ki jong ka mariang bad ki jingteh kiba jylliew tam bad ba ieit tam bakynja pyrthei kiba ki dohnud briew ki lah ban tip, U la wad ban pynpaw ia lade ha ngi. Pynban kine baroh kim lah ban pynpaw janai ia ka jingieit jong U. La la ai ia kine baroh ki sakhi, pynban u nongshun ia ka babha u la pynmatlah ia ki jingmut jingpyrkhat jong ki briew haduh ba ki khmih sha U Blei da ka jingsheptieng; ki pyrkhat ia U kum Uba eh bad U bym ju map. U Soitan u la pynlong ia ki briew ban mut dur ia U Nongthaw kum Uta Uba ka jinglong ba kongsan jong U ka long ka jinglong ba pyrkhing eh—U Nongbishar Uba eh, Uba dom, bad U Nongairam U bym ju map. U la mut dur ia U Nongthaw kum U ba ap kmang da ka khmat kaba bishni ban iohi ia ka jingbakla jong ki briew khnang ba Un iohe pynshitom ia ki. Ka long ban weng noh ia kane ka syrngiew ba dum, da kaba pynpaw sha ka pyrthei ia ka jingieit babymjukut jong U Blei, ba U Jisu U la wan ban im hadpeng ki briew.

U Khun jong U Blei U la wan na bneng ban pynithuh ia U Kpa. “Ym don mano-mano ruh ba la iohi ia U Blei mynno-mynno ruh; Uta U Khun ba la kha-marwei, Uba long ha ka shadem U Kpa, U hi U la pynpaw ia U.”Ioannis 1:18 “Ym don ruh uba ithuh ia U Kpa, hynrei tang U Khun, bad uta ha uba U Khun U mon ban pynpaw ia u.”Mathaios 11:27. Haba uwei na ki synran u la kyrpad,”Pyni ia Uta U Kpa ha ngi,” U Jisu U la jubab “Nga la long slem katta katta bad phi, bad mem pat la ithuh ia Nga, ko Philip? Jar uba la iohi ia nga, u la iohi ia Uta U Kpa; kumno ba me ong ma-me te, To pyni ia Uta U Kpa ha ngi?”Ioannis 14:8,9.

Ha kaba batai ia ka kam jong U ha kane ka pyrthei, U Jisu U la ong, U Trai “U la pynsleh ia nga ia kaban ialap ia ka Gospel ha kiba duk: U la phah ia nga ban pynbna ia ka jingpyllait ha kiba la set byndi, bad ia ka jingpynpeit pat ia kiba matlah, ban pyllait-noh ia kiba la ban ka shitom.” Loukas 4:18. Kane ka la long ka kam jong U. U la iaaid kylleng U da leh babha bad U da pynkhiah baroh kiba la ban bein da u soitan. La don bun ki nongrit ha kiba ym shym la don kawei ruh ka jingpang ha kano kano ka iing, namar U la iaaid lyngba jong ki bad U la pynkhiah ia kiba pang baroh phar. Ka kam jong U hi ka pynpaw ia ka jingpynsleh ba kynjablei jong U. Ia ka jingieit, jingisynei bad jingsngewlem la pynpaw ha kawei-pa-kawei ka kam jong ka jingim jong U; ka dohnud jong U ka dap da ka jingieit ia ki briew. U la shim ia ka jinglong briew khnang ba U lah ban sngewthuh ia ki jingdonkam jong u briew. Kiba duk tam bad kiba rit tam kim sheptieng ban wan sha U. Ki sngewbha ban shong ha ki khohsiew jong U, bad ban peit ieit ia ka khmat bapyrkhat, bad basbun jong U.

U Jisu um shym la set kawei ruh ka ktien jong ka jingshisha, hynrei U la kren ia ka barabor ha ka jingieit. U da husiar bad shah shkor bha ia kawei-pa-kawei ka jingkren jong U bad ki briew. Um ju long Uba tohmet, Um ju kren ki ktien kiba eh khlem donkam ne pynmong ia ka mynsiem kaba tlot. U iaishah ia ka jingtlot ba kynja-briew. U kren ia ka jingshisha bad kata barabor da ka jingieit. U pynrem ia ka jingarsap, jingbymngeit bad jingbymman; hynrei ki ummat ki don ha ka sur kren jong U katba U kren ia ki kyntien ka jingdumok. U la iam ia

ka Jerusalem ka shnong ba U ieit, kaba la kyntait ban pdiang ia U, Uba long Ka lynti, Ka jingshisha, bad ka jingim. Ki la kyntait ia U Uba long U Nongpynim, hynrei U la niew ia ki da ka jingieit bad jingsngewlem. Ka jingim jong U ka long ka jinglen ia lade bad kaba pyrkhata na ka bynta ka jingbit jingbha jong kiwei pat. Kawei-pa-kawei ka mynsiem ka long kaba kordor ha khmat jong U. Katba U don ha lade ia ka burom ba kynja-Blei, pynban U pyndem ia lade da ka jingniew burom baieit bad ba sngewlem ia iwei-pa-iwei i dkhot jong ka long iing jong U Blei. Ha ki bried baroh U iohi ia ki mynsiem ba la jot ia kiba ka kam jong U ka long ban pynim pat ia ki.

Kum kata ka la long ka jinglong jong U Khrist kumba la pynpaw ha ka jingim jong U. Kane ka long ka jinglong jong U Blei. Dei na ka dohnud jong U Kpa ba ki wahduit jong ka jingieit ba kynja-Blei ka paw ha U Khrist, ki tuid sha ki kynja bynriew. U Jisu U Nongpynim baieit bad ba isynei u long U Blei "Uba paw ha ka doh." 1 Timothy 3:16.

U Jisu U la wan long doh, U la shah shitom bad la iap khnang ia kaban siewspah ia ngi. U la jia long " U bried jong ka jingsngewsih," khnang ba ngi lah ban long ki nong-iaioh bynta ia ka jingkmn ba bymjukut. U Blei U la shah ia U khun baieit jong U, Uba dap da ka jingaiei bad jingshisha, ban wan na ka bneng kaba dap da ka burom bym lah shuh ban batai sha kane ka pyrthei ba la pynsnewdur bad iaptram da ka pop bad ba la pyndum da ka syrngiew jong ka jingiap bad ka jingtim. U la shah ia U ban iehnoh ia ka shadem jong ka jingieit jong U, ia ka jingkyntiew burom jong ki angel bad ban shah ia ka jinglehrain, jingjahburom, jingshun bad ka jingiap. "Ka jingpynshitom ka jingsuk jong ngi ka la long halor jong U, bad da ki jingjngem snam jong U la pynkhiah ia ngi." Isaiah 53:5. Khmih ia U ha ka ri-khlaw, ha Gethsamane, halor ka dieng-phna! U Khun jong U Blei ba khlem thohbria bad ba lui-lui U la shim halor lade ia ka jingkit jong ka pop. Uba la long shitylli bad U Blei, U la sngew khia ha la ka mynsiem ia ka jingpyniakhlad ba shyrkhei kaba ka pop ka la pynlong hapdeng U Blei bad U bried. Kane ka mih na ki rymmiang shyntur jong U, ka jingpyrta ba sngewkordit," U Blei jong nga! U Blei jong nga! Balei ba Me la iehnoh ia nga?" Mathaios 27:46. Ka long ka jingkit jong ka pop, ka jingsngew ia ka jingrunar ba shyrkhei jong ka, ia ka jingpyniakhlad jong ka mynsiem na U Blei,---dei kane kaba la pynpait ia ka dohnud jong U Khun U Blei.

Hynrei ia kane ka jingkheinduh ba khraw ym shym la pynlong khnang ban pynlong ia ka dohnud U Kpa ban ieit ia u bried bad ym ban pynlong ia u uba mon ban pynim. Oh em,em! "Naba U Blei U la ieit katta katta ia ka pyrthei katba U la aiti-noh ia la U khun ba la khamarwei." Ioannis 3:16. U Kpa U ieit ia ngi, ym namar ka jingpyniasuk bakhraw ne jingpynhun ia U Blei, hynrei U la thaw ia ka lad ka jingpyniasuk namar ba U ieit ia ngi. U Khrist U la long U pdeng ha Uba U lah ban theh lut ia ka jingieit bymjukut jong U halor kane ka pyrthei ba la kyllon bad ba la rem, "U Blei U dang pyniasuk ia ka pyrthei ha lade hi ha U Khrist." 2 Korinth 5:19. U Blei U la shah shitom lem bad U Khun jong U. Ha ka jingkordit jong ka Gethsamane,

ka jingiap ha Kalbari, ka dohnud jong ka jingieit ba bymjukut ka la siew ia ka dor jong ka jingsiewspah ia ngi.

U Jisu U la ong,"Namar kane keiñ Uta U Kpa U ieit ia nga, naba nga aiti-noh ia la ka jingim, ba ngan ioh-shim pat ia ka."Ioannis 10:17. Kata ka long,"U Kpa jong nga U la ieit ia phi katta-katta hynrei kham palat ia nga naba ba nga la aiti ia la ka jingim ban siewspah ia phi. Da kaba long U Nongmihbujli bad U Nongbahkhala jong phi, da kaba aiti ia ka jingim jong nga, da kaba shimti noh ia ki ram jong phi bad ki jingryngkang jong phi, ia nga la ieit da U Kpa jong nga; namar da ka jingknia jong nga, U Blei U lah ban long Uba hok, pynban U Nongpynksan jong uta uba ngeit ha U Jisu."

Ym don mano-mano hynrei tang U Khun jong U Blei U ba lah ban pynioh ia ka jingsiewspah jong ngi; namar tang ma U Uba long ha ka shadem jong U Kpa U lah ban pynpaw ia U. Tang ma U Uba tip ia ka jingjrang bad ia ka jingjylliew jong ka jingieit U Blei uba lah ban pynpaw ia ka. Ym don kano-kano ka jingknia nalor kaba la pynlong da U Khrist na ka bynta u briew uba la kyllon kaba lah ban pynpaw ia ka jingieit jong U Kpa ia u khun bynriew ba la jot bad ba la rem.

"Naba U Blei U la ieit katta katta ia ka pyrthei katba U la aiti-noh ia la U khun ba la khamarwei." U la ai ia U ym tang ba Un im hapdeng ki briew, hynrei ban kit ia ki pop jong ki bad ban long ka jingknia namar jong ki. U la ai ia U sha ka jaidbynriew ba la hap. U Khrist U la dei ban pyniadei ia lade bad ki jingdonkam jong ki briew. Ma U Uba la long shitylli bad U Blei U la pyniasoh ialade bad ki khun bynriew da ki kyrwoh ki ban ym dkut shuh lano-lano. U Jisu "Um sngewlehrain ban khot para ia ki."Hebru 2:11. U long U jingknia jong ngi, U riwsaid jong ngi, U hynmen jong ngi, Uba da phong ia ka dur jong ngi ki briew ha khmat ka khet jong U Kpa, bad lyngba ki yrta ban long shitylli bad ka jaidbynriew kaba U la siewspah,---U Khun U Briew. Bad kane baroh ka long ba yn kyntiew ia u briew na ka jingjot bad jingpynpoh dor jong ka pop, bad ba U lah ban pynphalang ia ka jingieit jong U Blei, bad ban ioh bynta ia ka jingkmn jong ka jinglong khuid.

Ka dor kaba la siew na ka bynta ka jingsiewspah jong ngi, ka jinglenlade bym lah ban thew jong U Kpa jong ngi Uba ha bneng ha kaba U la ai ia la U Khun ban iap namar jong ngi, ka dei ban ai ha ngi ia ki jingpyrkhat kiba khraw kiba kumno ngin lah ban long lyngba U Khrist. Katba U Ioannis u apostol ba la pyndap da U Mynsiem u khmih ia ka jingjrang, ka jingjylliew bad ka pyngkiang jong ka jingieit jong U Kpa ia ka jaidbynriew ba la iap, ia U la pyndap da ka jingiaroh bad jingtiengburom; bad ha ba um lah ban shem ki ktien kiba biang ban pynpaw ia ka jingkhraw bad jingsbun jong kane ka jingieit, U la khot ia ka pyrthei ban khmih ia ka da lade hi. "Ha khmih phi kaba kumno ka jingieit Uta U Kpa U la ai ha ngi, ba la khot ia ngi ki khun U Blei."1 Ioannis 3:1. Ka dor kaba katno kane ka la buh halor u briew! Da ka jingryngkang ki khun bynriew ki la jia long ki raiot jong u Soitan. Da ka jingngeit ha ka jingsiewspah jong U Khrist, Ki khun ki ksiew jong u Adam ki jia long biang ki khun jong U

Blei. Da kaba shim ia ka jinglong jong u briew, U Khrist U kyntiew ia ka jinglongbriew. Ia ki briew ba la rem bad kyllon la buh ha ka jaka kaba, da ka jingiasoh bad U Khrist, ki lah da shisha ban long kiba bitdor ia ka kyrteng “Ki Khun jong U Blei.”

Kum kata ka jingieit ka long ka bym lah ianujor. Ki khun jong U Syiem Bneng! Katno ka kular kaba kordor ka long! Ka subjek jong ka jingpynleit jingmut bajylliew tam! Ka jingieit bym lah ianujor jong U Blei ia kane ka pyrthei ka bym shym la ieit ia U! Kane ka jingpyrkhat ka dei ban pynrit ia ka mynsiem bad wallam ia ka jingmut sha ka jingpyndem ha ka mon jong U Blei. Katba ngi nang pyrkhat ia ka jinglong kaba kynjablei na ka jingiadei ka diengphna, katta ngin nang iohi khambha ia ka jingisynei, jingsbun bad jingmap ba la milai lang bad ka jingbym shah shiliang ia ka hok, bad nang sngewthuh khambha ia ki nuksa bym lah ban niew jong ka jingieit kaba bymjukut, bad ka jingisynei bajem kaba palat ia ka jingieit jong ka kmie ia u khun ba iaaid mon.

2. KA JINGDONKAM U NONGPOP IA U KHRIST

Ia u briew ha kaba nyngkong la pynkup da ki bor kiba donburom bad ka jingmut jingpyrkhat kaba paka. U la long uba janai ha ka jinglong jong u bad ha ka jingiadei sur bad U Blei. Ki jingpyrkhat jong u ki long kiba nylla bad ki jingthmu jong u kiba khuid bad ba riewblei. Hynrei da ka jingbymkohnguh, ia ki bor jong u la pynkylla khongpong, bad ka jingkhwan jingkhapnap ka la shim ia ka jaka jong ka jingieit. Ka jinglong jong u ka la jia long kaba tlot da ka jingryngkang haduh ba ka long ka bym lah ia u ha la ka jong ka bor ban iaaleh pyrshah ia ka bor jong u bymman. Ia u la pynlong mraw da u Soitan, bad un jin da la sah kumta junom, lynda U Blei U la wan ban pyllait. Ka la long ka jingthmu u Soitan ban khang ia ka jingpyrkhat U Blei ha kaba thaw ia u briew, bad pyndap ia ka pyrthei da ka jingtim bad jingjot. Bad un kdew ia kane ka jingsniew baroh kum ka jingmih na ka jingthaw jong U Blei ia u briew.

Ha ka jinglong ba khlem pop, u briew ula ioh ia ka jingiasyllok bakmen bad Uta “ha Uba la buhrieh ia ki jingkyshew baroh jong ka jingstad bad ka jingtip.” Kolosai 2:3. Hynrei hadien ka jinglehpop jong u, um lah shuh ban shem jingkmien ha ka jinglongkhuid, bad u la wad ban buhrieh ialade na khmat U Blei. Kum kata ka jinglong ka dang long haduh mynta jong ka dohnud ka bym pat pynthymmai. Kam iaahap-sur shuh bad U Blei bad kam shem jingsuk jingkmien ha ka jingiasyllok bad U. U nongpop um shem jingkmien ban don ha khmat U Blei; un phet na ka jingialong lok bad ki jingthaw bakhuid. Wat lada yn shah ia u ban rung ha bneng, kan ym long ka jingkmien ei-ei ia u. Ka mynsiem jong ka jingieit bymdon jingkhwan ei-ei kaba synshar hangta --kawei-pa-kawei ka dohnud kaba phai sha ka dohnud jong ka Jingieit Babymjukut-- kan ym ktah ia ki sur ban jubab ha ka mynsiem jong u. Ki jingpyrkhat jong u, ki sngewbha jong u, ki jingthmu jong u kin long nongwei ia ki jong kito ki nongshongshnong ba khlem pop kiba don hangta. Un long u sai-kynud bymiadei-sur ha ki sur rwai jong ka bneng. Ka bneng kan long ha u ka jaka jong ka jingkordit; un kwah ban ioh rieh na Uta Uba long ka jingshai jong ka bad pdeng ne tynrai jong ka jingkmien jong ka. Kam

dei ka ain leh donbor na ka liang jong U Blei ban khang noh ia ki bymman na ka bneng; hynrei ia ki la khang da ka jinglong bymbit jong ki hi. Ka burom jong U Blei kan long ha ki ka ding ba bam duh. Kin kham jied ia ka jingjot, tang ba kin lah ban iohrieh na ka khmat jong Uta Uba la iap ban siew kuna ia ki.

Ka long ka bymlah ia ngi, da lade hi, ban ioh lait na ka ahor jong ka pop ha kaba ngi la ngam. Ki dohnud jong ngi ki long kiba bymman, bad ngim lah ban pynkylla ia ki. "Uei uba lah ban pynmih ia kaba khuid na ka jingbymkhuid? Ym don." "Naba kata ka jingiaimutbrai ka jong kata ka doh ka long ka jingshun ia U Blei: namar kam pynhapoh ia lade ia ka hukum U Blei, lymne kam lah shisha keiñ" Job 14:4;Rom 8:7. Ka jingnang jingstad, ka jinglong riewshai, ka jingpyntreikam ia ka mon, ka jingpyrshang briew, baroh ki don la ka jaka kaba biang, hynrei hangne ki long kiba khlem bor. Ki lah ban pynmih ia ka jinglong babeit kaba shabar, hynrei kim lah ban pynkylla ia ka dohnud; kim lah ban pynkhuid ia ki pukri jong ka jingim. Dei ban don ka bor kaba trei na shapoh bad ka jingim kaba thymmai na jrong, shwa ban pynkylla ia ki briew na ka pop sha ka jinglong khuid. Kata ka bor long U Khrist. Tang ka jingaiei jong U kaba lah ban pynkhie-im ia ki bor tynrai ba la iap jong ka mynsiem, ban khring ia ka sha U Blei, sha ka jingkhuid.

U Nongpynim U la ong, "Lynda kha pat ia u briew (na jrong)," lynda un ioh ia ka dohnud kaba thymmai, ki jingkwah kiba thymmai, ki jingthmu kiba thymmai, kiba ialam sha ka jingim kaba thymmai, "um lah ban iohi ia ka hima U Blei." Ioannis 3:3. Ka jingpyrkhat ba ka long kaba donkam tang ban pynjanai ia ka jinglong kaba bha kaba don ha u briew, ka long ka jingshukor kaba ma. "Hynrei u briew bakynja-doh um pdiang ia kita kiei-kiei ruh ki jong U Mynsiem U Blei; namar ki long ka jingbieit ha u; bad um lah hi ban ithuh ia ki, naba da kaba kynja-mynsiem ba bishar ia ki." "Wat sngew kyndit te ba nga la ong ha me, ba ka dei ban kha pat ia phi." 1 Korinth 2:14;Ioannis 3:7. Shaphang U Khrist la thoh, "ha U la don ka jingim; bad kata ka jingim ka long ka jingshai jong ki briew."--"naba ym don kawei-pat ka kyrteng hapoh ka bneng, ia kaba la ai hapteng ki briew, da kaba ka dei ba yn pynim ia ngi." Ioannis 1:4;Ki Kam 4:12.

Kam biang tang ban sngewthuh ia ka jingsbun jingieit jong U Blei, ban iohi ia ka jingbha, ia ka jingsbun ba kynja-kpa, jong ka jinglong jong U. Kam biang tang ban shemphang ia ka jingstad bad ia ka jinglonghok jong ka ain ne hukum jong U, bad ban iohi ba ia ka la pynshong ha ka nongrim ba bymjukut jong ka jingieit. U apostol Paul u la iohi ia kane baroh haba u la ong, "Nga ia kohnguh lem bad kata ka hukum ba ka long kaba bha." "Kumta te kata ka hukum ka long kaba khuid hi keiñ, bad kata ka adong ruh kaba khuid, bad kaba hok, bad kaba bha de." Rom 7:16,12. Pynban da ka jingsngewsih kthang bad ka jingduh jingkyrmen u la ong, "Hynrei ma-nga nga long uba kynja-doh, ia uba la die-noh keiñ hapoh ka pop."Rom 7:14. U thrang ia ka jinglong sngur, ia ka hok, ia kaba u hi da lade um don bor ban ioh, bad u la pyrta,"Ah nga u briew uba shah-lanot-khop! Uei uban pyllait-noh ia nga na ka met jong kane ka jingiap?"Rom 7:24. Kane ka dei ka jingpyrta kaba mih na ki dohnud ba

sngewkhia lyngba ki yrta baroh. İa baroh don tang kawei ka jubab. “Ha khmih, U Khun-langbrot jong U Blei, Uba kit-noh İa ka pop jong ka pyrthei.”Ioannis 1:29.

Ki don bun ki dak da kiba U Mynsiem jong U Blei U la wad ban pynshai İa kane ka jingshisha, bad ban pynsngewthuh ha ki mynsiem kiba thrang ban İoh lait na ka jingkit jong ka pop. Haba u Jakob u la phet na ka ing u kpa jong u, hadien ba u la leh pop ha kaba shukor İa u Iso, İa u la ban da ka jingsngewkhia jong ka pop. U long marwei bad uba la kyntait kumba u long, ba la pynkhlad na baroh kaba pynlong İa ka jingim kaba sngewbha, ka jingpyrkhath kaba la ban khia palat İa ka mynsiem jong u ka la long ka jingsheptieng ba ka pop jong u ka la pynkhlad İa u na U Blei bad na ka bneng. Ha ka jingsngewsih u la thiah halor ka sla ka khyndew, sawdong İa u la don tang ki lum kiba kynjah, bad shajrong ka sahit bneng ba la tyngshain da ki khlur. Katba u İohthiah, ka jingshai kaba phylla ka la wan ha ka jingİohipaw jong u; bad ha khmih na ka madan kaba u thiah, ka jingkieng kaba khraw ka la ieng ka da kot haduh ki khyrdop jong ka bneng hi, bad ki angel jong U Blei ki da İa kiew İa hiar ha ka; katba na ka burom na jrong, ka jingsawa ba kynjablei la İohsngew İa ka khubor jong ka jingpyntngen bad jingkyrmen. Kumne la pyntip ha u Jakob İa kata kaba pynbiang İa ka jingdonkam bad jingthrang jong ka mynsiem jong u,---Uta U dei U Nongpynim. Da ka jingkmn bad jingsngewnguh u la İohi İa ka lad kaba u nongpop kum ma u, u lah pat ban İohi İa ka jingİasyllok bad U Blei. Ka jingkieng ha ka jingphohsniew jong u ka ieng pharshi İa U Jisu, Uba long tang ma U U Nongpynİasoh hapdeng U Blei bad u briew.

Kane ka long kajuha dur kaba U Khrist U la kynthoh ha ka jingİakren jong U bad u Nathanael, haba U ong,“Phin sa İohi İa ka bneng ba ka plie, bad İa ki angel U Blei ba ki İa-kiew, bad ki İa-hiar ha U Khun U briew.” Ioannis 1:51. Da ka jingphaidien-noh, u briew ula pynlong-nongwei İa lade na U Blei; İa ka pyrthei la pynİakhlad noh na ka bneng. Lyngba ka kharai kaba don hapdeng, ym lah ban don kano-kano ka jingkieng kaban pynİasoh. Hynrei lyngba U Khrist İa ka pyrthei la pynİasoh pat bad ka bneng. Da ka jinglong hok jong U, U Khrist U la pun jingkieng İa ka kharai kaba ka pop ka la pynlong, khnang ba ki angel ki lah ba wan İasyllok pat bad u briew. U Khrist U la pynİasoh İa u briew uba la hap ha ka jingtlot bad jinglong ba khlem jingİarap jong u bad Uta U Tynrai jong ka bor ba bymjukut.

Long lehnohei ki jingphohsniew jong ki briew İa ka jingkiew shaphrang, lehnohei baroh ki jingpyrshang ban kyntiew İa ka jinglongbriew, lada ki klet noh İa kata kaba long ka tynrai jong ka jingkyrmen bad jingİarap İa ka jaidbynriew ba la kyllon. “Ka jingai babha baroh, bad ka jingai bajanai baroh,” ka long na U Blei. Jakob 1:17. Ym don ka jinglong kysai bashisha lait na U. Bad dei tang U Khrist Uba long ka lynti sha U Blei. U ong,“Nga Uba long kata ka lynti bad, ka jingshisha, bad ka jingim de; ym don uba wan ha U Kpa, hynrei tang da nga.”Ioannis 14:6.

Ka dohnud U Blei ka thrang hir-hir İa ki khun jong U ha pyrthei da ka jingieit kaba kham khlain ban İa ka jingİap hi. Haba U ai İa la U Khun, U la theh lut halor jong ngi İa ka bneng baroh kawei. Ka jingim, jingİap bad jingİasaid jong U Nongpynim, ka jingshakri jong ki angel, ka jingİasaid-da jong U Mynsiem, U Kpa Uba trei ha jrong bad lyngba baroh, ka jingtrei ba

khlem sangeh jong ki jingthaw ba kynja-bneng---kine baroh ki long na ka bynta ka jingsiewspah ia u briew.

Ah to ngin ia pyrkhath ia ka jinglen-lade kaba phylla kaba la pynlong namar jong ngi! Ai ba ngin nang ban sngewburom ia ka jingtrei bad jingphikir ba ka bneng ka la leh ban pynbha pat ia kiba la jot la rem bad ban wallam pat ia ki sha ka ing jong U Kpa. Ia ki jingthmu ba kham khlain bad ki bor trei kiba kham donbor ym pat ju lah ban pyntrei ia ki; ka bainong ba palat liam na ka bynta ki jingleh-hok, ka jingkmn jong ka bneng, ka jingialanglok bad ki angel, ka jingiasyllok bad ka jingieit jong U Blei bad U Khun jong U, ka jingkyntiew bad jingpyniar ia ki bor jong ngi lyngba ki yrta ba bymjukut,---hato kine kim long ka jingkyntu bad jingpynshlur ia ngi ban ai ia ka jingshakri ieit jong ka dohnud ia U Nongthaw bad Nongsiewspah jong ngi?

Bad, ha kawei pat ka liang, ki jingbishar jong U Blei ba la rai pyrshah ia ka pop, ka jingpynhiar kput ka bymlah ban kiar, ka jingpynjah burom ka jinglong jingim jong ngi, bad ka jingpynjot ba khadduh, la pynpaw shai ha ka ktien jong U Blei ban maham ia ngi pyrshah ia ka jingshakri ia u Soitan.

Hato ngin ym khein kor ia ka jingisynei jong U Blei? Sa kaei shuh-shuh Un dang leh? To ngin pyniadei ialade bad U Uba la ieit ia ngi da ka jingieit kaba phylla. Ai ba ngin pdiang ia kane ka lad ba la tyngkai na ka bynta jong ngi khnang ba ia ngi lah ban pynkylla dur sha ka jingiasyriem bad ka dur jong U, bad ban pynioh pat ha ngi ia ka jingialong-lok bad ki angel kiba shakri ia ngi bad sha ka jingialong kawei bad jingiasyllok bad U Kpa lem bad U Khun.

3. KA JINGKYLLA-KABA-MUT

Da kumno u briew u lah ban long uba iadei bad U Blei? Da kumno ia u nongpop lah ban pynlong uba hok? Ka long tang lyngba U Khrist ba ia ngi lah ban wallam sha ka jingidei bad U Blei bad sha ka jinglong khuid; hynrei da kumno ngin wan sha U Khrist? Bun ki kylli ia kajuh ka jingkylli kaba la kylli da ki paitbah babun ha ka sngi Pentekost, haba ki la sngewthuh ba ki la leh palat, ki la pyrta jam, "Kumno ngin leh?" Ka ktien kaba nyngkong ha ka jubab jong u Petros ka la long "Kylla-kaba-mut!" Ki Kam 2:37,38. Ha kawei pat ka por kham hadien, u la ong "Kylla-kaba-mut, to wan phai khmat ruh, ban io pyndam noh ia ki pop jong phi." Ki Kam 3:19.

Ka jingkylla-kaba-mut ka kynthup ia ka jingsngewsih namar ka pop, bad ka jingphai noh na ka. Ngin ym lah ban iehnoh ia ka pop lynda ngi iohi ia ka jinglongtngit bad jinglong ba pop jong ka, bad lynda ngi phai noh na ka da ka dohnud, kan ym don ka jingkylla kaba shisha ha ka jingim.

Don shibun kibym lah ban sngewthuh ia ka jinglong bashisha jong ka jingkylla-kaba-mut. Ki paitbah ki sngewsih ba ki la leh pop, bad ki da pynlong wat ka jingkylla kaba habar, namar ki sheptieng ba ka jinglehbyndeit jong ki kan wallam ka jingshitom halor jong ki hi. Hynrei kane

kam long ka jingkylla-kaba-mut ha ka jingmut jong ka Baibl. Ki sngewsih ia ka jingshitom hynrei ym ia ka pop. Kum kata ka la long ka jingsngewsih jong Iso haba u la iohi ba u la duh junom ia ka hok ka jinglong hynmen jong u. U Balaam, haba la pynsheptieng ia u da u angel uba ieng ha ka lynti pyrshah ia u bad ka waitlam ha ka kti, u la phla ia ka pop ioh un duh noh ia la ka jingim; hynrei ym shym la don ka jingkylla kaba shisha na ka pop, ym shym don jingkylla na la ka jingthmu, ym shym la don ruh ka jingijli ia kaba sniew. U Judas Iskariot, hadien ba u la die noh ia U Kynrad jong u, u la pyrta, “Nga la leh pop, haba nga la die noh ia ka snam balui-lui.” Mathaios 27:4

Ia ka jingphla la pynbor ba kan mih na ka mynsiem kaba pop da ka jingsngewshyrkhei ia ka jingpynrem bad ka jingkhmih lynti basheptieng ia ka jingbishar. Ki jingmih ki ban sa jia halor jong u ki la pyndap ia u da ka jingsheptieng, hynrei ym shym la don ka jingsngewsih bajylliew ne pait dohnud ha ka mynsiem jong u, ba u la die ia U Khun jong U Blei Uba khlem pop bad ba u la len ia U Bakhuid jong Ki Israel. U Pharo, haba u la sngewjynjar namar ki jingpynshitom ne ki jingbishar jong U Blei, u la phla ia la ka pop khnang ba un ioh lait na ki jingshitom ki ban bud, hynrei u la phai biang sha la ka jingbein-pyrshah ia Ka Bneng tang shu la sangeh ki jingiapthem. Kine baroh ki sngewsih ia ki jingmih jong ka pop, hynrei kim shym la sngewsih ia ka pop hi.

Hynrei haba ka dohnud ka pyndem ha ka jingtrei U Mynsiem jong U Blei, ia ka jingiatiplem yn pynkhie-im, bad u nongpop un lah ban shemphang katto katne ia ka jingjylliew bad ia ka jinglongkyntang bad jingjanai jong ka hukum bakhuid U Blei, kaba long ka nongrim jong ka jingsynshar jong U ha bneng bad ha pyrthei. U long “U jingshai Uba shisha Uba pynshai ia ki bried baroh.” Ioannis 1:9. U ai jingshai ia ki kamra ba buhrieh jong ka mynsiem bad ia kiei-kiei ki jingbuhrieh jong ka jingdum la pynshai kdar. Ka jingngeit baskhem ka bat ia ka jingpyrkhat bad ia ka dohnud. U nongpop u la shemphang ia ka jinglong hok jong U Jehobah, bad u sngew shyrkhei ban leit mih paw ryngkat bad la ka jinglong bapop bad bymkhuid ha khmat U Nongkhmihthuh jong ki dohnud. U iohi ia ka jingieit jong U Blei, ia ka jingitynnad jong ka jinglongkhuid, ia ka jingkmien jong ka jinglong basngur; u thrang ban long uba la pynkhuid bad ban ioh pat ia ka jingiasyllok bad Ka Bneng.

Ka jingdwai jong u Dabid, hadien ka jingkyllon jong u, ka ai nuksa ia ka jingsngewsih bashisha ia ka pop. Ka jingkylla-kaba-mut jong u ka la long kaba shisha bad kaba naduh tynrai. Ym shym don jingpyrshang ei-ei ban kren da rapjot ia la ka jong ka pop; ym don jingkwah ban iohlait na ka jingbishar kaba ap ia u, kaba la pynkhih ia u ban dwai. U Dabid u la iohi ia ka jinglongsniew-runar jong ka jingpalat jong u; u iohi ia ka jinglong-tngit ka mynsiem jong u; u ijli ia ka pop jong u. Ym dei tang na ka bynta ka jingiohmap ba u dwai, hynrei na ka bynta ka jingsaitkhuid ia ka dohnud. U thrang ia ka jingkmien jong ka jinglongkhuid bad ban ioh pat ia ka jinglong shitylli bad jingiasyllok bad U Blei. Kane ka long ka ktien ne jingkren jong ka mynsiem jong u:

“Suk uta uba la ïoh map noh ïa ka jingpalat jong u, uba la ïoh tyllap noh lin ïa ka pop jong u.
“Suk uta u briew uba U Trai um niew shuh ïa ka jingbymhok ha u, bad uba ha ka mynsiem jong u ym don ka jingshukor.” Salm 32:1,2

“To isynei ïa nga, Ah U Blei, katba kum ka jingleh isynei jong me; katba kum ka jingkynei ki jingisynei bajem jong me to pyndam noh ïa ki jingpalat jong nga.

“To sait khuid ïa nga na ki jingleh bymhok jong nga, bad to pynkhuid ïa nga na ka pop jong nga.

“Naba nga phla ïa la ki jingpalat; bad ka pop jong nga ka don ha khmat jong nga ha la ka sngi.....

“To pynkhuid ïa nga da ka hyssop, te ngan long khuid: to sait ïa nga, te ngan kham lieh ban ïa ka ior.....

“To pynlong ka dohnud thymmai hapoh jong nga, Ah U Blei; bad to pynthymmai ïa ka mynsiem kaba beit hapoh jong nga.

“Wat bret noh ïa nga na khmat jong me; bad wat shim noh ïa U Mynsiem Bakhuid na nga.

“To ai pat ha nga ïa ka jingkmn ka jingpynim jong me; bad to kyrshan ïa nga da ka mynsiem kaba kylluid....

“To pyllait ïa nga na ka jingbit snam, Ah U Blei, me U Blei ka jingpynim jong nga; te u thylliej jong nga un rwai jam shaphang ka hok jong me.” Salm 51:1-14

Ka jingkylla-kaba-mut kaba kum kane ka long kaba ngim lah ban kot da la ka jong ka bor; yn ïoh ïa kane tang na U Khrist, Uba la kiew shajrong bad Uba la ai ïa ki jingai ei ha ki briew.

Dei ha kane ka bynta ba bun ki bakla, bad namarkata ki duh ïa ka jingiarap kaba U Khrist U Kwah ban ai ïa ki. Ki pyrkhath ba kim lah ban wan sha U Khrist lynda ki kylla-kaba-mut shwa, bad ba ka jingkylla-kaba-mut ka pynkhreh ïa ka jingmap ïa ki pop jong ki. Ka long kaba shisha ba ka jingkylla-kaba-mut ka leit shwa ïa ka jingïohmap ïa ki pop; namar dei tang ka dohnud kaba la pait bad kaba la kynduh ïa la ka pop kaba lah ban sngewdonkam ïa U Nongpynim. Hynrei hato u nongpop u dei ban ap tad haduh ba un da la kylla-kaba-mut shwa ba un wan sha U Jisu? Hato yn pynlong ïa ka jingkylla-kaba-mut ka diengpynkiang hapdeng u nongpop bad U Nongpynim?

Ka Baibl kam hikai ba u nongpop u dei ban kylla-kaba-mut shwa ba u lah ban pdiang ïa ka jingkhok jong U Khrist, “To wan ha nga, phi baroh kiba thait bad ba khia ka jingkit, te ngan pynjem ia phi.” Mathaios 11:28. Ka long ka bor kaba mih na U Khrist hi kaba ïalam sha ka jingkylla-kaba-mut kaba shisha. U Petros u la pynshai ïa kane ha ka jingkren jong u ïa ki khun Israel, haba U la ong, “ïa Une U Blei, U la kyntiew da ka kti kamon jong U, ban long U Syiem bad U Nongpynim, ïa kaban ai ka jingkylla-kaba-mut ha u Israel, bad ka jingmap ïa ki pop.” Ki kam 5:31. Ngim lah ban kylla-kaba-mut khlem U Mynsiem jong U Khrist U ban kyrsiew ïa ka jingiatiplem bad ngim lah ban ïoh jingmap khlem U Khrist.

U Khrist U long ka tynrai jong kawei pa kawei ka jingpynkhih jingmut kaba dei. U long tang ma-U Uba lah ban pynrung ha ka dohnud ïa ka jingshun pyrshah ïa ka pop. Baroh ka

jingthrang ia ka jingshisha bad jinglongkhuid, baroh ka jingsngewthuh ia la ka jinglong bapop, ka long ka sakhi ba U Mysiem jong U u trei ha ki dohnud jong ngi.

U Jisu U la ong, "Nga te, ynda la kyntiew ia nga na ka khyndew, ngan pynwan ia ki briew baroh ha lade." Ioannis 12:32. Ia U Khrist dei ban pynpaw ha u nongpop kum U Nongpynim Uba la ia pamar ka pop jong ka pyrthei, bad katba ngi khmih ha U Khunlangbrot jong U Blei halor ka diengphna ha Kalbari, ia ka jingmaian jong ka jingsiewspah yn pynshai ha ki jingmut jong ngi, bad ka jingbha jong U Blei ka ialam ia ngi sha ka jingkylla-kaba-mut. Haba u ia pamar ki nongpop, U Khrist U la pynpaw ia ka jingieit kaba maian kaba palat ia ka bor pyrkhath jong ngi; bad katba u nongpop u khmih ia kane ka jingieit, ka pynjem ia ka dohnud, ka shon ia ka jingmut, bad ka ai jingkynduh ha ka mysiem.

Ka long kaba shisha ba ki briew teng-teng ki sngewlehrain ia ki lynti pop jong ki, bad ki iehnoh katto katne na ki jingmlen basniew jong ki, shwa ba kin sngewthuh ba ia ki la khring sha U Khrist. Hynrei man la ka por ba ki pyrshang ban im thymmai na ka jingkwah kaba shisha ban leh ia kaba dei, dei ka bor jong U Khrist kaba khring ia ki. Ka bor kaba kim shemphang ka trei ha ka mysiem, bad ia ka jingiatiplem la pynkhie-im, bad ia ka jingim kaba shabar la pynkylla. Bad katba U Khrist U khring ia ki ban khmih halor ka diengphna jong u, ban khmih ia Uta Uba ki pop jong ki ki la sum, ka hukum bakhuid jong U Blei ka wan ha ka jingiatiplem jong ki. Ia ka jinglong babymman jong ka jingim jong ki, bad ia ka pop ba la ngam jylliew ha ka mysiem la pynpaw ha ki. Ki sdang ban sngewthuh katto katne ia ka hok jong U Khrist, bad ki ong, "Kaei ka pop, ba ka dei ban da ioh kat katta ka jingkheinduh ne jinglenlade na ka bynta ka jingsiewspah ia kito kiba la long mraw ha ka? Hato kane ka jingieit baroh, bad ka jingshahshitom baroh bad kane ka jingpynrit baroh ba la dawa, ka long ba ngin ym ia p ei noh, hynrei ba ngin ioh ia ka jingim babymjukut?"

U Nongpop u lah ban ia leh pyrshah ia kane ka jingieit bad u lah ban kyntait ban wan sha U Khrist; hynrei lada um ia leh pyrshah, ia u yn khring sha U Khrist; ka jingtip ia ka jingthmu jong ka jingpynim kan ialam ia u sha kjat jong ka diengphna ha ka jingkylla-kaba-mut namar ki pop jong u, kiba la pynlong ia ka jingshahshitom U Khun baieit jong U Blei.

Kajuh ka jingmut jingpyrkhat ba kynjablei kaba trei halor kiei kiei jong ka mariang ka kren ha ki dohnud ki briew bad ka pynlong ia ka jingthrang ka bym lah ban batai ia kaei kaei kaba kim pat shym ioh. Kiei kiei ki jong kane ka pyrthei kim lah ban pynhun ia ka jingthrang jong ki. U mysiem jong U Blei U ia said bad khroh ia ki ban wad ia kiei kiei kiba lah ban ai ia ki ka jingsuk bad jingjahthait-- ka jingaiei jong U Khrist bad ka jingkmien jong ka jinglongkhuid. Lyngba ki bor kiba iohi bad kibym lah ban iohi, U Nongpynim jong ngi u trei khlem thait ban ring ia ki jingmut jong ki briew na ki jingsngewbha jong ka pop kibym lah ban ai jinghun sha ki jingkyrkhu ba bymjukut kiba lah ban long ki jong ki hi ha U. Ha kine ki mysiem baroh, kiba wad lehnohei ban ioh dih na ki khiew um ba pei jong kane ka pyrthei, ki khubor ba

kynjablei ki ong, “To wan. Bad jar uba sliang to ai un wan. Bad jar uba mon to un shim ei ia ka um ka jingim.”Jingpynpaw 22:17

Phi kiba ha ka dohnud phi don ka jingthrang ia kaei kaei kaba kham bha ban ia kaba ka pyrthei ka lah ban ai, to tip ba kata ka jingkwah ne jingthrang ka long ka jingsawa jong U Blei ha ka mynsiem jong phi. Pan na U ba Un ai ia ka jingkylla-kaba-mut, ba yn pynpaw ha phi ia U Khrist ha ka jingieit ba bymjukut jong U, ha ka jingjanai ka jinglongkhuid jong U. Ha ka jingim jong U Nongpynim ia ki tynrai jong ka ain U Blei kiba long ka jingieit ia U Blei bad ia u briew la pynpaw janai. Ka jingsbun bad jingieit bym don jingkhwan ei-ei ki la long ka jingim jong ka mynsiem jong U. Ka long katba ngi peit ha u bad ba katba ka jingshai na U Nongpynim ka shat halor jong ngi, ba ngi iohi ia ka jinglongpop jong ki dohnud jong ngi.

Ngi lah ban iaroh bha ialade kum U Nikodimos ba ki jingim jong ngi ki long kiba dei bad babha, bad ba ka jinglong jong ngi ka long kaba beit, bad ngi pyrkhath ba ngim donkam ban pynrit ia ka dohnud jong ngi ha khmat U Blei kum kiwei kiwei ki nongpop: hynrei haba ka jingshai na U Khrist ka tyngshai ha ki mynsiem jong ngi, ngin sa iohi katno ngi long kiba tngit; ngin sa iohi ia ka jinglong bakhwan bad ia ka jingshun pyrshah jong ngi ia U Blei kaba la pynsniew ha kawei-pa-kawei ka kam jong ka jingim jong ngi. Hangta te ngin sa tip ba ka hok jong ngi ka long tang ka syrdep jot, bad ba dei tang ka snam U Khrist marwei kaba lah ban pynkhuid ia ngi na ka jingtngit jong ka pop bad ban thaw thymmai pat ia ki dohnud jong ngi ha ka jingsyriem jong U.

Kawei ka jingphalang na ka burom jong U Blei, kawei ka jingtyngshaiñ na ka jinglongsngur nylla jong U Khrist, kaba sam-lyngba ha ka mynsiem, ka pynlong ia kawei-pa-kawei ka jingthohbria ba isaitmet ba kan iohe paw shynna, bad ka thad lyngkrang ia ka jinglong ba duna bad ba poh dor jong ka jinglong u briew. Ka thad ha madan ia ki jingkwah ba jakhlia bad ia ka jinglenblei jong ka dohnud bad ia ka jingtngit jong ki rymiang shyntur. Ia ki kam ka jingbymiaineh jong u nongpop ha kaba u pynlong ia ka hukum jong U Blei ka bym larkam, la pynpaw ha khmat jong u, bad ka mynsiem jong u ka shah shitom ha ka jingtrei U Mynsiem jong U Blei. U ijli bad isih ialade katba u mutdur ia ka jinglong basngur bad ba khlem thohbria jong U Khrist.

Haba u nongiathuhlypa Daniel u la khmih ia ka burom kaba tyngshain sawdong ia uta u nonglam-khubor ba kynja bneng ia uba la phah sha u, ia u la tyllep da ka jingpyrkhat ia la ka jinglong batlot bad jingduna jong u. Katba u batai ia kata ka jingiohi baphylla u ong, “Te kam sah shuh ka bor ha nga: naba ka jingitynnad jong nga ka la kylla kaba pyut ha nga, bad ngam don bor shuh.” Daniel 10:8. Ka mynsiem kaba la iohe jingtah kumne kan isih ia la ka jinglong khwan bad ijli ia ka jingieit-lade, bad kan wad, lyngba ka hok jong U Khrist, ia ka jinglong basngur jong ka dohnud kaba long kaba iadei sur bad ka hukum U Blei bad ka jinglong jong U Khrist ruh de.

U Paul u ong ba “shaphang ka hok kaba na ka hukum,”—ha ka jingiadei bad ki kam kiba shabar u long “uba khlem jingrem,” (Philipi 3:6) hynrei haba ïanujor bad ka jinglong ba kynja mynsiem jong ka hukum, u ïohi ïalade ba u long tang u nongpop. Haba bishar da ka hukum kumba ki briew ki pynpaw ha ka jingim kaba habar, u long uba la lah ban kiar na ka pop; hynrei haba u khmih ha ki jingjylliew jong ki jingsneng bakhuid jong ka, bad peit ïalade kumba U Blei U peit ïa u, u la dem ngon ha ka jingsngewrit, bad phla ïa la ka pop. U ong, “Namar nga mynno-mynno nga la long uba im khlem ka hukum, hynrei ynda kata ka adong ka la wan, kata ka pop ka la khih-im-shait, nga te nga la ïap-noh keiñ.” Rom 7:9. Haba u la ïohi ïa ka jinglong ba kynja-mynsiem jong ka hukum, ka pop ka wan mih paw ha ka jinglong baisaitmet bashisha jong ka bad ka jingïaroh-lade ka la leit noh na u.

U Blei Um niew ïa baroh ki pop kum kiba ïa ryngkat, don ki kyrdan jong ka pop ha ka jingthew jong U, kumjuh kum ha ka jong u briew; hynrei la ka kam pop ka long kaba irit katno-katno ha khmat ki briew, pynban ym don kano-kano ka pop kaba rit ha khmat U Blei. Ka jingbishar u briew ka long kaba noh shiliang bad ka bymjanai; hynrei U Blei U buh dor ïa kiei-kiei baroh thik kumba ki long. ïa u nongbuaid la niew bein bad la ong ba ka pop jong u kan khang ïa u na ka bneng; katba ka jingsarong, ka jingkhwan bad jingkwah thala bunsien ki lait na ka jingkyonoh. Hynrei kine ki long ki pop ki ba U Blei U kham bitar bad sngewsih; namar ki long pyrshah ïa ka jinglong babha bad basbun ka jinglong jong U, bad ïa kata ka pyrthei ka bym shym la kyllon. Uno-uno uba hap ha katto katne na ki pop kiba kham sniew u lah ban sngewlehrain bad sngewbuhkhoh bad sngewdonkam ïa ka jingaiei jong U Khrist; hynrei ka jingsarong kam sngewdonkam ei-ei, bad kumta ka khang ïa ka dohnud pyrshah ïa U Khrist, bad ïa ki jingkyrkhu ba bymjukut kiba u la wan ban ai.

U Nongkhrong bapli uba dwai, “ Ah U Blei, to isynei ïa nga uba pop,” (Loukas 18:13), u niew ïa lade kum u briew uba pop eh, bad kiwei ruh ki khmih ïa u ha kajuha ka rukom; hynrei u sngewthuh ïa ka jingdonkam jong u, bad ryngkat bad ka jingkit jong ka pop bad ka jingsngewlehrain u wan sha khmat U Blei ban pan ïa ka jingisynei jong U. Ka dohnud jong u ka la plie ïa U Mynsiem U Blei ban trei ïa ka kam jong ka jingaiei, ban pyllait ïa u na ka bor jong ka pop. Ka jingsarong jong U Pharisai, ka jingdwai ba sngewhok-lade ka pynpaw ba ka dohnud jong u ka la khang pyrshah ïa ka jingtrei jong U Mynsiem Bakhuid. Namar ka jingjngai jong u na U Blei, um don jingsngew ei-ei ïa la ka jinglong tngit kaba long mar pyrshah ïa ka jingjanai jong ka jinglong khuid ba kynjablei. Um sngewdonkam ei-ei bad kumta um ïoh pdiang ei-ei.

Lada phi ïohi ïa ka jinglongpop jong phi, wat ap ba phin da pynlong khambha shwa ïalade. Bun ki pyrkhath ba kim long kiba bha kat ban bit ban wan sha U Khrist. Hato phi khmih lynti ban long khambha da la ki jingpyrshang lade jong phi? “U nong-Ethopia u lah ban pynkylla ïa ka snep, lane u labasa ïa la kaba thoh dak? Lada kumta phi ruh phi lah ban leh bha haba phi la mlien ha kaba leh sniew.” Jeremiaiah 13:23. Ka don de ka jingïarap na ka bynta jong ngi

tang ha U Blei. Ngim dei ban ap ia ki jingkyntu kiba kham khlain, ia ki lad kiba kham bha ne ia ki jinglong kiba kham khuid. Ngim lah ban leh ei-ei ruh da lade. Ngi dei ban wan sha U Khrist kumba ngi long.

Hynrei wat shukor ialade da ka jingpyrkhat ba U Blei, ha ka jingieit bad jingisynei bakhraw jong U, Un pynim wat ia kito kiba kyntait ia ka jingaiei jong U. Ia ka jingshyrkhei ba palat liam jong ka pop lah ban thew tang ha ka jingshai jong ka diengphna. Haba ki brierw ki ong ba U Blei U long Uba bha katta-katta bad Un nym kyntait noh ia u nongpop, to ai ba kin khmih sha u lum Kalbari. Ka long namar ba ym don lad da kawei pat ba lah ban pynim ia u brierw, bad namar ba khlem kane ka jinglen-lade ka long ka bym lah ia ka jaidbynrierw ban ioh lait na ka bor pynsniew jong ka pop bad ban pynioh pat ia ka jingiasyllok bad ki jingthaw bakhuid,---ka bym lah ia ki ban long ki nongioh bynta ia ka jingim ba kynja mynsiem,--- ka long namar kane ba U Khrist U la shimti ha lade ia ka pop jong ka jingbymkohnguh, bad ban shah shitom ha ka jaka jong u nongpop. Ka jingieit, ka jingshahshitom bad ka jingiap U Khun jong U Blei ki phla shynna ia ka jinglongrunar bashyrkhei jong ka pop, bad ki pynbna ba ym don jingiohlait na ka bor jong ka bad ym don jingkyrmen ia ka jingim kaba ha jrong, hynrei tang lyngba ka jingpyndem lut jong ka mynsiem ha U Khrist.

Kibym sngewsih ia la ka pop ha badei-badei ki kren da rapjot ialade da kaba ong ia kito kiba khot Khristan ialade, "Nga ruh nga bha kum ma ki. Kim shym long kiba kham palei, kham len-lade, kham husiar ha ki kam jong ki ban ia nga. Ki ieit ia ki jingsngewbha bad pynsngewbha ialade kumjuh kum ma nga." Kumne ki pynlong ia ki pop jong kiwei ka jingda rapjot ia la ka jong ka jingleh bymsuidniew ia la ka kamram. Hynrei ka pop bad jingduna jong kiwei kam iada ne iarap ia uno-uno; namar U Trai Um shym la ai ia ngi da ka nongmuna brierw kaba bakla. Ia U Khun jong U Blei, uba lui-lui, la ai ha ngi kum ka nuksa ne nongmuna, bad kito kiba woh dong ia ka jingiaid bymdei jong kito kiba phla Khristan ki long kita kiba dei ban pynpaw ia ka jingim kaba kham bha bad ka nuksa ba kham donburom. Lada ki la don ka jingpyrkhat kaba khraw kat kata ia kaei ba u Khristan u dei ban long, hato ka pop jong ki kam long kaba kham khraw? Ki tip bha kaei kaba dei, hynrei pynban ki kyntait ban leh ia ka.

Sumar ia ka jingbuhteng bad ka jingpyntud. Wat buh teng ban iehnoh ia ki pop jong phi, bad ban wad ia ka jinglongkhuid jong ka dohnud lyngba U Jisu. Dei hangne ba ki hajar hajar ki la bakla bad poi sha ka jingjot babymjukut. Ngan ym sangeh hangne ha ka jinglyngkot bad jingbymthikna jong ka jingim; hynrei don ka jingma bad jingmysaw kaba khraw, ka jingma kaba ym lah ban shemphang janai ha kaba pyntud ban pyndem ha ka jingkyntu jong U Mynsiem Bakhuid jong U Blei bad ha kaba jied ban shong sah bad ban im ha ka pop; namar kane ka long ka jingmut bashisha jong ka jingbuhteng. Ka pop, la ka rit katno-katno ha ka jingbuhdor kan ialam sha ka jingjot babymjukut. Kata kaba ngim lah ban jop, kan jop ia ngi bad kan ialam sha ka jingjot jong ngi.

U Adam bad Ka Im ki la pynngeit ialade ba ka kam kaba rit katta-katta kum kaba bam ia u soh jong u dieng adong, kan ym lah ban pynlong ka jingmih bashyrkhei kaba kum kata kaba U Blei U la pynbna. Hynrei kane ka kam kaba rit ka dei ka jingryngkang ne jingpynkhein ia ka hukum bakhuid jong U Blei bad ka jingpyniakhlad ia u briew na U Blei, bad ka la plie ia ka khyrdop jong ka jingiap bad ka jingkordit ka bym lah ban batai halor ka pyrthei jong ngi. Na kawei ka por sha kawei pat la don ka jinglynñiar ba sngewsih kaba kiew na ka pyrthei jong ngi, bad baroh kawei ka jingpynlong hi ka lynñiar lympat ha ka jingkordit kum ka jingmih na ka jingbymkohnguh jong u briew. Ka bneng hi ka la iöhsngew ia ka jingmih jong ka jingialeh pyrshah u briew ia U Blei. U lum Kalbari u ieng kum ka jingkynmaw ia ka jingknia kaba phylla kaba la donkam ban siewspah ia ka jingryngkang ia ka hukum ba kynjablei. Wat ai te ba ngin niew ia ka pop kum kaei-kaei kaba rit.

Kawei-pa-kawei ka kam jong ka jingryngkang, Kawei-pa-kawei ka jingialeh bymsuidniew ne ka jingkyntait ia ka jingaiei jong U Khrist ka trei kylla halor jong phi hi; ka pyneh ia ka dohnud, ka pynsniew ia ka mon, ka pynrben ia ka jingsngewthuh, bad ym tang ba ka pynlong ia phi u bym mon ban kohnguh hynrei ka pynlong ruh ia phi u bym lah ban pyndem ha ka jingiai kyntu bajem U Mynsiem Bakhuid jong U Blei.

Bun kiba pynjem ia ka jingiatiplem ba sngewsih da ka jingpyrkhat ba kin sa kylla na ka lynti basniew ynda ki la mon; ba ki lah ban leh sting bad kin iai iöh ia ka jingkhoh jong ka jingisynei, bad bunsien ia ka jingkyntu U Mynsiem. Ki pyrkhat ba hadien ka jingialeh pyrshah ia U Mynsiem jong ka jingaiei, hadien ka jingpyndem sha ka liang jong u soitan, ha ka khyllipmat ba ki la poi ha u pud uba kut bad ba shyrkhei kin sa kylla ia la ki jong ki lynti. Hynrei kane kam long kaba jem ban leh. Ka jingiakynduh, ka jinghikai, jong ka jingim ka la pynlong bad thaw dur ia ka jinglong jingim ha kata ka rukom ba don tang khyndiat eh kiba kwah ban pdiang ia ka dur jong U Jisu.

Wat tang iwei i jingthohbria ha ka jinglong jingim, iwei i jingkwah ba thala, ba la sngewtynnad ban iai bat sah, in sa pynpulom ia baroh ka bor jong ka Gospel. Kawei-pa-kawei ka jingsngewbha bapop ka nang pynkhlain ia ka jingisih ia U Blei. U briew uba pynpaw ia ka jingehrang ha ka jingbymngeit ia ka jingshisha ba kynjablei, un ot ia kata kaba u hi u la bet. Ha ka Baibl baroh kawei ym don ka jingmaham kaba kham shyrkhei pyrshah ia kaba ia lehkai bad kaba sniew ban ia ki ktien jong u riewstad, ba ia u nongpop “yn bat ia u da ki tyllai ka pop jong u.” Proberb 5:22.

U Khrist U kloï eh ban pyllait ia ngi na ka pop, hynrei Um ju pynbor ia ka mon jong ngi; bad lada da ka jingiai-ryngkang ka mon ka dem lut sha kaba sniew, bad ngim kwah ban iöhlait, lada ngim pdiang ia ka jingaiei jong U, te aiu shuh Un dang lah ban leh? Ngi pynjot ia lade da ka jingkut jingmut ban kyntait ia ka jingieit jong U. “Ha khmih, mynta keiñ kata ka ia bapdiang hun; ha khmih, mynta keiñ kata ka sngi ka jingpynim.” “Ha kane ka sngi lada phin sngew ia ka ktien jong U wat pyneh ia ki dohnud jong phi.” 2Korinth 6:2; Hebru 3:7,8.

“Naba u briew u iöhi tang ia ka dur kaba shabar, hynrei U Trai u iöhi ia ka dohnud.” --ka dohnud u briew, bad ki jingkhah ba iäpyrshah jong ka jingkmän bad jingsngewsih ba iäid sakma bad ba iäid mon, kaba long ka jaka shong jong ka jingtngit bad jingshukor kaba katta-katta. 1 Samuel 16:7. U tip ia ki jingthmu bad jingpyrkhat jong ka baroh. Leit sha U da ka mynsiem kaba la pynsniew dur da ki jingthohbria ka pop kumba ka long. Kum u nongrwai Salm, plie ryngang ia ki kamra ka dohnud ha kata ka khmat-kaba-iöhi lut, bad ong, “To iit ia nga, Ah Blei, bad to tip ia ka dohnud jong nga: to tynjuh ia nga, bad to tip ia ki jingmut jong nga: bad to khmih la ka don ha nga ka lynti bymman bad to ialam ia nga ha ka lynti bymjukut.” Salm 139:23,24.

Bun ki pdiang ia ka niam jong ka jingpyrkhat, ka dur jong ka jinglong riew-blei, haba ia ka dohnud ym shym la pynkhuid. Ai ba ka jingdwai jong phi kan long, “To pynlong ka dohnud kaba thymmai hapoh jong nga, Ah U Blei; bad to pynthymmai ia ka mynsiem kaba beit hapoh jong nga.” Salm 51:10. Leh ha ka rukom kaba hok bad bashisha ha ka mynsiem jong phi. Long uba shisha bad ba iaineh skhem kumba phi long haba kane ka jingim ba kynja doh jong phi ka don ha ka khim bad ym don lad shuh. Kane ka long ka kam kaba dei ban pynbeit tang hapdeng U Blei bad ka mynsiem jong phi, ka jingpynbeit na ka bynta ka bymjukut. Ka jingkyrmen ba shu tharai kan wallam ka jingjot ia phi.

Minot ban pule ia ka ktien jong U Blei da kaba dwai. Kata ka Ktien ka buh ha khmat jong phi, ha ka hukum jong U Blei bad ha ka jingim jong U Khrist; ia ki jinghikai kiba khraw jong ka jinglongkhuid, namar khlem kata “uno-uno ruh un ym iöhi ia U Trai.” Hebru 12:14. Ka pynkynduh ia ka pop; ka pynpaw shai ruh ia ka lynti jong ka jingpynim. Shah shkor ia ka kum ka sur kren jong U Blei kaba kren ha ka mynsiem jong phi.

Katba phi dang iöhi ia ka jinglong runar jong ka pop, katba phi iöhi ia lade kumba phi long, wat duh jingkyrmen ei-ei. Ka long na ka bynta ki nongpop ba U Khrist U la wan ban pynim. Ngim don ei-ei ban pyniasuk ialade bad U Blei bad ngi, hynrei --Oh ka jingieit kaba phylla!--- U Blei ha U Khrist U “pyniasuk ia ka pyrthei ha lade hi.” 2 Korinth 5:19. U khroh ban kdup ha lade da ka jingieit bajem jong U ia ki dohnud ba bakla ki khun jong U. Ym don kpa ba kynja pyrthei uba lah ban iaishah ia ki pop bad ki jingbakla jong ki khun jong u, kumba U Blei U iaishah ia kito kiba U wad ban pynim. Ym don uno-uno uba lah ban iasaid-nia da kaba ieit bad u nongpalat hukum palat ban ia u. Ym don shyntur briew na kiba la mih ka jingkyrpad baieit ia u nongiaid sakma ban ia kaba U leh . Baroh ki jingkular jong U, baroh ki jingmaham jong U, ki long tang ki jingpynhiar mynsiem jong ka jingieit bym lah ban batai.

Haba u soitan u wan ban iathuh ia phi ba phi long u nongpop uba khraw, khmih sha U Nongsiewspah jong phi, bad iathuh ia ki jinglong bajanai jong U. Kata kaban iarap ia phi ka long ban khmih sha ka jingshai jong U. Phla ia ki pop jong phi, hynrei iathuh ia u nongshun ba “U Khrist Jisu U la wan sha ka pyrthei ban pynim ia kiba pop” bad ba U lah ban pynim ia

phi da ka jingieit jong U ka bym lah ban ianujor. 1 Timothi 1:15. U Jisu U la kylli ia u Simon ia ka jingkylli shaphang arngut ki nongkitram. Uwei u kit ram khyndiat ha u kynrad jong u, hynrei uwei pat u kit ram shibun eh; hynrei u kynrad jong ki u la map-ei ia ki baroh arngut, bad U Khrist U la kylli ia u Simon uno na kine ki nongkitram u ban ieit kham bun ia uta u kynrad. U Simon u la jubab, “Uta, nga mut, uba la ioh map-ei ia kaba kham bun.” Loukas 7:43. Ngi la long ki nongpop kiba khraw eh, hynrei U Khrist U la iap ba ia ngi lah ban map. Ki jingjanai jong ka jingknia jong U ka pynlong ia U Uba lah ban ieng ha khmat U Kpa ha ka jaka jong ngi. Kito ia kiba u la map kham bun kin ieit ia U kham bun, bad kin ieng hajan eh ka khet jong U ban iaroh ia U namar ka jingieit bakhraw jong U bad namar ka jingknia ba bymjukut jong U. Dei tang haba ngi lah ban sngewthuh janai ia ka jingieit jong U Blei ba ngi lah ban iohi janai ia ka jinglong-saitmet jong ka pop. Haba ngi iohi ia ka lynter jong u kynjri ba la pynhiar arsut na ka bynta jong ngi, bad haba ngi sngewthuh katto katne ia ka jingknia ba bymjukut kaba U Khrist U la pynlong ha ka jaka jong ngi, te ia ka dohnud yn pynum hin da ka jingieit bad jingkynduh ia ka pop.

4.KA JINGPHLA

“Uta uba tap ia la ki jingpalat un ym manbha: hynrei jar uba phla bad ba iehnoh ia ki un ioh ka jingisynei.” Proberb 28:13. Ki lad ne ki kyndon da kiba ngi lah ban ioh ia ka jingisynei ka jong U Blei ki long kiba suk bad kiba jem, kiba hok bad kiba shong nia. U Trai Um dawa ia ngi ban da leh kaei-kaei kaba shitom khnang ba ngi lah ban ioh ia ka jingmap ia ki pop. Ngim donkam ban da pynlong ki jingleit pilgrim kiba thait ne pynshitom ia lade ha kata ka rukom kum ka jingpynpaw ia la ka jingsngewsih namar ka pop khnang ba yn pdiang ia ki mynsiem jong ngi da U Blei jong ka bneng ne ban siew kuna namar ka jingryngkang jong ngi; hynrei uta uba phla bad ba iehnoh ia ka pop jong u un ioh ka jingisynei.

U Apostol u ong, “To ia phla noh paralok-hi ia la ki jingpalat bad to ia dwai na ka bynta paralok-hi, ba yn dup pynkhiah ia phi.” Jakob 5:16. Phla ia ki pop jong phi ha U Blei, Uba long tang ma-U Uba lah ban map ia ki bad phla ia la ki jingpalat jong phi iwei-ha-iwei pat. Lada phi la leh sniew ia u lok jong phi ne u paramarjan, phi dei ban phla ia la ki jingleh bymdei jong phi, bad ka long ka kamram jong u ban map ia phi. Nangta pat phi dei ban wad ia ka jingiohmap na U Blei, namar u lok uba phi la pynmong ne u paramarjan u long u markynti jong U Blei, bad haba phi pynmong ia u phi leh pop pyrshah ia U Nongthaw bad Nongsiewspah. Ia ka kam la wallam ha khmat U Nongpyniasuk Uba shisha bad tang ma-U hi, U Rangbah Lyngdoh bakhraw jong ngi ia Uba “la pynshoi ha kiei-kiei baroh syriem ia ngi, hynrei khlem pop” bad Uba “lah ban ia sngewlem bad ki jingtlot jong ngi.” bad Uba lah ban pynkhuid na baroh ka jingjakhlia jong ka pop. Hebru 4:15.

Kito kibym shym la pynrit ia la ki mynsiem ha khmat U Blei ha kaba phla ia ki jingpalat jong ki, ki khlem pat pyndep ia ka jingdawa kaba nyngkong jong ka jingpdiang. Lada ngim pat

shym la ioh mad ia kata ka jingkylla-kaba-mut kaba ngin ym babe shuh, bad lada ngim shym la phla ia ki pop da ka jingsngewrit kaba shisha jong ka mynsiem bad da ka dohnud kaba la pait, da ijli ia la ki pop, te ngim shym wad shisha ia ka jingiohmap ia ki pop jong ngi bad lada ngim shym la wad, ngin nym shem ia ka jingsuk U Blei. Ka daw balei ba ngim ioh jingmap ia ki pop kiba ngi la leh mynshwa ka long namar ba ngim mon ban pynrit ia ki dohnud jong ngi bad kohnguh ia ki jingbtah jong ka ktien jong ka jingshisha. Ia ka jinghikai kaba shai eh la ai shaphang kane ka kam.

Ka jingphla ia ka pop, la ha kaba rieh ne ha kaba paw, ka dei ban long kaba naduh ka dohnud bad khlem jingbuhrieh ei-ei. Ym dei ban da pynbor ia u nongpop. Kam dei ban long ha ka rukom kaba bun ktien bad khlem-akor, ne ban shu pynlong da kaba pynbor ha kito kibym pat don jingshemphang ia ka jinglong ba isait-met jong ka pop. Ka jingphla kaba miih na ka tynrai jong ka mynsiem ka shem ia ka jingsynei ba bymjukut jong U Blei. U Nongrwai Salm u ong, "U Trai U long hajan kito kiba la pait dohnud, bad U pynim ia kat kiba sngewsih ka mynsiem." Salm 54:18.

Ka jingphla kaba shisha ka long barabor ha ka jinglong kaba pyniapher kawei na kawei bad kaba phla ia ki pop kiba thikna. Ki lah ban long kiba dei ban wallam tang ha U Blei hi; ki lah ban long ruh kiba dei ban phla ha ki para briew ia kiba la pynmong pynsngewsih da ki; ne ki lah ban long kiba dei ia ki paitbah bad kum ia kita dei ban phla ha khmat ki paitbah. Hynrei baroh ki jingphla ki dei ban long kaba thikna bad ha ki mat da kaba phla ia kita hi ki pop kiba phi la leh.

Ha ki sngi jong u Samuel, ki khun Israel ki la ia id sakma na U Blei. Ki la shah shitom namar ka pop; namar ki la duh ia ka jingngeit ha U Blei, ki la duh ia ka jingshemphang jong ki ia ka bor jong U bad ia ka jingstad ban synshar ia ka jaidbynriew, ki la duh ia ka jingshaniah jong ki ha ka bor jong U ban ia da bad pynskhem ia ka jingthmu jong U. Ki la phai noh na U Nongsynshar bakhraw jong ka jingpynlong, bad ki la kwah ban synshar ia ki ha kajuh ka rukom kumba synshar ia ki jaidbynriew kiba sawdong ia ki. Shwa ba kin shem pat ia ka jingmap bad jingsuk, ki la pynlong ia ka jingphla kaba thikna, ki ong: "Ngi la pynlang ha ki pop jong ngi baroh sa kane ka jingbymman , kaba pan syiem." 1 Samuel 12:19. Ia kata ka pop hi kaba la leh dei ban phla . ka jinglong haram jong ki ka la pynjynjar ia ki mynsiem jong ki, bad la pynkhlad ia ki na U Blei.

Ia ka jingphla yn ym pdiang da U Blei khlem ka jingkylla-kaba-mut bad jingpynthymmai kaba shisha ha ka jingim. Ka dei ban don ka jingkylla kaba skhem ha ka jingim; baroh phar kaba pynsngewsih ia U Blei dei ban bred noh. Kane ka long ka jingmih na ka jingsngewsih bashisha ia ka pop. Ia ka kam kaba long ka bynta jong ngi ban leh la buh da kaba shai ha khmat jong ngi: "To sait phi, pynkhuid ia lade; buh noh ka jingsniew ki kam jong phi na khmat jong nga; iehnoh ia kaba leh sniew: to hikai ia ki kam jong phi na khmat jong nga iehnoh ia kaba sniew: to hikai ia kaban leh bha; wad ia ka jingbishar , pyllait ia uba-la-ban-

bor, bishar ia u khun swet, iasaid na ka bynta ka riewkynthei.” Isaiah 1:16,17. “Lada u bymman un ai noh pat ia ka bynda, bad un ai pat ia kaba u la shim da kaba tuh, un iaid ha ki ain ka jingim, khlem leh bymhok: un im shisha, un ym iap noh.” Esekiel 33:15.

U Paul u ong, haba u kren shaphang ka jingkylla-kaba-mut: “Haba la pynsgewsih riewblei ia phi, kaba katno ka jingsumar minot ka la pynlong ha phi! H’oid, kaba katno ka jingiada ia lade! H’oid, kaba katno ka jingsat-nud! H’oid, kaba katno ka jingsheptieng! H’oid, kaba katno ka jingkwah hir-hir! H’oid, kaba katno ka jingshitrhem! H’oid, kaba katno ka jinglehsat! Ha kiei-kiei baroh phi la pyni ia lade kiba sngur ha kane ka kam.” 2 Korinth 7:11.

Haba ka pop ka la pyniap ia ka jingsngewthuh kaba kynja-briew, u nong-leh-bynde um lah shuh ban shemphang ia ki jingduna ka jinglong jong u lymne iohi ia ka jingsniew jong ka pop kaba u la leh; bad lynda u pyndem ha ka bor kaba pynkynduh jong U Mynsiem Bakhuid un iaisah u bym iohi ia ka pop jong u. Ki jingphla jong u kim long kiba shisha bad kiba naduh ka mynsiem. Ha kawei-pa-kawei na ki jingleh bakla ba u sngewthuh ba u la leh u da kren iada ia lade da kaba ong ba lada ym dei na kata-kata ka daw yn ym da la leh ia ka.

Hadien ba U Adam bad ka Im ki la bam na u dieng adong, ia ki la pyndap da ka jingsngewlehrain bad jingsheptieng. Ha kaba nyngkong ki la pyrkhath kumno ban iasaid-da ia ka pop jong ki ban ioh lait na ka jingiap ba shyrkhei. Haba U Trai u la kylli shaphang ka pop jong ki, U Adam u la jubab ha kata ka rukom da kaba kynnoh pop shibynta ha U Blei bad shi bynta ha ka tnga jong u; “Kata ka briew ia kaba me la buh lok bad nga, ka long ma-ka keiñ ba la ai ha nga na uta u dieng, bad nga la kum bam.” Ka briew pat ka tei pop halor u bsein, ka da ong, “Uta u bsein u la shukor ia nga, nga ruh nga la kum bam.” Jenesis 3:12,13. Balei Me thaw ia u bsein? Balei ba Me shah ba un wan sha ka kper Eden? Kine ki long ki jingkylli kiba ialam jingmut ha ka jingsaid-da jong ka ia ka pop jong ka, kumne ka da tei pop halor U Blei ia ka jingkyllon jong ki. Ka mynsiem jong ka jingpynksan-lade ka la mih nyngkong ha u kpa jong ka lamler, bad la bud da baroh ki khun shynrang bad khun kynthei jong u Adam. Ki jingphla pop ha kane ka rukom kim long kiba la pynkhih da U Mynsiem Bakhuid bad ki long kiba U Blei Um lah ban pdiang. Ka jingkylla-kaba-mut kaba shisha kan ialam ia u briew ban kit ia ka pop jong u ha lade hi, bad phla ia ka khlem ka jingarsap bad jingshukor. Kum uto u nongkhong uba duk, u bym nud wat ban khmied ia la ki khmat sha bneng, un pyrta, “Ah Blei to isynei ia nga u nongpop:” bad ia kito kiba phla ia ki pop jong ki yn pynksan; namar U Jisu un iasaid da ka snam jong U ha ka jaka jong ka mynsiem kaba la kylla-kaba-mut.

Ki nuksa ha ka ktien U Blei ia ka jingkylla-kaba-mut kaba shisha bad jingsngewrit ki pynpaw ia ka mynsiem jong ka jingphla ha kaba ym don jingkren-da ei-ei ia ka pop, ne pyrshang ban sngewksan-lade. U Paul um shym la wad ban da ia lade; u airong ia ka pop jong u ha ka rong kaba iong tam jong ka, khlem ka jingthmu ban pynrit ia ka pop lajong. U ong: “Shibun ki riewkhuid nga la set ha ki ing-byndi, haba nga la ioh hukum na ki rangbah-lyngdoh; bad mynba la pyniap noh ia ki, nga la noh ia u mawria ba nga ia mynjur. Da kaba pynshitom ruh ia ki bunsien ha ki synagog baroh; nga la ju ialeh ban pynbor ia ki ban kren bein blei; bad haba nga la bitar lamwir shikaddei eh ia ki, nga la ju beh bein ia ki wad haduh ki nongbah

kiba sha palat llaka.” Ki Kam 26:10,11. Um artatien ei-ei ban ong ba “U Khrist Jisu u la wan sha ka pyrthei ban pynim ia ki bapop; na kiba nga long uba kongsan.” 1 Timothi 1:15.

Ka dohnud kaba sngewrit bad kaba la pait, ba la tyllep lin da ka jingkylla-kaba-mut kaba shisha, kan nang ban niewkor bad sngewthuh ia katto katne ia ka jingieit jong U Blei bad ia ka dor jong ka Kalbari; bad kum u khun uba phla ha u kpa u baieit, kumta ruh u nongpop uba sngewsih sngewkynduh shisha ia la ka pop un wallam ia ki pop jong u ha U Blei. Naba la thoh, “Lada ngi phla ia ki pop jong ngi, U long Uba iaineh bad U bahok, ban map-noh ia kita ki pop jong ngi, bad ban pynkhuid ia ngi na ka bymhok baroh.” 1 Ioannis 1:9.

5.KA JINGPYNKYNTANG

Ka jingkular U Blei ka long ,”Bad phin wad ia Nga, bad phin shem ia Nga , haba phin wad ia Nga da ka dohnud baroh.” Jeremaiah 29:13.

ia ka dohnud baroh kawei dei ban pyndem ha U Blei, lynda kumta ia ka jingkylla yn ym lah ban pynlong ha ngi ban pynioh pat ia ka jingsyriem jong U. Na la ka jinglong tynrai, ngi la jia long ki nongwei bad jngai na U Blei. U Mynsiem Bakhuid U batai ia ka jinglong jong ngi ha ki ktien kiba kum kine: “Kiba iap da ka jingryngkang bad ki pop;” “ka khlieh ka la pang baroh, bad ka dohnud ka sngewlwait baroh;” “ym don jingshait ha ka.” ia ngi la bat skhem ha ka jingriam jong u Soitan; “kiba la ringmraw da u ha ka mon jong u.” Ephesos 2:1; Isaiah 1:5,6; 2 Timothi 2:26. U Blei U kwah ban pynkoit ia ngi bad ban pyllait mraw ia ngi. Hynrei namar ba kane ka donkam ia ka jingkylla nadong shadong, ka jingpynthymmai ia ka jinglong tynrai jong ngi baroh kawei, ngi dei ban aiti lut ialade ha U.

Ka thma pyrshah ia lade ka long ka thma kaba khraw tam ia kaba la ju ialeh. Ka jingpyndem ia lade, ka jingpyndemlut ha ka mon jong U Blei, ka dawa ia ka jingialeh; hynrei ia ka mynsiem dei ban pyndem ha U Blei shwa ba yn lah ban pynthymmai ha ka jingkhuid.

Ka jingsynshar jong U Blei kam long, kumba u Soitan u kwah ban pynpaw, kaba la seng nongrim ha ka jingpyndem ba matlah, ka jingsynshar ba khlem shong-nia. Ka apil sha ka jingiatiplem bad ka jingiasaid ba shitrhem bad ka bor pyrkhath jong u briew bad ka jingiatiplem jong u. “Ale te, to ngin iasaid-nia lem” ka la long ka jingkhoh jong U Nongthaw ia ki briew kiba U la thaw. Isaiah 1:18. U Blei Um thombor ia ka mon jong ki jingthaw jong U. Um lah ban pdiang ia ka jingmane ia U ka bym mih na ka mon sngewbha bad na ka jingsngewthuh ba tipbriew. Ka jingpyndem kaba shu pynbor kan khang lut ia ka jingpynjanai ia ka jingmut jingpyrkhat ne ia ka jinglong jingim; kan pynlong ia u briew tang kum kawei ka kor. Kum kata kam long ka jingthmu jong U Nongthaw. U kwah ba u briew uba long u syiem jong ka jingpynlong jong U ban kot sha kata ka jingjanai kaba ha khlieh tam eh. U buh ha khmat jong u ia ka jingjrang jong ka jingkyrkhu kaba U kwah ba ngin ioh lyngba ka jingaiei jong U. U khot sngewbha ia ngi ban ai ialade ha U, khnang ba U lah ban

pyntrei ia ka mon jong U ha ngi. Ka sah ha ngi ban jied lada ngi mon ban ioh lait na ka jingtehmrav jong ka pop bad ban ioh bynta ia ka jinglaitluid badonburom jong ki khun jong U Blei.

Ha kaba ngi aiti ialade ha U Blei, ngi dei ban iehnoh bad khein duh ia kiei-kiei baroh ki ban pynkhlad ia ngi na U. Namarkata U Nongpynim U ong, "Kumta ruh, uno-uno na phi, u bym niew-duh-noh ia kiei-kiei baroh kiba u don, um lah ban long u synran jong nga." Loukas 14:33. Dei ban iehnoh shisyndon ia kano-kano baroh kaba thmu ban pynkhlad ia ngi na U Blei. Ka spah bymhok ka long ka bleithaw ia kiba bun. Ka jingieit sbai, ka jingkwah ia ka spah, ki long u kynjri ksiar uba pynskhem ia ki ha u soitan. Ka nam bad ka burom ba kynja pyrthei ki long kiba la mane da kiwei pat ki jaid briew. Ka jingim kaba khwan kaba sngew myllen bad bym don jingkit khlieh ei-ei ka long ka bleithaw ia kiwei pat ki jaid briew. Hynrei ia kine baroh ki jingteh mrav dei ban pyndkut. Ngim lah ban long shiteng ki jong U Blei bad shiteng pat ki jong ka pyrthei. Ngim lah ban long ki khun jong U Blei, lynda ngi aiti lut ialade.

Don kito kiba phla ba ki shakri ia U Blei katba ki shaniah ha la ka jong ka bor ba ki lah ban kohnguh ia ka hukum jong U, bad ban im ka jingim kaba dei bad ban ioh ia ka jingpynim. Ia ki dohnud jong ki ym shym la pynkhiih da kano-kano ka jingsngew bajylliew ia ka jingieit jong U Khrist, hynrei ki kwah ban pyndep ia ki kamram jong ka jingim Khristan kum kata kaba U Blei U kwah ia ki khnang ba kin poi sha bneng. Kum kata ka niam kam don bor ei-ei. Haba U Khrist U shongkhet ha ka duhnud, ia ka mynsiem yn pynshlei haduh katta-katta da ka jingieit jong U bad da ka jingkmn ka jingiasyllok bad U, haduh ba kan snoh tang ha U; bad ha kaba pyrkhath ia U, ia ka lade yn khet noh phar. Ka jingieit ia U Khrist kan jia long ka umpohliw jong ki kam baroh. Kito kiba sngew ia ka bor ka jingieit jong U Blei, kim kylli katno yn ai ia ki ba ki lah ban pynhun ia ki jingdawa jong U Blei; kim pan ia ka bynta kaba rit tam, hynrei ki thew sha ka jingpyniadei kaba janai bad ka mon jong U Nongsiewspah jong ki. Da ka jingkwah kaba shitrhem ki pyndem lut, bad ki pynpaw ia ka mon bad jingsngewbha jong ki kaba iadei dor bad kata kaei-kaei kaba ki wad. Ka jingphla ia U Khrist khlem kane ka jingieit bajylliew ka long tang ka jingkren rmiang shyntur, jingpynpaw ha bar kaba tyrkhong bad jingtrei shitom ka bym myntoi.

Hato phi sngew ba ka long ka jingphla kaba palat than ban aiti lut ha U Khrist? Kylli ha lade ia ka jingkylli, "Aiu U Khrist u la ai na ka bynta jong nga?" U Khun jong U Blei U la ai baroh ia la ka jingim bad jingieit bad jingshah shitom na ka bynta ka jingsiewspah jong ngi. Te hato ka lah ban long ba kiei-kiei kibym iadei dor bad ka jingieit bakhrav kat kata, kin bat noh ia ki dohnud jong ngi na U? Ha kawei-pa-kawei ka khyllipmat ka jingim jong ngi, ngi long ki nongshim bynta ia ki jingkyrkhu jong ka jingaiei jong U, bad na kane ka daw ngim lah ban shemphang janai ia ki jingjylliew jong ka jingbieit bad jingjynjar na kaba ia ngi la pynim. Hato ngi lah ban peit ha U ia uba la sum da ki pop jong ngi, pynban ngi mon ban leh pyrshah

ia ka jingieit bad jingbha jong U baroh? Haba pyrkhath ia ka jingpynrit jingpynpoh jong U Trai ka burom, hato ngin dang khnum namar ba ngi dei ban rung sha ka jingim tang lyngba ka jingialeh bad jingpynrit ialade?

Ka jingkylli jong ki dohnud kiba sarong ka long, "Balei ba nga donkam ban da sngewsih ia la ki pop bad ban pynlong rit ia lade shwa ba nga lah ban ioh ia ka jingsngewskhem jong ka jingpdianh jong U Blei?" Nga kdew ia phi beit sha U Khrist. U long Uba khlem pop bad nalor kata shuh-shuh. U long U Syiem jong ka bneng; hynrei na ka bynta u briew, U jia long ka pop na ka bynta ka jaid bynriew, "La niew ruh ia U bad ki nongryngkang: pynban U la bah ia ka pop jong ki babun, bad U la iasaid na ka bynta ki nongryngkang." Isaiah 53:12.

Hynrei aiu ngi duh, haba ngi ai lut baroh? Ka dohnud ba la pynsniew da ka pop, ba U Jisu Un sait bad pynkhuid da ka snam jong U hi, bad ban pynim da ka jingieit jong U, ka bym don ba lah ban ianujor. Hynrei pynban ki briew ki pyrkhath ba ka long kaba eh ban ai lut baroh! Nga sngewlehrain ban iohsngew kum kata ka jinghren, sngewlehrain ban thoh ia ka.

U Blei Um donkam ia ngi ba ngin ai noh ia kano-kano kaba long kaban pynbha ia ngi. Ha kaei-kaei baroh kaba U leh, U pyrkhath na ka bynta ka jingbha jong ki khun jong U. Ka long ba baroh kito kibym pat shym la jied ia U Khrist ki lah ban tip ba u don ei-ei kaba kham khraw bad kham bha ban tyrwa ha ki ban ia kata kaba ki wad na ka bynta ialade hi. U briew u leh ka jingpynmong kaba khraw tam bad ka jingialeh bymhok ia la ka mynsiem haba u pyrkhath bad leh ei-ei kaba pyrshah ia ka mon jong U Blei. Ym don jingkmeh kaba shisha kaba lah ban shem ha ka lynti kaba la adong da Uta Uba tip kaei kaba bha tam, bad Uba pyrkhath na ka bynta ka jingbha ki jingthaw jong U. Ka lynti jong ka jingryngkang hukum ka long ka lynti jong ka jingjynjar bad jingjot.

Ka long ka jingbakla ban ri ia la ka jingpyrkhath ba U Blei U sngewbha ban iohi ba ki khun jong U ki shah jynjar. Ka bneng baroh kawei hi ka sngewbha ha ka jingsuk jong u briew. U Kpa jong ngi U ba ha bneng Um khang ia ki surok jong ka jingkmeh ia uno-uno na ki jingthaw jong U. Ka jingdawa ba kynja-blei ka khot ia ngi ban kiar na kito ki jingsngewbha ki ban wallam ia ka jingjynjar bad jingduh jingkyrmen, kiban khang ia ngi na ka jingsuk bad ka bneng. U Nongsiewspah jong ka pyrthei U pdianh ia ki briew kumba ki long, ryngkat bad ki jingduna jong ki, ki jingbymjanai bad jingtlot jong ki; bad ym tang ba Un pynkhuid na ka pop bad ai ia ka jingsiewspah lyngba ka snam jong U, hynrei yn pynhun ia ka jingkwah ka dohnud jong baroh kiba mynjur ban shim ia ka lyngkor jong U bad ban kit ia ka jingkit jong U. Ka long ka jingthmu jong U ban ai ka jingsuk bad jingjahthait ia baroh kiba wan ha U ban iohpdianh ia U Kpu jong ka jingim. U kwah ia ngi ban pyndep tang ia kito ki kamram ki ban ialam ia ki jingjam jong ngi sha ki kliar jong ka jingkyrkhu kiba kibym kohnguh kim lah ba ioh. Ka jingim bashisha bad bakmen jong ka mynsiem ka long ban don ia U Khrist hapoh jong ngi, U jingkyrmen jong ka burom.

Bun ki kylli, “Kumno ngan aiti ialade ha U Blei?” Phi kwah ban ai ialade ha U, hynrei phi tlot ha ka bor ban leh ia kaba bha , ha ka jingteh mraw jong ka jingartatien, bad phi shah synshar ha ki jingmlien jong ka jingim ba pop jong phi. Ki jingkular bad ki jingkut jingmut jong phi ki long kum ki tyllai jong u shyiap. Phim lah ban synshar ia ki jingpyrkhat jong phi, ia ki bor pynkhih jingmut jong phi, ia ki jingsngewbha jong phi. Ka jingtip ia ki kular ba phi la pynkhein ka pyntlot ia ka jingshaniah jong phi ha ka jinglong shisha jong phi, bad ka pynlong ia phi ban sngew ba U Blei Um lah ban pdiang ia phi; hynrei phim dei ban duh jingkyrmen. Kaei kaba donkam ban sngewthuh ka dei ia ka bor bashisha jong ka mon. Kane ka long ka bor synshar ia ki jinglong jong u briew, ka bor jong ka jingrai jingmut bad jingjied. Kaei kaei baroh ka shong ha ka jingtrei kaba dei jong ka mon. Ia ka bor ban jied U Blei U la ai ha ki briew; ka dei ka jong ki ban pyntrei. Phim lah ban kylla ia ka dohnud jong phi, phim lah ban ai da lade hi ha U Blei ia ka jingsngewbha jong ka; hynrei phi lah ban jied ban shakri ia U. Phi lah ban ai ha U ia ka mon jong phi; nangta Un sa trei hapoh jong phi ban pynlong ia phi ban mon bad ban leh kat kum ka mon sngewbha jong U. Kumne ia ka jinglong jong phi baroh kawei yn sa wallam hapoh ka jingsynshar jong U Mynsiem U Khrist; ki jingsngewbha jong phi ki long baroh tang ha U. Ki jingpyrkhat jong phi kin long kiba iadei bad U.

Ki jingkwah na ka bynta ka jingbha bad jingkhuid ki long kiba dei katba ki dang iaid; hynrei lada phi sangeh hangne, kin long kibym larkam ei-ei. Bun kin iap ei katba ki dang kyrmen bad kwah ban long ki Khristan. Kim poi ha kata ka kyrdan ban aiti ia ka mon ha U Blei. Kim jied ban long ki Khristan.

Lyngba ka jingpyntrei kaba dei ia ka mon, ia ka jingkylla kaba nadong shadong yn pynlong ha ka jingim jong ki. Da kaba aiti bad pyndem ia ka mon jong phi ha U Khrist, phi pynlong lok ialade hi bad ka bor kaba long ha khlieh jong ki bor baroh. Phin ioh ka bor na neng kaban bat skhem ia phi, bad kumne lyngba ki jingiai pyndem jong phi ha U Blei ia phi yn pynlah ban im ka jingim kaba thymmai, shisha ka jingim jong ka jingngeit.

6. KA JINGNGEIT BAD KA JINGPDIANG

Kumba la kyrsiew ia ka jingiatilem jong phi da U Mynsiem Bakhuid phi la lah ban iohi katto katne ia ka jingsniew jong ka pop, ia ka bor jong ka, ia ka jingthala jong ka, ia ka jingkordit jong ka; bad phi peit ia ka da ka jingi-saitmet. Phi sngew ba ka pop ka la pynkhlad ia phi na U Blei, bad phi long ha ka jingteh mraw jong ka bor ka jingsniew. Katta katba phi nang ia ksaid ban ioh lait, katta phi nang iohi ia ka jinglong ba khlem jingiarap jong phi. Ki jingpyrkhat jong phi ki long kibymkhuid; ka dohnud jong phi ka long kaba tngit. Phi iohi ba ia ka jingim jong phi la tyllap lin da ka jingkhwan bad ka pop. Phi thrang ban ioh jingmap, ban ioh jingsait-khuid bad ban ioh lait na ka pop. Ka jingiadei bad U Blei, ka jingiasyriem ia U,--- aui phi lah ban leh ban ioh ia ka?

Ka dei ka jingsuk kaba phi donkam,---ka jingmap jong ka bneng bad ka jingsuk bad jingieit ha ka mynsiem. Ka spah kam lah ban thied ia ka, ka jingshemphang kam lah ban pynioh ia ka, ka jingstad kam lah ban kot ia ka; phim lah ban kyrmen, da ka jingpyrshang jong phi hi, ban ioh ia ka. Hynrei U Blei U tyrwa ia ka ha phi kum ka jingaisngewbha, “Khlem sbai bad khlem dor.” Isaiah 55:1. Ka long ka jong phi, lada phin tang shu kner ia la ka kti bad shim ia ka. U Trai U ong, “Lada ki pop jong phi ki long basaw hain-hain, kin lieh kat ka ior; la ki la saw bthuh, kin long kum u sniuh langbrot.” Isaiah 1:18 “Ngan ai ruh ia ka dohnud thymmai ha phi, bad ka mynsiem thymmai de Ngan buh hapoh jong phi.” Esekiel 36:26.

Phi la phla ia ki pop jong phi, bad na ka dohnud phi la pynkynriah ia ki. Phi la kut jingmut ban aiti ialade ha U Blei. Mynta leit sha U, bad kyrpad ba Un sait noh ia ki pop jong phi bad ai ia phi ka dohnud bathymmai. Nangta to ngeit ba U leh ia kane namar U la kular. Kane ka long ka jinghikai kaba U Jisu U la hikai katba U don ha kane ka pyrthei, ba ia ka jingai ia kaba U Blei U kular ia ngi, ngi dei ban ngeit ba ngi pdiang, bad ba ka long ka jong ngi. U Jisu U la pynkhiah ia ki briew na ki jingpang jong ki haba ki ngeit ha ka bor jong U; U iarap ia ki ha kiei-kiei kiba ki lah ban iohi, bad ha kane ka rukom U ialam ia ki ban shaniah bad ngeit ha U shaphang kiei-kiei kiba kim lah ban iohi,-- U da ialam ia ki ban ngeit ha ka bor jong U ban map ia ki pop. Ia kane U kren shai ha kaba u pynkoit ia u briew uba pang-iapshiliang: “Hynrei ba phin iohtip, ba U Khun U briew U don bor ha ka khyndew ban map ia ki pop (hangta U la ong ha uta uba pangiapshiliang,) To ieng, to rah-noh ia la ka jingthiah, to khie leit ruh sha la ing.” Mathaios 9:6. Kumta ruh u Ioannis, u nongthoh ka gospel, u ong haba u kren ia ki kambah jong U Khrist, “Hynrei la thoh ia kine kiei-kiei ruh, ba phin ioh ngeit ba U Jisu U long Uta U Khrist, U Khun U Blei; bad ba, haba da ngeit, phin ioh ka jingim ha ka kyrteng jong U.” Ioannis 20:31.

Na ka jingiathuh bashai jong ka Baibl kumno U Jisu U la pynkhiah ia kiba pang, ngi lah ban nang katto katne ban ngeit ha U ia ka jingmap ia ki pop. To ngin ia phai sha ka jingiathuhkhana ia u briew uba pang-iapshiliang ha Bethesda. U la long uba pang bad ba khlem jingiarap; um shym la lah ban pynkhih ia ki dkhot met jong u la laiphew-phra snem. Pynban U Jisu U la hukum ia u, “To ieng, rah ia la ka jingthiah, to iaaid ruh.” U briew uba pang un jin da la ong, “Ko Trai, lada men pynkhiah ia nga, te ngan kohnguh ia ka ktien jong me.” Hynrei em, u la ngeit ia ka ktien jong U Khrist, u la ngeit ba ia u la pynkhiah, bad shisyndon u la leh; u la mon bad u la iaaid ruh. U la kohnguh ia ka ktien jong U Khrist bad U Blei U la ai ia u ka bor. Ia u la pynkhiah kran.

Ha kajuha ka rukom phi long u nongpop. Phim lah ban siewspah ia ki pop kiba phi la leh mynshwa, phim lah ban pynkylla ia ka dohnud jong phi, bad pynlong khuid ialade. Hynrei U Blei U kular ban leh ia kane baroh na ka bynta jong phi lyngba U Khrist. Ngeit ia kata ka kular. Phla ia ki pop jong phi, bad aiti ialade ha U Blei. Mon ban shakri ia U. Lada phin tang shu leh ia kane, U Blei Un pyndep ia ka ktien jong U ha phi. Lada phi ngeit ia ka kular,---ngeit

ba ïa phi la map bad la pynkhiah,-- U Blei un pyndep ïa la ka kular; ïa phi la pynkhiah, kumjuh kumba U Khrist U ai ïa uba pang-ïapshiliang ka bor ban ïaid haba u briew u la ngeit ba ïa u la pynkhiah. Ka long kumta lada phi ngeit ïa ka.

Wat ap ba phin da sngew ba ïa phi la pynkhiah, hynrei ong, “Nga ngeit ïa ka; ka long kumta, ym namar ba nga sngew ïa ka, hynrei namar ba U Blei U la kular.”

U Jisu U ong, “ïa kiei-kiei baroh kat kiba phi pan, haba phi kyrpad, to ngeit ba phi pdiang ïa kita, te phin sa ïoh.” Markos 11:24. Don ka jingteh ha kane ka kular,-- ba ngi dei ban dwai kat kum ka mon jong U Blei. Hynrei ka long ka mon jong U Blei ban pynkhuid ïa ngi na ka pop, ban pynlong ïa ngi ki khun jong U, bad ban pynlah ïa ngi ban im ïa ka jingim kaba khuid. Kumta te ngi lah ban pan ïa kine ki jingkyrkhu, bad ngeit ba ngi pdiang ïa ki, bad ainguh ïa U Blei ba ngi la ïoh pdiang ïa ki. Ka long ka kabu jong ngi ban ïoh leit sha U Jisu bad ban ïoh jingkhuid, bad ban ïoh ieng ha khmat ka hukum khlem jingsngew-lehrain. “Namar-kata, mynta ym don ka jingpynrem ïa kita kiba ha U Khrist Jisu, kibym ïaid katba kum ka doh, hynrei katba kum ka mynsiem.” Rom 8:1.

Naduh mynta phim long shuh la ki jong; ïa phi la thied da ka dor. “Ym da kiei-kiei kiba sep, kum ka rupa lane ka ksiar ba la siewspah ïa phi---hynrei da ka snam ba kordor, kum ka jong U Khun-langbrot ba khlem pop bad ba khlem thoh-bria, ka jong U Khrist keiñ.” 1 Petros 1:18,19. Lyngba kane ka kam kaba jem bad bashai ban shu ngeit beit ha U Blei, U Mynsiem Bakhuid U pynkha ïa ka jingim bathymmai ha ka dohnud jong phi. Phi long kum u khunlung ba la kha ha ka ing U Blei, bad U ieit ïa phi kumba U ieit ïa la U jong U Khun.

Mynta ba phi la aiti ïalade ha U Jisu, wat phai dien kylla shuh, wat kynran noh na U hynrei man la ka sngi to iai ong, “Nga long u jong U Khrist; nga la aiti ïalade ha U;” bad pan na U ba Un ai ha phi da U Mynsiem jong U, bad ban ri ïa phi da ka jingaiei jong U. Namar da kaba phi aiti ïalade ha U Blei bad ngeit ha U, phi jia long U khun jong U, kumta phi dei ban im ha u. U Apostol u ong “Namar-kata kumba phi la pdiang ïa U Khrist Jisu Uba U Trai, kumta to ïaid ha U.” Kolosai 2:6.

Don kiba sngew ba ïa ki dei ban tynjuh la ki long kiba shisha, bad ba ki dei ban da pynpaw shai ha U Trai ba ki la kylla na ka jinglong sniew sha ka jinglong bha, shwa ba ki lah ban dawa ïa ki jingkyrkhu jong U. Hynrei kam long kumta, ki lah ban dawa ïa ka jingkyrkhu jong U Blei wat mynta hi. Ki dei ban don ïa ka jingaiei jong U, U Mynsiem jong U Khrist, ban ïarap ïa ki jingtlot jong ki, lane kin ym lah ban ïaleh pyrshah ïa kaba sniew. U Jisu U kwah ïa ngi ban leit sha U kumba ngi long, kiba pop bad kiba long khlem jingïarap bad ba khlem bor ei-ei ha lade. Ngil lah ban leit sha U bad ki jingbieit jingduna bad jinglong ba pop bad bret ïalade ha ki kjat jong U ha ka jingsngewsih kthang ïa la ki pop baroh. Ka long ka burom jong U ban kdup ïa ngi ha ki ksangti ka jingieit jong U, bad ban sopspaiñ ïa ki jingmong jong ngi bad ban pynkhuid ïa ngi na ka pop baroh.

Dei hangne ba ki hajar ki briew ki kyllon; kim ngeit ba U Jisu U map ia ki shi-met shi-met marwei. Kim shim ba U Blei U long Uba bat ia la ka ktien. Ka long ka kabu kshar ia kito baroh kiba kohnguh ia ki jinghikai ban tip ba ia ka jingmap la ai kylluid na ka bynta kawei-pa-kawei ka pop. Bret noh ia ka jingtharai sniew ba ki kular jong U Blei kim mut na ka bynta jong phi. Ki long na ka bynta uwei-pa-uwei u nongryngkang hukum uba kylla-kaba-mut. Ia ka bor bad jingaiei kaba la ai lyngba U Khrist yn wallam da ki angel ha kawei-pa-kawei ka mynsiem kaba ngeit. Ym don nongpop bakhraw katta katta ki ban ym lah ban shem ia ka bor, ka jingkhuid bad ka hok ha U Jisu Uba la iap namar jong ki. U ap ban law noh na ki ia ki jainkup ba la suit rong da ka pop, bad ban pynphong ia ki da ki jainkup balieh jong ka hok; U hukum ia ki ban im ym ban iap.

U Blei Um leh ia ngi kumba ki briew ki leh iwei ia iwei pat. Ki jingpyrkhat jong U ki long ki jingpyrkhat jong ka jingisynei, ka jingieit bad ka jingsngewsynei bajem. U ong, "To u bymman un iehnoh ia la ka lynti, bad u riew bymhok ia la ki jingmut: to un phai ruh sha U Trai, te un sngewsynei ia u; bad sha U Blei jong ngi namar Un map phar." "Nga la pyndam noh ia ki jingpalat jong me, kiba kum u lyoh rben; bad ia ki pop jong me kiba kum u lyoh." Isaiah 55:7; Isaiah 44:22

"Naba ngam don jingsngewbha ha ka jingiap jong uta uba iap, ong U Trai U Blei: namar kata to phai phi, bad to im." Ezekiel 18:32. U Soitan u long uba kloi ban tuh ia ka jingkular baskhem jong U Blei. U Kwah ban shim noh ia iwei-pa-iwei i jingshat-jingshai jong ka jingkyrmen na ka mynsiem; hynrei phim dei ban shah ia u ban leh ia kane. Wat shah shkor ia u nongpynshoi, hynrei ong: "U Jisu U la iap ba nga lah ban ioh im. U ieit ia nga bad Um mon ia nga ban iap. Nga don U Kpa Uba ha bneng ba ieit; bad la nga la kren bein ia ka jingieit jong U, la nga pynsywa ia ka jingkyrkhu kiba U la ai ha nga, ngan ieng joit, bad ngan ong, "Nga la leh pop ia ka bneng, bad ha khmat jong me; te ngam long shuh uba dei ba yn khot u khun jong me; to pynlong ia nga kum uwei na ki shakri jong me." Ka pharshi ka iathuh ia phi kumno ba la pdiang ia u nongiaid-wir: "Hynrei haba u dang jngai ruh u Kpa jong u u la iohi ia u, bad u la sngewsynei; bad u la mareh, u la dem ruh ha ka ryndang jong u bad u la iai doh ia u." Loukas 15:18-20.

Hynrei wat kane ka pharshi hi ruh ka long kaba sngewieit ba shoh mynsiem katta katta, pynban kam pat lah ban pynpaw ia ka jingieit ba bymjukut jong U Kpa Uba ha bneng. U Trai U pynbna da u nongiathuhlypa jong U, "Shisha, Nga la ieit ia pha da ka jingieit bymjukut: namar kata da ka jinglehieit Nga la ring ia pha." Jeremaiah 31:3. Katba u nongpop u dang jngai na ka ing jong U Kpa, U da pynsywa ia la ka spah bad jingdon jong u, ka dohnud U Kpa ka nang khuslai na ka bynta jong u; bad kawei-pa-kawei ka jingkwah kaba mih ha ka mynsiem ban leit phai sha U Blei, ka long ka jingtrei jong U Mynsiem jong U, kaba ialeh ban khring ia u nongiaid-wir sha ka dohnud U Kpa baieit jong u.

Kane ka jingkular bakordor jong ka Baibl ha khmat jong phi, hato phi dang lah ban ai jaka ia ka jingsngew artatien? Hato phi dang lah ban ngeit ba haba u nongpop uba pli u thrang ban wan phai, bad thrang ban iehnoh ia ki pop, U Trai Un khang ia u ban wan sha ki kjat jong U ha ka jingkylla-kaba-mut? Beh kum ia kita ki jingpyrkhat! Ym don kano kano kaban kham pynmong ia ka mynsiem jong phi palat ban ia kaba pun kum kita ki jingpyrkhat ia U Kpa jong ngi Uba ha bneng. U isih ia ka pop hynrei U ieit ia u nongpop, bad U la ai ialade ha ka dur jong U Khrist, ba baroh kiba mon kin ioh im bad ioh ia ka jingkyrkhu ha ka hima jong ka burom. Dang don ktien shuh ne jingkren ieit kaba kham palat ban pynpaw ia ka jingieit jong U ia ngi? U ong, "Hato ka briew ka lah ban klet ia ka i khun ba-dang buin, ba kan ym isynei ia i khun ka kpoh jong ka? Shisha, kine ki lah ba klet, pynban nga ngan ym klet ia pha." Isaiah 49:15.

Khmed shaneng, phi kiba artatien bad ba sheptieng; namar U Jisu U im ban iasaid na ka bynta jong ngi. Ainguh ia U Blei namar ka jingai jong U ia U Khun jong U, bad dwai ba Um shym iap lehnohei na ka bynta jong phi. U Mynsiem U khot ia phi mynta. Wan da ka dohnud jong phi shitylli ha U Jisu, bad phi lah ban dawa ia ki jingkyrkhu jong U.

Katba phi pule ia ki jingkular, kynmaw ba ki long ki jingpynpaw ia ka jingieit bad jingisynei bym lah batai. Ia ka dohnud bakhraw jong Ka Jingieit Bymjukut la ring sha u nongpop da ka jingieit bym lah thew, "Ngi ioh ka jingsiewspah da ka snam jong U, ka jingmap ia ki jingpalat jong ngi," Ephesos 1:7. Hood, tang ban ngeit ba U Blei U long U Nongiarap jong phi. U kwah ban pynioh pat ia ka dur ka jinglong babha ha u briew. Katba phi wan ha U da ka jingphla bad jingkylla-kaba-mut, Un ring hajan ia phi da ka jingisynei bad ka jingmap.

7.KA JINGTYNJUH IA KA JINGLONG-SYNRAN

"Kumta, lada uei-uei ruh u don ha U Khrist, u long u jingthaw bathymmai; kiei-kiei ruh ki barim ki la duh; ha khmih, kiei-kiei baroh ki la jia long kiba thymmai." 2 Korinth 5:17.

U briew u lah ban nym tip ia ka por kaba thikna ne ia ka jaka lane ban bud dien ia ki jingjia baroh ter-ter ha ka jingtrei jong ka jingkylla; hynrei kane pat kam pyni ba u long ubym pat kylla. U Khrist U la ong ha u Nikodimos, "Ka Iyer ka beh kat sha kaba ka mon; bad me ioh-sngew ia ka jingsawa jong ka, hynrei mem tip nangno ka wan, lymne shano ka leit: kumta long u briew baroh uba la kha na U Mynsiem." Ioannis 3:8. Kumjuh kum ka Iyer ia kaba ngim lah ban iohi, pynban ia ki kam bad jingtrei jong ka ngi iohi da kaba shai eh, kumta ruh u long U Mynsiem jong U Blei ha ka jingtrei jong U ha ka dohnud jong u briew. Kata ka bor ka jingpha thymmai, kaba ym don khmat briew kaba lah ban iohi, ka pynkha ia ka jingim bathymmai ha ka mynsiem; ka thaw ia u jingthaw bathymmai ha ka dur jong U Blei. Katba ka jingtrei jong U Mynsiem ka long kaba jar-jar bad ka bym lah ban iohi, pynban ki jingmih ki long kiba paw shai. Lada ia ka dohnud la thaw thymmai da U Mynsiem jong U Blei, ka jingim kan sakhi ia kata ka jingshisha. Katba ngim lah ban leh ei-ei ban pynkylla ia ki dohnud

jong ngi; katba ngim dei ban shaniah ha lade hi ne ha ki kam babha jong ngi, ki jingim jong ngi kin pynpaw lada ka jingaiei ka jong U Blei ka shong hapoh jong ngi ne em. ĩa ka jingkylla yn ĩohi ha ka jinglong-jingim, ha ki jingmlien, bad ha ki kam ki jam. Ka jingĭapyrshah kan long kaba shai bad kaba hapdeng kaei kaba ki la long bad kaei kaba ki long. ĩa ka jinglong jingim la pynpaw ym da ki kam babha ba hateng-hateng ne ki kam sniew ba hateng-hateng hynrei da ka jingsyrbud jong ki kam bad ki ktien kiba long ka jingmlien barabor.

Ka long kaba shisha ba ka lah ban don ka jinglong kaba habar kaba beit bad itynnad ha ka rukom im bad ha ka ĩaid ka ieng khlem ka bor pynthymmai jong U Khrist. Ka jingieit ĩa ka bor bad ka jingkwah ĩa ka burom jong kiwei pat ka lah ban pynmih ĩa ka jinglong jingim kaba beit. Ka jingburom ĩalade ka lah ban ĩalam ĩa ngi ban kiar ĩa ka jingpynpaw jong kaba sniew. Ka dohnud kaba khwan ka lah ban leh ĩa ki kam kiba sbun. Da kano te ka lad ba ngin lah ban tip ha kano ka liang ngi don?

Mano ba ĩoh ĩa ka dohnud? Badno ki jingpyrkhat jong ngi ki don? Badno ngi sngewbha ban ĩa kren? Mano ba ĩoh ĩa ki jingieit babha tam jong ngi bad ĩa ka bor jingpyrkhat babha tam jong ngi? Lada ngi long ki jong U Khrist, ki jingpyrkhat jong ngi kin long bad U, bad ki jingpyrkhat bathiang tam kin long ĩa U. Baroh kaba ngi don bad long yn pynkyntang ha U. Ngi thrang ban bit ĩa ka dur jong U, ban pynhiar bad ring mynsiem ĩa U Mynsiem jong U, ban leh ĩa ka mon jong U, bad pynsngewbha ĩa U ha kiei-kiei baroh.

Kito kiba la jia long ki jingthaw bathymmai ha U Khrist Jisu kin sei ĩa ki soh jong U Mynsiem ki ba long, "Ka jingieit, ka jingkmn, ka jingsuk, ka jingshah-slem, ka jingleh-sbun, ka jingbha, ka jingiaineh, ka jingjemnud, ka bor halor lade." Galatia 5:22,23. Kin nym pynbit-dur shuh ĩalade bad ki jingkwah-brai kiba mynshwa, hynrei da ka jingngeit ha U Khun jong U Blei kin bud ĩa ki dienjat jong U, kin shim ĩa ka jinglong jong U, bad pynkhuid ĩalade kumba ma U U long Uba khuid. ĩa kiei-kiei kiba ki la ju isih mynshwa, mynta kin ieit; bad ĩa kiei-kiei kiba ki la ju ieit mynshwa mynta kin isih. Kiba sarong bad shaniah ha lade mynta ki jia long kiba jemnud bad kiba sngewrit. Kiba thala bad ba-hangamei ki jia long kiba shisha bad kiba jai-jai. Kiba buaid ki la jia long kiba pyngngad, bad kiba shikar kila long kiba khuid. ĩa ki rong kiba thala jong ka pyrthei ki la buh noh sharud. Ki Khristan kin wad ym ĩa kata "kaba shabar," hynrei ĩa "uta u briew ba-la-rieh jong ka dohnud, ha ka jingpynibha ka bymsep ka jong ka mynsiem bajemnud bad ba jar-jar." 1 Petros 3:3,4.

Ym don sakhi ei-ei ĩa ka jingkylla-kaba-mut kaba shisha lynda ka trei ha ka jingpynthymmai ha ka jinglong jingim. Lada u ai pat ĩa ka kular, ai noh ĩa kata kaba u la tuh, phla ĩa ki pop jong u, bad ieit ĩa U Blei bad ĩa la ki para-briew, te u nongpop u lah ban sngewskhem ba u la ĩaid lyngba na ka jingĭap sha ka jingim.

Haba kum ki jingthaw ba bakla bad ba pop, ngi wan sha U Khrist bad ngi jia long ki nongĭoh-bynta jong ka jingmap-ei jong U, ka jingieit te kan kyrsoi ha ka dohnud. Baroh ka

jingkit kan long kaba sting; namar ka lyngkor kaba U Khrist un pynkit ka long kaba jem. Ka kamram ka jia long ka jingsngewbha, bad ka jinglen ialade kan long ka jingkmén. Ka lynti kaba mynshwa kaba i-dap da ka jingdum, ka jia long kaba dap da ka jingphyrnai da ka jingshat jingshai na U Sngi jong ka Hok.

Īa ka jingbhabriew jong ka jinglong U Khrist yn iohi ha ki nongbud jong u. Ka la long ka jingsngewbha jong U Khrist ban leh ĩa ka mon jong U Blei. Ka jingieit ĩa U Blei bad ka jingshithrem na ka bynta ka burom jong U ka la long ka bor basynshar ha ka jingim jong U Nongpynim jong ngi. Ka jingieit ka pynitynnad bad pyndonburom ĩa ki jingleh bad ki kam jong u baroh. Ka jingieit ka long na U Blei. Ka dohnud ka bym pat pynkhuid kam lah ban don ne pynmih ĩa ka. Īa ka la shem tang ha ka donhud ha kaba U Jisu U synshar. “Ngi ieit ma-ngi ĩa U, naba U la ieit shwa ĩa ngi.” 1 Ioannis 4:19. Ha ka dohnud kaba la thaw thymmai da ka jingaiei jong U Blei, ka jingieit ka long ka tynrai ne nongrim jong ki jingleh bad ki kam baroh. Ka thaw pynbha ĩa ka jinglong-jingim, ka synshar ĩa ki bor pynkhih jingmut, ka synshar ĩa ki jingkwah bajur, ka jop lin ĩa ka jingshun jingbishni bad ka pynlong ban burom ĩa ki jingieit jingsngewbha. Kane ka jingieit kaba la ri ha ka mynsiem, ka pynthiang ĩa ka jingim, bad ka pynmih ĩa ka bor kaba khuid, ba itynnad bad don-akor ha baroh kiba don sawdong.

Don artylli ki jingbakla ĩa kiba ki khun jong U Blei khamtam eh kito kiba dang shu wan shen ban shaniah ha ka jingaiei jong U ki donkam ban sumar bha. Kaba nyngkong ka long kata kaba ki khmih ha la ki jong ki kam jong ki hi, da kaba shaniah ha kaei-kaei kaba ki lah ban leh ban wallam ialade ha ka jingiasyriem bad U Blei. Uta uba pyrshang ban long uba khuid da la ki jong ki jingleh ha kaba sumar ĩa ka hukum, u pyrshang ban leh ĩa kaei-kaei ka bymlah ban long. Baroh kata kaba u briew u lah ban leh khlem U Khrist, la pynpyut-plak da ka jingkhwan bad da ka pop. Dei tang ka jingaiei jong U Khrist marwei, kaba lah ban pynlong ĩa ngi kiba khuid lyngba ka jingngeit ha U.

Kawei pat ka long kaba mar ĩa pyrshah hynrei ka jingbakla ka bym long kaba rit, ka long, kata kaba ngeit ba U Khrist U pyllait ĩa ki briew na kaba sumar ĩa ka hukum jong U Blei. Bad ba namar da ka jingngeit bad ba tang da ka hi ngi jia long ki nongioh bynta jong ka jingaiei jong U Khrist, kumta ki kam jong ngi kim don bynta ei-ei bad ka jingsiewspah jong ngi.

Hynrei khmih hangne ba ka jingkohnguh kam long tang ka jingdem jingmynjur kaba habar, hynrei ka long ka jingshakri jong ka jingieit. Ka ain jong U Blei ka long ka jingpynpaw ĩa ka jinglong jong U hi: ka long ka jingpynpaw ĩa ka ain bakhraw jong ka jingieit, bad namar kata ka long ka nongrim jong ka jingsynshar jong U ha bneng bad ha khyndew. Lada ĩa ki dohnud jong ngi la thaw thymmai ha ka jingiasyriem ĩa U Blei bad lada ĩa ka jingieit ĩa U Blei la thung ha ka mynsiem, hato ĩa ka ain jong U Blei yn nym pynpaw bad pyndep ha ka jingim jong ngi? Haba ĩa ka tynrai jong ka jingieit la thung ha ka dohnud bad haba ĩa u briew la thaw thymmai ha ka jingiasyriem ĩa ka dur jong Uta Uba la thaw ĩa u, ĩa ka jingkular jong ka jutang bathymmai la pyndep, “Ngan buh ĩa ki hukum jong nga ha ki dohnud jong ki, bad ha ki

jingmut jong ki ruh ngan thoh ia ki.” Hebru 10:16. Bad lada ia ka hukum la thoh ha ka dohnud , hato kan nym thaw dur ia ka jingim? Ka jingkohnguh -- ka jingshakri bad nguh-syiem da ka jingieit -- ka long ka dak bashisha jong ka jinglong-synran. Kumne ka Baibl ka ong, “Kane ka long ka jingieit ia U Blei ba ngi da sumar ia kita ki hukum jong U.” “Uta uba ong, nga ithuh ia U bad u bym sumar ia ki hukum jong U u long uba lamler, bad kata ka jingshisha kam don ha u.” 1 Ioannis 5:3; 2:4. Ha ka jakaban pyllait ia u briew na ka jingkohnguh, ka long ka jingngeit, bad tang ka jingngeit kaba pynlong ia ngi ki nongiohbynta na ka jingaiei jong U Khrist kaba pynlah ia ngi ban pyndep ia ka jingkohnguh.

Ngim ioh ia ka jingpynim da ka jingkohnguh jong ngi, namar ka jingpynim ka long ka jingaiei sngewbha jong U Blei kaba ngin iohpdiang da ka jingngeit. Hynrei ka jingkohnguh ka long u soh jong ka jingngeit. “Bad phi tip ba la pynpaw ia U khnang ba Un da ioh kit noh ia ki pop jong ngi; bad ka pop kam don ha U. Uwei-uwei baroh uba iaisah ha U um ju leh-pop: Uwei-uwei baroh uba leh-pop, um shym la iohi ia U, lymne um shym la ithuh ia U.” 1 Ioannis 3:5,6. Hangne ka long ka jingtynjuh bashisha. Lada ngi iaisah ha U Khrist bad lada ka jingieit jong U Blei ka shong sah ha-ngi, ka jingsngew jong ngi, ki jingpyrkhat jong ngi, ki jingthmu jong ngi bad ki kam jong ngi kin long kiba iadei bad ka mon jong U Blei kumba la pynpaw ha ka hukum bakhuid jong U. “Ko khun-hep wat ai iano-iano ruh ba un ialam bakla ia phi; jar uba iai leh ia ka hok, u long uba hok, bad kumba ma-u U long uba hok.” 1 Ioannis 3:7. Ia ka jinglong hok la pynshai bad batai da ka hukum bakhuid jong U Blei kaba long ki shiphew hukum ba la ai ha u lum Sinai.

Kata ka jingngeit ha U Khrist kaba phla ba yn pyllait ia ki briew na ka jingteh jong ka jingkohnguh ha U Blei, kam long ka jingngeit hynrei tang ka jingantad kaba jur. “Namar da ka jingaiei la pynim ia phi, da ka jingngeit keiñ.” Hynrei “kata ka jingngeit, lada kam don ki jingleh, ka long kaba iap ha lade-hi.” Ephesos 2:8; Jakob 2:17. U Jisu U la ong shaphang ialade shwa ba un wan sha ka pyrthei, “Nga sngewbha ban leh ia ka mon jong Me, Ah U Blei jong nga; bad ka hukum jong Me ka don ha ka dohnud jong nga.” Salm 40:8. Bad shwa pat ba Un kiew sha bneng U la ong, “Nga la sumar ia ki hukum Uta U Kpa jong nga, bad nga iaineh ha ka jingieit jong U.” Ioannis 15:10. Ka Baibl ka ong, “Bad ha kane ngi tip ba ngi ithuh ia U, lada ngi sumar ia ki hukum jong U...Uta uba ong ba u iaisah ha u, u la dei ban iaid hi kumta, kat kumba u la iaid ma-U” 1 Ioannis 2:3-6. “Naba U Khrist ruh U la shah na ka bynta jong ngi, da kaba iehnoh ia ka rukom ia ngi, khnang ba ngin ioh bud ha kita ki jingjam jong U.” 1 Petros 2:21.

Ka kyndon jong ka jingim bymjukut ka long ka juh mynta kumjuh kumba ka la ju long barabor,---thik kumba ka la long ha ka Paradais shwa ka jingkyllon jong ki-kmie-ki-kpa ba nyingkong jong ngi,---kata ka long ka jingkohnguh bajanai ia ka hukum jong U Blei bad ka jinglong hok bajanai. Lada ia ka jingim bymjukut la ai ha kano-kano ka kyndon kaba duna ia

kane, te ia ka jingsuk jong ka bneng salonsar baroh kawei la buh ha ka jingma. Ia ka lynti yn plie ia ka pop, lem bad ka jingkordit bad jingjynjar jong ka kin sah junom junom.

Ka la long kaba lah ia u Adam, shwa ka jingkyllon, ba un saiñdur ia ka jinglong hok da kaba kohnguh ia ka hukum jong U Blei. Hynrei um shym la leh ia kane, bad namar ka pop jong u ka jinglong tynrai jong ngi ka la hap noh bad ngim lah ban pynlong ialade kiba hok. Te namar ba ngi long kiba pop, kibym khuid, ngim lah ban kohnguh janai ia ka hukum bakhuid. Ngim don kano-kano- ka jinglong bahok na lade da kaba ngi lah ban pynhun ia ka jingdawa jong ka hukum jong U Blei. Hynrei U Khrist U la thaw ia ka lynti jong ka jinglaitim na ka bynta jong ngi. U la wan ban im ha kane ka pyrthei hapdeng ki jingtynjuh bad jingpynshoi kiba ma ngi ruh ngi dei ban ia kynduh. U la im ka jingim kaba khlem pop. U la iap namar jong ngi, bad mynta U tyrwa ban shim noh ia ki pop jong ngi bad ban ai ha ngi ia ka hok jong U. Lada phin aiti ialade ha U bad pdiang ia U kum U Nongpynim jong phi, te la ka jingim jong phi ka long ka pop, hynrei na ka bynta jong U yn niew ia phi kiba hok. Ka jinglong U Khrist ka ieng ha ka jaka jong ka jinglong jong phi, bad ia phi yn pdiang ha khmat U Blei kumba phim shym la leh pop ei-ei.

Shuh shuh nalor kane, U Khrist U pynkylla ia ka dohnud. U iaisah ha dohnud jong phi da ka jingngeit. Phi dei ban pynneh ia kane ka jingiasnoh bad U Khrist da ka jingngeit bad ka jingiaipyndem ia ka mon jong phi ha U; bad slem katba phi dang iai leh ia kane, U un trei hapoh jong phi ban pynlong ia phi ban mon bad ban leh katba kum ka jigsngewbha jong U. Kumta te phin lah ban ong, "Kata kaba nga im mynta ha ka doh, nga im da ka jingngeit keiñ kaba ha U Khun U Blei, Uba la ieit ia nga, bad Uba la aiti noh ialade na ka bynta jong nga." Galatia 2:20. U Jisu U la ong ha ki synran jong U, "Naba ym dei ma phi kiba kren, hynrei U Mynsiem U Kpa jong phi Uba kren ha phi." Mathaios 10:20. Te da U Khrist Uba trei hapoh jong phi, phin pynpaw ia kajuha ka mynsiem bad leh ia ki juh ki kam, kiba long ki kam jong ka hok bad jong ka jingkohnguh.

Kumta ngim don ei-ei na lade hi da kaba ngi lah ban sngewsarong. Ngim don nongrim ei-ei ban iaroh ialade. Ka nongrim jong ka jingkyrmen jong ngi ka long tang ha ka hok jong U Khrist kaba la pyndei ha ngi, bad ha kata kaba la trei da U Mynsiem jong U Uba trei hapoh bad lymba jong ngi.

Haba ngi kren shaphang ka jingngeit (faith), ka don kajingiapher kaba ngi dei ban kynmaw. Ka don ka jaid jingngeit (belief), kaba iapher bak na ka jingngeit (faith). Ka jingdon bad ka bor jong U Blei, ka jingshisha ka Ktien jong U, ki long ki jingshisha kiba wat u Soitan bad ki kynhun bah jong U kim lah ban len ha ki dohnud jong ki. Ka Baibl ka ong ba "Kita ki ksuid ruh ki ngeit bad ki sngew-kyiuh keiñ;" hynrei kane kam long ka jingngeit (faith). Jakob 2:19. Ha kaba ym tang ka jingngeit (belief) ha ka ktien jong U Blei, hynrei bad ka jingpyndem ha ka mon jong U; ha kaba ia ka dohnud la aiti ha U, ia ki jingsngewbha bad jingieit baroh la pynneh ha U, kata keiñ ka long ka jingngeit,---ka jingngeit kaba trei da ka jingieit bad kaba

pynkhuid ia ka mynsiem. Lyngba kane ka jingngeit ia ka dohnud la thaw thymmai ha ka dur jong U Blei. Bad ka dohnud kaba khlem pat thaw thymmai kam pyndem ha ka hukum jong U Blei, bad shisha kam lah ruh, mynta pat ka sngewbha ha ki ain bakhuid, bad ka iasoh bad u Nongrwai Salm ha ka jingpyrta jong u “Ah katno nga ieit ia ka ain jong me! Ka long ka jingpyrkhat jong nga baroh shisngi.” Salm 119:97. Bad ia ka hok jong ka hukum yn pyndep ha ngi, “Kibym iaaid katba kum ka doh hynrei katba kum U Mynsiem.” Rom 8:1.

Don kito kiba la tip ia ka jingieit ba map-ei jong U Khrist, bad kiba kwah shisha ban long ki khun jong U Blei, pynban ki iohi ba ka jinglong jong ki ka long ka bym janai, ka jingim jong ki kaba pop, bad kumta ki sngew artatien la ia ki dohnud jong ki la lah thaw thymmai ne em da U Mynsiem Bakhuid. Kum ha kita, ngan ong, wat kynran dien ha ka jingduh jingkyrmen. Bunsien ngi dei ban dem khrup bad ban iam ha ki kjat jong U Jisu namar ki jingduna bad jingbakla jong ngi; hynrei ngim dei ban duh jingkyrmen. Wat lada ia ngi la jop da u nongshun, pynban yn nym bret noh bad kyntait ia ngi da U Blei. Oh em; U Khrist U don ha ka kti kamon jong U Blei Uba iasaid na ka bynta jong ngi. U Ioannis baieit u la ong, “Ko ki khun hep jong nga, nga thoh ia kine kiei-kiei ruh ha phi, ba phin ym leh pop. Te lada uno-uno ruh u leh pop, ngi don keiñ U Riewsaid bad U Kpa, U Jisu Khrist Uba hok.”¹ Ioannis 2:1. Bad wat klet ruh ia ki ktien jong U Khrist, “U Kpa hi U ieit ia phi.” Ioannis 16:27. U kwah ban wallam pat ia phi sha U hi, ban iohi ba ia ka jinglong sngur bad jinglong khuid jong U la pyndei ha phi bad lada phin tang shu pyndem ialade ha U, Uta Uba la sdang ban trei ia ka jingtrei babha ha phi Un pynjanai ia ka haduh ka sngi ka jong U Jisu Khrist. Dwai te kham shitrhem; ngeit kham bha. Ynda ngi la nang ban nym shaniah ha la ka jong ka bor, te ngin sa nang ban shaniah ha ka bor U Nongsiewspah jong ngi bad ngin sa iaroh ia U Uba long ka jingkoit jingkhiah jong ka longrynieng jong ngi.

Katba ngi nang wan kham hajan sha U Jisu, katta phin nang iohi ia ka jinglong bapop; namar ka jingiohi jong phi kan long kaba kham shai, bad ia ka jingbymjanai jong phi yn iohi ba ka long kaba pher bak na ka jinglong bajanai jong U. Kane ka long ka sakhi ba ka jingpynthame jong u Soitan ka la duh bor bad ba ka bor pynshait jong U Mynsiem jong U Blei ka la khie-im hapoh jong phi.

Ka jingieit bajylliew jong U Jisu kan nym shong ha ka dohnud ka bym iohi ia la ka jinglong ba pop. Ka mynsiem kaba la thaw thymmai da ka jingaiei jong U Khrist kan iaroh ia ka jinglong ba kynja-blei jong U; hynrei lada ngim iohi ia la ka jinglong basniew jong ngi, ka long te ka sakhi bashai ba ngim pat shym la iohi ia ka jingbhabriew bad jingitynnad jong U Khrist.

Katta katba ngi dang duna ha kaba iaroh ialade hi, katta ruh ngin nang iohi ia ka jinglongsngur ba bymjukut bad jingbha briew jong U Nongpynim jong ngi. Ka jingiohi ia la ka jinglong bapop ka iarap ban pynpeit ia ngi sha U Uba lah ban map; bad haba ka mynsiem ka iohi ia la ka jinglong bakhlem jingiarap ne ba la duh jingkyrmen ka ioh kynjoh sha U Khrist, U te Un pynpaw ialade ha ka bor. Katta katba ka jingsngewdonkam jong ngi ka pynphet ia ngi

sha U bad sha ka ktien jong U Blei, katta ruh ngin nang kham shemphang janai ia ka jinglong jong U, bad ngin nang kham phalang ia ka dur jong U.

8. KABA NANGSAN HA U KHRIST

İa ka jingkylla jong ka dohnud da kaba ngi jia long ki khun jong U Blei la khot ha ka Baibl ka jingka thymmai. İa ka la İanujor bad ka jingsuhthied jong u symbai babha ia uba la bet da u nongrep. Ha kajuh ka rukom kito kiba dang shu lah kylla ne phai sha U Khrist ki long kum “Ki khunlung badang kha” kiba dei ban “nangsan” kum ki shynrang bad kynthei sha ka jinglong rangbah ha U Khrist Jisu. 1 Petros 2:2; Ephesos 4:15. Lane kum u symbai babha ia uba la bet ha ka lyngkha, ki dei ban san bad sei ia u soh. U Isaiah u ong ba “yn khot ia ki ki dieng ka hok, u jingthung U Trai ba yn pyndon burom ia u.” Isaiah 61:3. Kumta na kiei-kiei na kiba don jingim kiba ngi İohi ha kane ka pyrthei la ring jingmut ne nuksa ban İarap ia ngi ban sngewthuh kham bha ia ki jingshisha bamaian jong ka jingim ba kynja-mynsiem.

Ym don jingstad ne jingtbit ha u briew da kaba u lah ban pynmih jingim ha ino ino i jingthaw barit tam ha kane ka pyrthei. Ka long tang lyngba ka jingim kaba U Blei u la ai da lade hi ba u jingthung ne jingthaw u lah ban im. Kumta ka long tang lyngba ka jingim na U Blei ba ia ka jingim ba kynja mynsiem lah ban pynkha ha ki dohnud jong ki briew. Lymda ia u briew la “kha pat” (na jrong) um lah ban long u nongİoh bynta jong kata ka jingim kaba U Khrist U la wan ban ai. İoannis 3:3.

Kum bad ka jingim, kumta ka long bad ka jingsan. Dei U Blei Uba pynlong ia u shylluit ban puh bad ia u syntiew ban long soh. Dei da ka bor jong U ba u symbai u sei, “nyngkong u speh, hadien ka kop, hadien kata pat u soh kew ba la met ha ka kop.” Markos 4:28. Bad u nongİathuhlypa Hosia u ong ia u Israel, ba “un puh kum u tiw-lili.” “Kin im pat kum u kew, bad kin puh kum u dieng wain.” Hosia 14:5,7. Bad U Khrist u kyntu ia ngi “khmih thuh ia ki tiw lili kumno ba ki man.” Loukas 12:27. Ki jingthung bad ki syntiew kim san ne man da la ka jingsumar-sukher jong ki hi ne da ka bor jong ki, hynrei da kaba pdiang ia kata kaba U Blei U la taİar ban pynbiang ha ka jingim jong ki. U Khyannah um lah da laka jong ka bor ban pynsan ia la ka ryning. Kumjuh ma phi phim lah da la ka jong ka bor ne jingpyrshang ban İoh ia ka jingsan ba kynja-mynsiem. U jingthung ne u khyannah ki İoh ia ka jingsan da kaba pdiang ia kata kaba don sawdong ia ki kaba ai jingim---ka Iyer,ka jingshit, ka sngi, bad ka jingbam. Kumba kine ki jingai sngewbha jong ka jingpynlong ki long ia u mrad bad ia u jingthung, kumta ruh U Khrist U long ia kito kiba shaniah ha U. U long “ka jingshai bymjukut” jong ki, “ka sngi bad ka stieh.” Isaiah 60:19; Salm 84:11. Un long kum “ka umjer ha u Israel.” “Un hiar kum u slap halor u phlang ba-la-ot.” Hosia 14:5; Salm 72:6. U long ka um baim, “U kpu jong U Blei...Uba wan hiar na bneng bad Uba ai ka jingim ha ka pyrthei.” İoannis 6:33.

Ha ka jingai sngewbha kaba ym lah thew jong U Khun jong U, U Blei U la ker sawdong ia ka pyrthei baroh kawei da ka jingaiei thik kum ka lyer kaba iaïd saphriang ia ka pyrthei baroh kawei. Baroh kiba mon ban ring-mynsiem ia kane ka lyer ba ai jingim kin im, bad kin san ha ka rynieng kum ki rangbah shynrang bad kynthei ha U Khrist Jisu.

Kumjuh kumba u syntiew u phai sha ka sngi, khnang ba ki kjat sngi kin iarap ban pynjanai ia ka jingitynnad bad ka dur jong u, kumta ruh ngi dei ban phai sha U Sngi jong Ka Hok, khnang ba ka jingshai jong ka bneng kan tynshain halor jong ngi ban pynjanai ia ka jinglong jong ngi ha ka jingsyriem ia U Khrist.

U Jisu U hikai ia ka juh kaei-kaei U ong, "To iaineh ha nga, bad ma-nga ha phi. Kumba ka tnat kam lah ban seisoh na lade-hi, lynda ka iaineh ha u diengsoh-wain; kumta ma-phi ruh, lynda phi iaineh ha nga... naba khlem ma-nga phim lah leh ei-ei ruh em." Ioannis 15:4,5. Phi dei ban shu shaniah beit tang ha U Khrist khnang ban im ka jingim kaba khuid, kumjuh kumba ka tnat ka shaniah ha u dieng na ka bynta ka jingsan bad jingseisoh. Lada phi khlad noh na u, phin nym don jingim. Phim don bor ban iaïleh pyrshah ia ka jingpynshoi lane ban san ha ka jingaiei bad ka jingkhuid. Da kaba iaineh ha U phi lah ban man-bha. Da kaba phi ring ia ka jingim jong phi na U, phin nym iaïp stai noh ne long kibymsei-soh. Hynrei phin long kum u dieng ia uba la thung harud ka wah um.

Don bun kiba pyrkhath ba ki dei ban leh da lade ia katto katne bynta na kane ka kam. Ki la shaniah ha U Khrist na ka bynta ka jingmap ia ki pop, hynrei mynta ki wad da la ka jong ka jingpyrshang ban im ka jingim kaba beit. Hynrei kawei-pa-kawei ka jingpyrshang kaba kum kata kan long lehnohei. U Jisu U ong, "Naba khlem ma-nga phim lah leh ei-ei ruh em." Ka jingsan jong ngi ha ka jingaiei, ka jingkmeng jong ngi, ka jingdonkam jong ngi,---baroh ka shong ha ka jingiasoh jong ngi bad U Khrist. Ka long U Khrist. Ka long da ka jingiasyllok bad U, man la ka sngi, man la ki por --- da kaba iaineh ha U, --- ba ngi lah ban nang san ha ka jingaiei. Um long tang U Nongthaw hynrei U Nongpynjanai ia ka jingngeit jong ngi. Dei U Khrist U ba nyngkong bad U bakhadduh bad Uba barabor, U dei ban long bad ngi, ym tang ha kaba sdang bad bakut jong ka jingleit lynti jong ngi, hynrei ha uwei-pa-uwei u mawjam ha ka lynti. U Dabid u ong, "Nga la buh ia U Trai ha khmat jong nga ha la ka sngi; namar ba U don ha ka kti kamon jong nga, yn ym pynkhih ia nga." Salm 16:8.

Phi kylli, "Da kumno ngan iaineh ha U Khrist?" --- Ha kajuh ka rukom ba phi pdiang ia U ha kaba mynnyngkong. "Namar kata kumba phi la pdiang ia U Khrist Jisu Uba U Trai, kumta to iaïd ha U." "Hynrei uta uba hok jong nga un iai im da ka jingngeit." Kolosai 2:6; Hebru 10:38. Phi aiti iaïlade ha U Blei ban long U jong U, ban shakri bad kohnguh ia U, bad phi la shim ia U Khrist kum U Nongpynim jong phi. Phim lah da lade hi ban siewspah ia la ki pop ne pynkylla ia la ka dohnud; hynrei haba phi la aiti iaïlade ha U Blei, phi la ngeit ba ma-U, na ka bynta U Khrist U la leh ia kane baroh namar jong phi. Da ka jingngeit phi jia long U jong U Khrist bad da ka jingngeit phi nangsang ha U,--- da kaba ai bad da kaba shim. Phi dei ban ai baroh --- ia

ka dohnud jong phi, ka mon jong phi, bad ia ka jingshakri jong phi, -- da kaba aiti ialade ha U ban kohnguh ia ki jingdawa jong U baroh; bad phi dei ban shim baroh, --- U Khrist, U jingdap jong ka jingkyrkhu baroh, ban shong sah ha ka dohnud jong phi, kan long ka bor jong phi, ka hok jong phi, U Nongiarap ba bymjukut jong phi,--- ban ai ia phi ka bor ban kohnguh.

Mynstep, pynkyntang ialade ha U Blei; pynlong ia kane ka kam ba nyngkong eh jong phi. Ai ba ka jingduwai jong phi kan long, "Shim ia nga, Ko Trai, kum U jong Me. Nga buh ia ki jingthmu jong nga baroh ha ki kjat jong Me. Pyndonkam ia nga ha kane ka sngi ha ka kam jong Me. To shong bad nga, bad ai ba ka kam jong nga baroh kan long kaba la trei ha Me." Kane ka dei ban long ka kam kaba ha la ka sngi. Man kawei-pa-kawei ka step pynkyntang ialade ha U Blei na ka bynta kata ka sngi. Aiti lut ia la ki jingthmu baroh ha U ba Un pyndep kat kum ka jingialam jong U. Kumne man la ka sngi phi buh ia la ka jingim ha ki kti jong U Blei, bad ha kata ka rukom ia ka jingim jong phi yn nang kham pynsyriem kham jan bad ka jingim jong U Khrist.

Ka jingim ha U Khrist ka long ka jingim kaba dap da ka jingjahthait. Ka lah ban nym don ka jingsngewkmen kaba khraw, hynrei dei ban don ka jingshaniah kaba iaineh bad kaba dap da ka jingsuk. Ka jingkyrmen jong phi kam long ha lade; hynrei ka long ha U Khrist. Ia ka jingtlot jong phi la pyniasoh lang bad ka bor jong u, ia ka jingbieit jong phi bad ka jingstad jong U, ia ka jingtlot jong phi bad ka bor ba iaineh jong U. Kumta phim dei ban peit ha lade bad pynneh ia la ka jingpyrkhat ha lade, hynrei khmih ha U Khrist. Ai ba ka jingmut jingpyrkhat kan shong neh ha ka jingieit jong U, ha ka jingitynnad bad jingjanai ka jinglong jong U. U Khrist ha ka jinglenlade jong U, ha ka jingpynrit ialade, ha ka jingsngur bad jinglong hok jong u, ha ka jingieit bym lah ban ianujor,--- kane ka long kaei-kaei kaba ka mynsiem ka dei ban pyrkhat. Ka long da ka jingieit ia U, da kaba pyrthuh bud ia U, da kaba shaniah lut ha U, kaba phi lah ban long sriem kum ma U.

U Jisu U ong, "To iaineh ha nga." Kine ki ktien ki kit jingmut ia ka jingshongthait, ka jingskhem bad jingshaniah. Pat U ong, "to wan ha nga...te ngan pynjem ia phi." Mathaios 11:28. Ki ktien jong u Dabid ki pynpaw ia kajuh ka jingpyrkhat: "To shongthait ha U Trai, bad ap shah slem ia U." U Isaiah U ai ia kane ka jingsngewskhem, "ha ka jingjai-jai bad ka jingshaniah ka bor jong phi kan long." Salm 37:7; Isaiah 30:15. Kane ka jingshongthait kam long ne mut ia ka jingshong jaipdeh; namar ha ka jingkhhot jong U Nongpynim ia ka jingkular jong ka jingjahthait la pyniasoh bad ka jingkhhot sha ka jingtrei kam: "To shim ia ka lyngkor jong nga ha phi... te phin shem kaba jahthait ha ki mynsiem jong phi." Mathaios 11:29. Ka dohnud kaba shongthait tylli ha U Khrist kan long kaba smat tam ha kaba trei namar jong U.

Haba ka jingmut jingpyrkhat ka neh ha lade, te ia ka la pynphai noh na U Khrist Uba long ka tynrai jong ka bor bad ka jingim. Namar kata ka long ka jingpyrshang ba khlem thait jong u

Soitan ban pynphai noh ïa ka jingpyrkhat na U Khrist, bad kumta yn khang noh ïa ka jingiasoh bad jingiasyllok jong ka mynsiem bad U Khrist. Ki jingsngewbha pyrthei, ki jingklusai jong kane ka jingim, bad ki jinglyngngoh bad jingsngewsih, ki pop jong kiwei ne ki pop bad jingduna la ki jong,--- ha kawei na kine ne ha baroh un wad ban pynphai ïa ki jingmut- jingpyrkhat jong phi. Wat ai te ba yn ïalam bakla da ki buit jong u. ïa kiba bun kiba wad kat kum ka jingiatip-lem bad kiba kwah ban im namar U Blei, bunsien U pyrshang ban pynphai ïa ki ba kin pyrkhat bad pynneh jingmut ha ki jingduna bad jingtlot jong ki, kumta da kaba pynkhlad ïa ki na U Khrist, U kyrmen ban ïoh ïa ka jingjop. Ngim dei ban pynlong ïalade ka pdeng, bad aili ïa ka jingklusai bad jingsheptieng ban artatien lada ïa ngi la pynim. Kane baroh kan pynphai ïa ka mynsiem na U Tynrai ka bor jong ngi. Aiti ïa ka jingsumar ïa ka mynsiem jong phi ha U Blei, bad shaniah ha U. Kren bad pyrkhat ïa U Jisu. Ai ba ka lade kan jah noh ha U. Bred ïa ka jingartatien baroh; pynduh ïa ki jingsheptieng jong phi baroh. ïa ong lang bad u apostol Paul; “Nga im; hynrei ym ma-nga shuh, hynrei U Khrist keiñ U im ha nga: bad kata kaba nga im mynta ha ka doh, nga im da ka jingngeit keiñ kaba ha U Khun U Blei, Uba la ieit ïa nga, bad Uba la aiti noh ïalade na ka bynta jong nga.” Galatia 2:20. Shongthait ha U Blei. U long Uba lah ban ri ïa kata kaba phi la aiti ha U. Lada phin buh ïalade ha ki kti jong U, Un pynlong ïa phi kham palat ban ïa U nongjop lyngba Uta Uba la ieit ïa phi.

Haba U Khrist U la shim ïa ka jinglong-briew, U la teh ïa ka jinglong briew ha lade hi da u tyllai jingieit uba ym lah ban bthat da kano-kano ka bor lait tang da ka jingjied jong u briew hi. U Soitan un pyrshang khlem thait ban khroh ïa ngi ban pyndkut ïa kane ka jingteh, ban jied ba pyniakhlad ïa ngi na U Khrist. Hangne ka long kaba donkam ïa ngi ban sharai, ban ïaleh tynggeh, ban dwai, ba kaei-kaei kan nym lah ban pah ban phon ïa ngi ban jied da uwei pat u kynrad; namar ngi long barobor kiba laitluid ban leh ïa kane. Hynrei ai ba ngin pynneh ïa ki khmat jong ngi tang ha U Khrist, bad un ri ïa ngi. Da kaba peit sha U Jisu ngin ïoh lait-im. Ym don kano-kano kaba lah ban knieh kynthet ïa ngi na ka kti jong U. Da kaba iai peit ha U, “la nangpynkylla nangpynkylla-dur ïa ngi sha kata kajuh hi ka dur na ka burom sha ka burom, kumba na U Trai Uba U Mynsiem.” 2 Korinth 3:18.

Dei ha kane ka rukom ba ki synran kiba mynhyndai ki la ïoh ïa ka jingsriem-dur bad U Nongpynim baieit. Haba kito ki synran ki la ïohsngew ïa ki ktien jong U Jisu, ki la ïohsngew ba ki donkam ïa U. Ki la wad ïa U, ki la shem bad ki la bud ïa U. Ki la long bad U ha ing, ha ka miej, ha ka kamra-rit, ha madan. Ki la long bad U kum ki khynnah skul bad U Nonghikai, kiba ïohpdian na ka rymiang shyntur jong U ha la ka sngi ïa ki jinghikai jong ka jingshisha bakhuid. Ki la peit sha U kumba peit ki shakri ha la u kynrad ban tip ïa ki kamram la jong. Kito ki synran ki la long ki briew kiba “ïadei jinglong kum ngi” Jakob 5:17. Ki la don kajuh ka jingialehthma bad ka pop kum ma ngi. Ki donkam ïa kajuh ka jingaiei, khnang ba ki lah ban im ka jingim kaba khuid.

Wat u Ioannis hi, u synran ba la ieit, uba long uwei uba la ioh ia ka jingsriem kaba jan eh ia U Nongpynim, um shym la don ia kata ka jingibha-briew jong ka jinglong-jingim. Um long tang uba sngewskhem-lade bad kwah nam kwah burom, hynrei u long ruh uba law-law bad thut shen haba u don ha ki jingjynjar. Hynrei haba ia ka jinglong jong uta uba-kynja-blei la pynpaw ha u, u la iohi ia la ka jingduna bad ia u la pynlong uba sngewrit. Ka jingkhlain bad ka jingiaishah, ka bor bad ka jingsbun, ka jingkhraw bad jingjemnud, kiba u la iohi ha ka jingim kaba man ka sngi jong U Khun U Blei, ki la pyndap ia ka mynsiem jong u da ka jingniew burom bad jingieit. Man la ka sngi ia ka dohnud jong u la ring sha U Khrist, tad haduh ba ka la duh ka jingiohi ialade ha ka jingieit ia U Kynrad jong u. Ia ka jinglaw-law bad jingthut-shen bad jingkwah nam kwah burom la pynum-hin ha ka bor jong U Khrist. Ka jingpynthymmai bor jong U Mynsiem Bakhuid ka la pynthymmai ia ka dohnud jong u. Ka bor jong ka jingieit jong U Khrist ka la pynlong ka jingkylla dur ha ka jinglong jingim. Kane ka la long ka jingmih bashisha na kaba iasoh bad U Jisu. Haba U Khrist U shong ha ka dohnud ia ka jinglong jingim tynrai baroh kawei la pynkylla dur. U Mynsiem U Khrist, ka jingieit jong u, ka pynjem ia ka dohnud bad ka jop ia ka mynsiem, bad ka kyntiew ia ki jingpyrkhat bad jingkwah sha U Blei bad sha ka bneng.

Haba U Khrist u la kiew sha bneng, ka jingsngew ia ka jingdon jong U ka shu dang sah hi bad ki nongbud jong U. Ka long ka jingdon jong U hi kaba dap da ka jingieit bad jingshai. U Jisu, U Nongpynim Uba la iaaid bad la kren bad dwai ryngkat bad ki, uba la kren ki ktien ka jingkyrmen bad jingpyntngen ha ki dohnud jong ki, katba ka khubor jong ka jingsuk ka dang don ha ki rymiang-shyntur jong U, la shim noh na ki sha bneng, bad katba u lyoh jong ki angel u la pdiang ia u, ka jingsawa ka ktien jong U ka la wan biang ha ki--- "Ha khmih ruh, nga nga long ryngkat bad phi hala ka sngi haduh kaba wai-noh ka pyrthei." Mathaios 28:20. U la kiew sha bneng ha ka dur jong u briew. Ki tip ba U la don ha khmat ka khet jong U Blei, bad U la long U Lok bad U Nongpynim jong ki; ki tip ba ki jingsngew ieit jong U kim shym la kylla bad ba ia U la niew lang bad ka jinglong-briew ba shahshitom. U la buh ha khmat U Blei ia ka dor jong ka snam bakordor jong U, U da pyni ia ki kti bad ki kjat ba la pynmong ha ka jingkynmaw ia ka dor kaba U la siew na ka bynta kiba la siewspah jong U. Ki tip ba U la kiew sha bneng ban leit pynkhreh ia ki jaka na ka bynta jong ki bad ba un sa wan pat bad shimti ia ki ha lade.

Katba ki iaseng lang, hadien ka jingkiew jong U, ki la sngew kwah eh ban buh ia ki jingkyrpad jong ki ha U Kpa ha ka kyrteng jong U Jisu. Ha ka jingjar-jar ki la dem ha ka jingdwai ki da ong biang ia kata ka jingkular baskhem, "Ba kiei-kiei ruh katba phin pan na uta U Kpa ha ka kyrteng jong nga, un ai ha phi. Haduh mynta phim pat ju pan ei-ei ruh em ha ka kyrteng jong nga, to pan te phin sa ioh-pdiang, ba kata ka jingkmen jong phi kan ioh-long kaba dap." Ioannis 16:23,24. Ki la rah ia ka kti jong ka jingngeit kham ha jrong bad kham ha jrong, da ka nia badonbor, "Dei U Khrist Uba la iap; shisha kham-tam keiñ, Uba la mih pat ruh, Uba long ruh sha ka kti kamon U Blei, Uba iai-iasaid ruh na ka bynta jong ngi."

Rom 8:34. Bad ka Pentakos ka la wallam ha ki ia Uta U Nongpyntngen ia Uba U Khrist U la ong “Un long ruh ha phi.” Bad U la ong shuh shuh, “Ba ka myntoi ia phi ba nga nga leit-noh; namar lada nga ngam leit-noh Uta U Nongpyntngen Un ym wan ha phi; hynrei haba nga leit noh, ngan phah ia U ha phi.” Ioannis 14:17; 16:7. Namarkata da U Mynsiem, U Khrist Un shong sah ha ki dohnud jong ki khun jong U. Ka jingiasoh jong ki bad U ka la long khamjan ban ia kaba U don ha ka met bad ki. Ka jingshai, bad ka jingieit, bad ka bor jong U Khrist Uba shong hapoh ka tyngshain lyngba jong ki, kumta ba ki briew haba ki khmih, “ki la iasngew-phylla; hynrei ki la ithuh ia ki ba ki la ju don lem bad U Jisu.” Ki Kam 4:13.

Baroh kaba U Khrist U la long bad ki synran kiba nyngkong jong U, U kwah ruh ban long bad ki khun ki jong U kiba mynta; namar ha kata ka jingdwai kaba khadduh bad khyndiat ngut ki synran kiba lum sawdong jong U, U la ong, “Lymne ngam kyrpad tang na ka bynta kine hi, hynrei na ka bynta kita ruh kiba ngeit ha nga da ka ktien jong ki.” Ioannis 17:20.

U Jisu U la dwai na ka bynta jong ngi, bad U la pan ba ngi lah ban long shitylli bad U, kumba ma-U U long bad U Kpa. Kaba kum kaei kane ka jingiasoh! U Nongpynim U la ong shaphang ialade, “U Khun Um lah ban leh ei-ei-ruh-em na lade;” “Uta U Kpa uba shongneh ha nga, u hi u leh ia ki jingleh jong u.” Ioannis 5:19; 14:10. Te lada U Khrist U shong ha ki dohnud jong ngi, Un trei ha ngi “ia kaban mon ruh bad ia kaban trei, namar ka jingsngewbha jong U.” Philipi 2:13. Ngin trei kumba U la trei; ngin pynpaw ia kajuh ka mynsiem. Bad kumne da kaba ieit ia U bad iaineh ha U, ngin sa “ioh nang san sha U ha kiei-kiei baroh, Uba long U Khlieh, U Khrist keiñ.” Ephesos 4:15.

9. KA JINGTREI BAD KA JINGIM

U Blei U long U tynrai jong ka jingim bad ka jingshai bad ka jingkmen ha bneng bad khyndew. Kum ki kjat sngi jong ka jingshai na ka sngi bad kum ki um ba kyrsoi na ka umpohliew baim, ki jingkyrkhu ki tuid na U sha ki jingthaw jong U baroh. Bad kat haba ka jingim jong U Blei ka don ha ki dohnud jong ki briew, kan tuid sha kiwei ha ka jingieit bad jingkyrkhu.

Ka jingkmen jong U Nongpynim jong ngi ka long ha ka jingkyntiew bad jingsiewspah ia ki briew ba la jot. Na ka bynta kane U la khein-duh ia la ka jingim kaba U ieit, U la shah ha ka diengphna khlem da niew ia ka jinglehrain. Kum ia ki angel ruh la pyndonkam ha kaba trei na ka bynta ka jingkmen jong kiwei. Kane ka long ka jingkmen jong ki. Kata ia kaba ka dohnud bakhwan ka niew kum ka kam kaba poh, ha kaba shakri ia kito kiba don ha ka jynjar bad kiba long kham poh ha kiei-kiei baroh la ha ka jinglong ne ka kyrdan, ka long ka kam jong ki angel ba khlem pop. Ka mynsiem ka jingieit ba kheinduh ka jong U Khrist ka long ka mynsiem kaba pyndap ia ka bneng bad ka long ka jingiwbih jong ka jingsuk ba kynjai jong ka. Kane ka long ka mynsiem ba ki nongbud jong U Khrist kin don bad ka kam kaba kin trei.

İa ka jingieit jong U Khrist kaba la thep ha ka dohnud kum ka jingiwbiha ba kordor eh ym lah ban buhrieh . İa ka bor bakhuid jong ka yn İohsngew da baroh kat kiba ngi İakynduh. Ka mynsiem U Khrist ha ka dohnud ka long kum ka umpohliw ha ka ri-shyiap, kaba tuid ban ai jingpynggad İa baroh, bad pynlong İa kito ki ban sa İap ban kwah ban diha İa ka um jong ka jingim.

İa ka jingieit jong U Jisu yn pynpaw ha ka jingkwah ban trei kumba U la trei na ka bynta ka jingbha bad jingkyntiew İa ka jinglong briew. Kan İalam sha ka jingieit, jingsbun bad jingsngewlem İa ki jingthaw baroh ka jingsumar sukher U Kpa ba ha bneng jong ngi.

Ka jingim jong U Nongpynim ha ka pyrthei kam dei ka jingim kaba suk bad kaba peit İa la ka jingbit la jong, hynrei U la trei shitom da ka jingkheinduh, ka jingshitrhem bakhlem thait na ka bynta ka jingpynim İa ki briew ba la rem bad ba la jot. Naduh ka shyngoid haduh Kalbari U la İaid İa ka lynti ka jinglen-lade bad Um shym la wad ban İoh lait na ka jingtrei bashitom bad jingİaid bashitom bad khlem tyngkai ei-ei İalade. U la ong, "U Khun u briew um shym la wan ba yn shakri İa u, hynrei ba U Un shakri, bad ba Un ai İa la ka jingim ban long ka jingsiewspah İa kiba bun." Mathaios 20:28. Kane ka long ka jingthmu kaba kongsan jong ka jingim jong U. Kiei kiei baroh kiba dangsah ki wan hadien bad ki long kiba khampoh. Ka long ka jingbam bad ka jingdih jong U ban leh İa ka mon jong U Blei bad ban pyndep İa ka kam jong U. Ka lade bad ka jingkhwan myntoi kim don jaka ha ka jingtrei jong U.

Kumta kito kiba long ki nongİoh-bynta İa ka jingaei jong U Khrist kin long kiba kloia ban pynlong kano-kano ka jingkhein-duh İalade khnang ba kiwei, İa kiba U Khrist ula İap İapli, ki lah ban İoh bynta İa ka jingaisngewbha ba kynja bneng. Kin leh baroh kaba ki lah khnang ban pynlong İa ka pyrthei kaba kham bha na ka bynta ka jingsan jong ki ha ka. Kane ka mynsiem ka long ka jingsan jong u briew uba la İoh İa ka jingkylla bashisha. Haba uno-uno u wan sha U Khrist mar kumta hi la kha ha ka dohnud jong u İa ka jingkwah ban pynbna sha kiwei pat ba u la shem İa u lok babha tam ha U Jisu; İa ka jingshisha ba pynim bad bakyntang yn nym lah ban buhrieh ha ka dohnud jong u. Lada İa ngi la pynkup da ka hok jong U Khrist bad la pyndap da ka jingkmn jong U Mynsiem jong U, ngin ym lah da lei-lei ban sngap jar. Lada ngi la mad bad la İohi ba U Trai U long Uba bha, ngin don ei-ei ban İathuh. Kum u Philip haba u la shem İa U Nongpynim, ngin sa khot bad wer İa kiwei ban wan sha U. Ngin sa wad ban pyni ha ki İa ka jingitynnad jong U Khrist, bad İa ki jingshisha bym lah ban İohi jong ka pyrthei kaban sa wan. Kan don ka jingkwah kaba palat İa ka bor baroh ban bud İa ka lynti kaba U Jisu hi U la İaid. Kan don ka jingkwah kaba shitrhem ba kito kiba don sawdong İa ngi kin lah ban İohi İa "U Khun Langbrot jong U Blei Uba kit noh İa ka pop jong ka pyrthei."

Ka jingpyrshang ban leh bha İa kiwei kan wallam ka jingkyrkhu ha ngi hi. Kane ka dei ka jingthmu jong U Blei ha kaba U ai bynta İa ngi ha ka kam ka jingpynim. U la ai ha ki briew İa ka lad ban İoh long ki nongİohbynta jong ka jinglong ba kynja-blei, bad, ha ka liang jong ki pat, ba kin ai pahuh İa ki jingkyrkhu ne jingbha ha ki para-briew jong ki. Kane ka long ka

burom ba ha khlieh-tam, ka jingkmén bakhraw, kaba U Blei U lah ban ai ha ki briew. Kito kiba long ki nongïashim bynta ha ka kam jong ka jingieit yn wallam ïa ki hajan eh sha U Nongthaw jong ki.

U Blei Un jin da la ai ïa kane ka khubor jong ka Gospel, bad ïa ka kam jong ka jingieit ha ki angel ba kynja-bneng. U lah ruh ban pyndonkam da kiwei-kiwei ki lad ban pyndep ïa ka jingthmu jong U. Hynrei ha ka jingieit ba palat liam jong U, U la jied ïa ngi kum ki nongïatrei lang bad U, bad U Khrist, bad ki angel de, khnang ba ngi lah ban ïoh bynta ïa ka jingkyrkhu, ïa ka jingkmén, ïa ka jingkyntiew ba kynja-mynsiem kaba mih na kane ka jingshakri kaba len ïalade.

Ïa ngi la wallam sha ka jingsngewlem bad U Khrist da kaba ïashim bynta lem ha ka jingshahshitom jong U. Kawei-pa-kawei ka jinglenlade na ka bynta ka jingbha jong kiwei ka pynkhlain bad ai bor ïa ka mynsiem ka jingbha bad jingsbun ha ka dohnud jong uta uba leh kumta, ka da pynlong ïa u u lok uba kham jan eh ïa U Nongpynim jong ka pyrthei, uba “haba u long uba riwspah, pynban u la wan long duk na ka bynta jong phi, khnang ban pynriwspah ïa phi, da kata ka jingduk jong U.” 2 Korinth 8:9. Bad ka dei tang haba ngi pyndep ïa ka jingthmu ba kynja-blei kaba thaw ïa ngi, ba ka jingim ka lah ban long ka jingkyrkhu ïa ngi.

Lada phin leit ban trei kumba U Khrist U la thmu ba ki synran jong U kin trei, bad khring ïa ki mynsiem sha U, te phin sa sngew donkam ïa ka jingïashem kaba kham jylliew bad ïa ka jingtip kaba khraw ha kiei kiei kiba kynja-blei, bad phin sa thngan bad sliang ïa ka hok. Phin ïasaid bad U Blei, bad ïa ka jingngeit jong phi yn pynkhlain, bad ka mynsiem jong phi kan dih kham jylliew ïa ki jingshisha na ka pung jong ka jingim. Kaba ïakynduh ïa ka jingïaleh pyrshah bad ïa ki jingtynjuh kan pynphai ïa phi sha ka Baibl bad ka jingdwai. Te phin nangsán ha ka jingaei bad ha ka jingtip ïa U Khrist, bad phin nangroi ha ka jingïashem kaba kham halor.

Ka mynsiem trei ka bym khwan myntoi ei-ei na ka bynta kiwei ka ai ka jingskhem, jingiaineh bad jingieit kaba kum U Khrist ha ka jinglong jingim bad ka wallam ïa ka jingsuk bad jingkmén ha uta uba don ïa ka. Ki jingkwah la kyntiew sha jrong. Yn nym don jaka ïa ka jingjaipdeh ne jingkhapnap bad jingkhwan. Kito kiba iai pynmien kumne ha ki jingaei Khristan kin nangsán bad kin jia long kiba khlain ha ka kam jong U Blei. Kin don ka jingshemphang ba kynja-mynsiem kaba shai, bad ka jingngeit kaba iaineh bad ba nangsán bad ka bor bakhlain ha ka jingdwai. U Mynsiem jong U Blei, uba trei hapoh ka mynsiem jong ki, u pynmih ïa ki jingïahapsur bakytang jong ka mynsiem, ha kaba jubab ïa ka jingtah ba kynja-blei. Kito te kiba aiti ïalade kumne ha ka jingtrei ka bym don jingkhwan ei-ei na ka bynta ka jingbha jong kiwei, ki long kumba nangtrei pynskhem ïa la ka jingpynim.

Ka lad kaba long tang ma kaban san ha ka jingaiei ka long ban trei ia kata ka kam kaba U Khrist U la pynkhamti halor jong ngi ban trei katba don la ka buit ka bor baroh, ha kaba iarap bad leh sbun ia kito kiba donkam ia ka jingiarap kaba ngi lah ba ai ia ki. Ka bor ka wanda kaba trei: ka jingsmat jingsting ka long ka dak jong ka jingim. Kito kiba pyrshang ban ri ia ka jingim khristan da kaba pdiang palei ia ki jingkyrkhu kiba wan lyngba ki lad jong ka jingaiei, bad khlem da leh ei-ei namar U Khrist, ki long kiba pyrshang ban im da kaba bam khlem trei. Ka jingmih na kane ka long, ka jinghiar arsut sha ka jingsniew bad jingiap, la ha ka pyrthei ba kynja-mynsiem ne ba kynja-doh. U briew uba kyntait ban pyntrei ia ki dkhot met jong u shen un duh ia ka bor ban pyndonkam ia ki. Kumta ruh u Khristan u bym pyndonkam ia ka bor ba U Blei U la ai, ym tang ba un nym san ha U Khrist, hynrei un duh wat ia ka bor ba u la don lypa ruh.

Ka balang jong U Khrist ka dei ka ejen (agent) ba la thung da U Blei na ka bynta ka jingpynim ia ki biew. Ka kam jong ka ka long ban ialap ia ka Gospel sha ka pyrthei baroh kawei. Bad kane ka kam ka dei ia ki Khristan baroh. Uwei-pa-uwei bad kawei-pa-kawei, kat kum ka talen bad ka lad kaba u don, ki dei ban pyndep ia ka hukum jong U Nongpynim. Ka jingieit U Khrist, ia kaba la pynpaw ha ngi, ka pynlong ia ngi ki nongkit-ram ia baroh kibym pat ithuh ia U. U Blei U la ai ia ngi ka jingshai, ym tang na ka bynta jong ngi hi shi-met shi-met, hynrei ban pynshai ia ka sha kiwei pat.

Lada ki nongbud jong U Khrist ki la kit khia ban leh ia la ka jong ka kamram, ki don mynta da ki hajar ha ka jaka jong uwei ki ban pynbna ia ka gospel ha ki ri ba dang sah ha ka jingdum. Bad kito baroh kibym lah ban leh da lade ia kane ka kam, ki lah ban kyrshan ia ka da ka pisa jong ki, da ka jingsngewieit jong ki bad da ka jingdwai. Bad kumta kan don ka jingtrei kaba kham shitrhem shibun eh na ka bynta ki mynsiem ha ki ri-Khristan.

Ngim donkam ban leit sha ki ri ba jngai kiba dang sah ha ka jingdum, bad iehnoh ia i bynta iba rit iba don ha la ka jong ka shnong, lada ka long ba hangta ka kamram jong ngi ka don ban trei na ka bynta U Khrist. Ngil lah ban leh ia kane ha la ka shnong, ha ka balang, ha la ki para baithuh-ithaw, bad ha kito kiba ngi ia trei kam.

Ia ka bynta kaba khambun jong ka jingim jong U Nongpynim jong ngi ha kane ka pyrthei la pynlut ha kaba U trei khlem jingkhnum ha ka jaka trei misteri ha Nasaret. Ki angel ki shakri ia U Trai katba U iaaid ryngkat bad ki nongrep bad ki nongbylla, kum u briew u bym don mano-mano ba niew burom. U long Uba shisha bad la ka jong ka kam (mission) katba U trei kum U misteri uba rit, kumjuh kum haba U pynkoit ia kiba pang ne iaaid halor ki jingatphyllung jong ka duriaw Galilaia. Kumta, ha ki jingtrei kiba rit tam bad bapoh-tam jong ka jingim, ngil lah ban iaaid bad trei bad U Jisu.

U apostol u ong, "Ko para-bangeit, ha kata ha kaba la khot ia uwei-uwei-baroh, to un iaisah ha kata ryngkat bad U Blei." 1 Korinth 7:24. U nongkhaii-pateng u lah ban trei la ka kam ha

kata ka rukom ba u lah ban pyndon burom ia U Kynrad jong u namar ka jinglong kaba shisha jong u. Lada u long u nongbud bashisha jong U Khrist, un rah lang ia ka rukom shakri jong u ha kiei kiei baroh kiba u leh, bad un pynpaw ha ki briew ia ka mynsiem jong U Khrist. U nongtrei ha ki kor ki bor u lah ban long u nongmihkhmat uba shisha bad baminot jong uta uba la trei ha ki jingiaid ba-rit jong ka jingim hagdeng ki lum ka Galilaia. Uno-uno uba khot ialade da ka kyrteing jong U Khrist u dei ban trei ha kata ka rukom ba kiwei pat, da kaba ki iohi ia ki kam jong u, lah ban ialam ba kin nang ban pyndon burom ia U Nongthaw bad Nongsiewspah jong ki.

Don shibun kiba ai daw ban pyllait ialade na kaba shim bynta ha ka kam U Khrist, namar ba don kiwei pat kiba don ka sap kaba kham ha khlieh bad ki lad kiba kham bha. Ka jingsngew ka la phriang ba tang kito kiba kham stad kham proh jingmut ki dei ban rung ha ka kam jong U Blei. La don ruh ka jingsngewthuh ha kiba bun ba ia ki sap (talent) la ai tang ha ki katto katne kiba la jied ia kiba la khot sha ka kam da kaba ieh noh ia kiwei kibym shym la khot sha ka kam bad jingioh bainong. Hynrei kam long kumta kumba la pynshai ha ka pharshi. Haba u kynrad jong ka ing u la khot ia ki shakri jong u, ula ai ha uwei-pa-uwei ia ka kam ba un trei.

Da ka mynsiem kaba ieit ngi lah ban trei ia ki kam kiba rit tam ha ka jingim "kumba ha U Trai." Kolosai 3:23. Lada ka jingieit jong U Blei ka don ha ka dohnud, kan paw ha ka jingim. Ka jingiwbi bathiang jong U Khrist kan ker sawdong ia ngi, bad ia ka bor ktah jong ngi ha ka jingiaidei bad kiwei yn kyrkhu bad kyntiew.

Phim dei ban ap ia ki jingjia kiba khraw ne ban khmih lynti ia ki lad kiba khraw shwa ba phin leit ia ka kam jong U BLEi. Phim dei ban don ka jingpyrkhat ba kumno ka pyrthei kan ong ia phi. Lada ka jingim jong phi kaba man ka sngi ka long ka jingphla ia ka jingsngur bad jingshisha jong ka jingngeit jong phi, bad lada kiwei ki ngeit bad phi kwah ban iarap ia ki, ki jingpyrshang jong phi kin nym long kiba lehnoh-ei.

Uba rit tam bad uba duk tam na ki synran jong U Jisu u lah ban long ka jingkyrkhu ia kiwei. Ki lah ban nym poi pyrkhat ba ki la leh ei-ei kaba bha, hynrei da ka bor ka jingtrei bymtip jong ki, ki lah ban pynkhie ia ki lyer jong ka jingkyrkhu ia kiwei pat ki ban nangbeh kham jngai bad kham jylliew, bad ia ka jingmih ba la kyrkhu ki lah ban nym tip tad haduh kata ka sngi jong ka jingainong ba khadduh. Kim tip bad kim sngew ba ki la leh ei-ei kaba khraw. Kim donkam ban pynthait ialade da ka jingkhuslai ia ka jingjop. Ki dei tang ban iaaid sha khmat jar-jar, da kaba trei hok ia ka kam kaba U Blei U la pynkham-ti, bad ka jingim jong ki kan nym long kaba lehnohei. Ki mynsiem jong ki kin nangsang-nangsang ha ka jingsyriem ia U Khrist; ki long ki nongiatrei lem bad U Blei ha kane ka jingim, bad kumta ki pynbit ialade na ka bynta ka kam kaba kham ha khlieh bad ia ka jingkmen kaba ym don jingkah syrngiew ei-ei ia ka jingim kaban sa wan.

10 KA JINGTIP IA U BLEI

Don shibun ki rukom ha kiba U Blei U wad ban pynpaw bad pynithuh ialade ha ngi bad ban wallam ia ngi sha ka jingiasyllok bad U. Ka mariang ka kren ha ki jingpyrkhat jong ngi khlem sangeh. Ia ka dohnud kaba plie yn kem-bikar da ka jingieit bad ka burom jong U Blei kumba la pynpaw lyngba ki kam ki kti jong U. Ka shkor kaba sngap ka lah ban iohsngew bad sngewthuh ia ki khubor jong U Blei lyngba ka mariang. Ki lyngkha bajyrngam, ki dieng bajrong, ki syntiew baphuh bad bashylluid, u lyoh uba king ha suin, u slap uba hap, I wah duit ba sawa khrok-khrok, ka burom jong ki bneng, kine baroh ki kren ha ki dohnud jong ngi, bad ki khot sngewbha ia ngi ban long kiba ia ithuh-ithaw bad uta uba la thaw ia ki baroh.

U Nongpynim jong ngi U la khum ia ki jinghikai bakordor jong U da kiei-kiei ki jong ka mariang. Ki dieng, ki sim, ki syntiew jong ki them, ki lum, ki pung, bad ki bneng baitynnad, kumjuh kum ki jingjia ryngkat bad kiei-kiei kiba don sawdong jong kane ka jingim ba man ka sngi la pyniasoh kyrsoh bad ki ktien jong ki jingshisha khnang ba ia ki jinghikai jong U lah ban kynmaw bunsien ha ka jingmut wat hapdeng ki por babun kam eh jong ka jingim u briew.

U Blei U kwah ba ki khun jong U kin niew-kor ia ki kam jong U bad sngewbha ha ka jingsynlar, ka jingitynnad jingibhabriew da kiba U la pynkup ia kane ka ing ba kynja pyrthei jong ngi. U long U baieit ia ka jingitynnad, bad nalor baroh ka jingieit kaba shabar, U ieit ia ka jingitynnad jong ka jinglong-jingim; U kwah ia ngi ban pynroi ia ka jinglong sngur bad jingshida, ki jingaiei ba jar-jar jong ki syntiew.

Lada ngin shah shkor, ki kam jong U Blei kiba U la thaw kin hikai ia ngi ia ki jinghikai bakordor jong ka jingkohnguh bad jingshaniah. Naduh ki khlur kiba iaaid ha ka lynti kaba la pynthikna ia ki kaba ym don dien ei-ei lyngba ka haw-haw na kawei ka rta sha kawei pat, bad haduh kiei-kiei kiba rit tam jong ka jingpynlong ki kohnguh ia ka mon U Nongthaw. Bad U Blei U sumar sukher bad kyrshan ia kiei-kiei baroh ia kiba U la thaw. Ma-U Uba kyrshan ia ki pyrthei kibym lah ban niew ha ka jingkhraw bad jingjlan bah, ha kajuh ka por U pyndap ia ki jingdonkam jong i sim-ing iba saw-brot iba pah ia la i jong i jingpah barit khlem jingsheptieng. Haba ki briew ki leit sha la ki jingtrei man la ka sngi, ne haba ki pynlong ka jingdwai; ne haba ki thiah mynmiet bad haba ki khie mynstep; haba u riewspah u iabam khawai ha la ka ing paki-dulan jong u ne haba u baduk u ialum ia la ki khun sawdong ka miej-bam kaba don tang khyndiat eh ka jingbam, ia baroh kine la peit bad sharai da U Kpa uba ha bneng. Ym don ummat kiba la mih kiba U Blei Um shym la iohi. Ym don jingrkhie kiba Um shym iohi.

Lada ngin tang shu ngeit hok ia kane ka jingsumar-sukher ka jong U Blei, baroh ki jingkhuslai bym dei kin duh noh. Ka jingim jong ngi kan ym long kaba dap eh tang da ki

jingdiaw bad jingduh jingkyrmen kumba ka long mynta; namar kaei-kaei baroh, la ka khraw ne rit, yn iehnoh ha ki kti jong U Blei, u bym sngewdum-buit da ka jingbun jong ki jingkluslai, ne tyllap da ka jingkhia jong ki. Te ngin sa nang ban leh kmen ha ka jingsngew jahthiah jong ka mynsiem kaba bun kiwei kim tip ei-ei.

Katba ki jingmut jingpyrkhat jong phi ki sngewbha ha kiei-kiei kiba i-ieit jong kane ka pyrthei, pyrkhat ia kata ka pyrthei kaban sa wan ha kaba yn ym don jingtip ei-ei ia ka jingpang tram jong ka pop bad ka jingiap; ha kaba yn nym don shuh wat tang ka syrngiew jong ka jingtim bad jinglanot. Ai ba ka jingpyrkhat jong phi kan mut dur ia kata ka shnong jong kiba la pynim, bad kynmaw ba ka long kham don burom bad kham itynnad ban ia kaba ka jingpyrkhat ba bha tam jong phi ka lah ban ring nuksa. Ha ki jingai ba iapher jong U Blei ha kane ka mariang, ngi iohi tang byrngut byrngut ia ka burom jong U. La thoh, "Kiei-kiei ruh ba ka khmat kam shym la iohi, bad ka shkor kam shym la iohsngew bad kim shym la mih ruh ha ka dohnud u briew, ki long kita kiei-kiei kiba U Blei U la buh lypa ia kita kiba ieit ia U." 1 Korinth 2:9.

U Nongthaw jingrwai bad u briew uba shemphang shaphang kiei-kiei ba la thaw da U Blei ki don bun ban ong shaphang kiei-kiei ba U Blei U la thaw, hynrei dei u Khristan uba kham ioh jingkmn kaba kham palat ha ka jingitynnad jong ka pyrthei, namar u ithuh ha ka jingtrei jong U Kpa jong u, bad u sngewthuh ia ka jingieit jong u ha ki syntiew bad ki dieng. Ym don uba lah ban niewkor ia ka jingdonkam jong ki lum bad ki them, ki wah bad ki duriaw, lada um khmih ha ki kum ka jingpynpaw jong ka jingieit U Blei ia u briew.

U Blei U kren ha ngi lyngba ki jingsumar-sukher bad jingda jong U, bad lyngba ka bor U Mynsiem jong U ha ka dohnud. Ha ki jingjia bad kiei-kiei kiba don sawdong jong ngi bad ha ki jingkylla kiba man ka sngi, ngi lah ban shem ki jinghikai ba kordor eh, lada ka dohnud jong ngi kan im jingmut ban pyrkhat ia ki. U Nongrwai Salm, haba u bud-dien ia ka kam sumar-sukher jong U Blei, u ong, "Ka khyndew ka dap da ka jingleh-isynei U Trai." "Jar kiba stad kin shah shkor ia kine kiei-kiei, bad kin pyrkhat ia ki jingisynei jong U Trai." Salm 33:5; Salm 107:43.

U Blei U kren ha ngi da ka ktien jong U. Ha ka ngi shem ia ka jingpynpaw kaba shai kdar ia ka jinglong jong U, ia ki jingadei-kam bad ki briew, bad ia ka kam bakhraw jong ka jingsiewspah. Ha ka Baibl ngi shem ia ka jingathuhkhana jong ki kpa tymmen bad ki nongathuhlypa bad ia kiwei-kiwei ki riewkhuid ba mynbarim. Ki la long ki briew kiba "iadei jinglong kum ngi." Jakob 5:17. Ng iohi kumno ki ialeh lyngba ki jingduh jingkyrmen kum ki jong ngi, kumno ki hap ha ki jingpynshoi kum ba hap ma ngi, hynrei pynban ki ieng-joit bad pyneh bad ki jop da ka jingaiei jong U Blei: bad da kaba khmih, ia ngi la pynshlur ha ka jingialeh jong ngi na ka bynta ka jinglong khuid bad jinglong babha. Katba ngi pule ia ki jingakynduh bakordor jong ki, ia ka jingshai bad jingieit bad jingkyrkhu kiba la ai ia ki, bad ia ki kam ba ki la leh da ka jingaiei kaba ki la ioh, kata ka mynsiem kaba la pynkhih ia ki kan

pynmeh ia ka ding jong ka jingialeh ban long khuid ha ka dohnud jong ngi, bad ban kwah ban long kum ma ki ha ka jinglong-jingim,--ban ia id bad U Blei kum ma ki.

U Jisu U la ong ia ki jingthoh jong ka Testamen Barim,--bad katno tam ia ka Bathymmai,--“Ki long kiba ia phla ia nga.” u Nongsiewspah ha uba baroh ka jingkyrmen jong ngi ia ka jingim bymjukut ka shong. Ioannis 45:39. Shisha, ka Baibl baroh kawei ka ia thuh ia U Khrist. Naduh ka jingthoh kaba nyngkong ia ka jingpynlong,--namar “khlem ma-u ym shym la long kaei-kaei ruh kaba la long.” haduh ka jingkular kaba kut, “Ha khmih, nga wan klo.” ngi pule ia ki kam jong U bad ngi iohsngew ia ka jingsawa ka surkren jong u. Ioannis 1:3; Jingpynpaw 22:12. Lada phi kwah ban ia ithuh-ithaw bad U Nongpynim, pule bniah ia ki jingthoh Bakhuid.

Pyndap ia ka dohnud baroh kawei da ki ktien jong U Blei. Ki long ka um kaba im, kaba pynjah ia ka jingsliang ba thynrang. Ki long u kpu uba im uba na bneng. U Jisu u ong, “Lynda phi bam ia ka doh jong U Khun u briew bad ba phi dih ia ka snam jong u, phim don ka jingim ha lade.” Bad u batai da lade da kaba ong, “Kita ki ktien kiba nga la kren ha phi ki long ka mynsiem bad ki long ka jingim.” Ioannis 6:53,63. Ia ki met jong ngi la tei da kata kaba ngi bam bad ngi dih; bad kumba ka long ha ka jingpyndonkam lane pynlut adkar ba kynja pyrthei, kumta ruh ka long ha kiei-kiei ba kynja mynsiem; ka long kaei kaba ngi pynleit jingmut ha kata kaban ai jingkoit jingkhiah bad bor ha ka jinglong ba kynja mynsiem jong ngi.

Ka subjek jong ka jingsiewspah ka long kaei-kaei kaba ki angel ki kwah ban peit; kan long ka saians bad ka jingrwai jong kiba la siewspah lyngba ki yrta kibym kut shuh jong ka bymjukut. Hato kam long kaei-kaei kaba dei ban pyrkhath bniah bha mynta? Ka jingisynei bad jingieit ba-iar khlem kut jong U Jisu bad ka jingkheinduh ba U la pynlong namar jong ngi, ka dawa ia ka jingpyrkhat bajur bad ba jylliew. Ngi dei ban iaineh ha ka jinglong jong U Nongsiewspah bad U Ksiang baieit jong ngi. Ngi dei ban pyrkhath ia ka kam jong U Uba la wan ban pynim ia ki briew na ki pop jong ki. Kumne katba ngi pynleit jingmut ha kiei-kiei kiba kynja bneng, ka jinngieit bad jingieit jong ngi kan nangsang kaba kham khlain, bad ki jingdwai jong ngi kin long kiba U Blei Un kham sngewbha, namar ba ki long kiba la pyniakhle bad ka jingngieit bad jingieit. Kin long kiba stad bad kiba shithem. Kan don ka jingshaniah kaba kham skhem ha U Jisu, bad ka jingiakynduh ba man ka sngi ha ka bor jong U ban pynim janai ia baroh kiba wan sha U Blei da U.

Katba ngi puson ha ki jingjanai jong U Nongpynim, ngin kwah ban long kiba la kylla dur nadong shadong, bad kiba la thaw thymmai ha ka dur jong ka jinglong khuid jong U. Kan don ruh ka jingthngan bad jingsliang ha ka mynsiem ban long kum ma-u uba ngi mane. Katta katba ki jingpyrkhat jong ngi ki neh ha U Khrist, katta ruh ngin nang long kiba kham smat ban ialap ia u ha kiwei pat, bad pynpaw ia U ha ka pyrthei.

Īa ka Baibl ym shym la thoh tang na ka bynta uba nang bastad; hynrei ĩa ka la thmu na ka bynta u luk u lak baroh. Īa ki jingshisha kiba khraw kiba donkam namar ka jingpynim la pynlong kiba shai kat ka shiteng sngi; bad ym don uno-uno u ban bakla ĩa ka lynti jong ki lait tang kito kiba bud ĩa la ka jong ka jingrai bad jingsngewthuh ha ka jaka jong ka mon U Blei kaba ka pynpaw da kaba shai kdar.

Ngim dei ban shim ĩa ka jingphla jong uno-uno u briew kum ka jinghikai kaba na ka Ktien jong U Blei, hynrei ngi dei ban pule bniah ĩa ka Baibl da lade hi. Lada ngi shah ba kiwei kin pynpyrkhat na ka bynta jong ngi, ki bor pyrkhat jong ngi kin kylla long kiba tlot bad ba khim jingmut. Ki bor bakordor jong ka jingmut kin tlot da ka jingbym pyntrei ĩa ki ha ki jingpyrkhat kiba bha bad kumta kin duh ĩa ka bor ban sngewthuh ĩa ki jingmut bajylliew jong Ka Ktien U Blei. Īa ka jingmut yn pynkhraw bad pynĳar lada la pyndonkam ĩa ka ha kaba wad bniah ĩa ki jinghikai jong Ka Baibl, da kaba ĳanujor ĩa ka jingthoh bakhuid bad ka jingthoh bakhuid, bad ĩa kiei-kiei kiba kynja mynsiem bad kiba kynja mynsiem.

Ym don kawei pat kaei-kaei kaban kham pynkhlain ĩa ki bor pyrkhat ban ĩa kaba minot ĩa ki Jingthoh Bakhuid. Ym don kawei pat ka kitab kaba donbor ban kyntiew ĩa ki jingpyrkhat, ban ai bor ĩa ka jingmut kum ki jingshisha ba ĳar bad ba kordor jong ka Baibl. Lada ĩa ka Ktien U Blei la pule bniah kumba dei ban pule; ki briew kin don ka jingmut kaba ĳar, ka jinglong jingim kaba donburom bad ka jingskhem bad jingiaineh jong ka jingthmu kaba kham niar ban ĳohi ha kine ki por.

Hynrei ka jingmyntoi kan long kaba khyndiat eh da kaba pule kyrkieh ĩa ka Baibl. Uno-uno u lah ban pule ĩa ka Baibl baroh kawei, pynban um lah ban ĳohi ĩa ka jingitynnad jong ka ne shemphang ĩa ki jingmut bajylliew ba la buhrieh ha ka. Kaba pule ĩa kawei ka lynnong haduh ban da shemphang janai ĩa ka jingmut jong ka bad ĩa ka jingiadei jong ka bad ka lad ka jingpynim, ka long kham kordor ban ĩa kaba pule shibun ki lynnong khlem kano-kano ka jingthmu kaba thikna bad khlem da ĳoh ka jinghikai kaba shai. Buh ĩa Ka Baibl bad phi. Bad kat haba phi ĳoh lad, pule ĩa ka; pynneh ĩa ki dkhot ha ka jingkynmaw jong phi. Wat haba phi ĳaid ha lynti, phi lah ban pule bad pyrkhat ĩa ka, bad ha kane ka rukom kan neh ha ka jingmut jong phi.

Ngim lah ban ĳoh jingstad khlem ka jingminot kaba shitrhem ryngkat bad ka jingdwai. Don ki bynta jong ka Baibl kiba long kiba shai katta-katta kiba ym lah ban sngewthuh bakla; hynrei don kiwei pat kiba ĩa ka jingmut jong ki ym lah ban shem kloī lane tang shisien peit. Īa kawei ka jingthoh dei ban ĳanujor bad kawei pat. Dei ban da wad minot da kaba sumar bad da ka jingdwai. Kum kata ka jingpule kan ĳoh ka nong kaba khraw. Kumjuh kumba u nongtihtar u shem ĩa ka nar kaba kordor ba la buhrieh hapoh jong ka khyndew, kumta ruh uta uba wad bniah ĩa Ka Ktien U Blei un shem ĩa ka jingkynshew ba la buhrieh ha ka, un shem ĩa ki jingshisha kiba kordor tam ĩa kiba la buhrieh na uta u nongwad bymsuidniew. Ki

ktien jong ka jingpynkhih-mynsiem, ba la puson ha ka dohnud, kin long kum ki wah-duit kiba tuid na ka umpohliw jong ka jingim.

Wat ju pule ia ka Baibl khlem da dwai. Shwa ban plied ia ki sla jong ka ngi dei ban pan ia ka jingpynshai jong U Mynsiem Bakhuid, bad ngin ioh ia ka jingpynshai. Haba u Nathanael u wan sha U Jisu, U Nongpynim u la pyrta, "Ha khmih, u kynja-Israel, uba da shisha, ha u bym don ka arsap!" U Nathanael u la ong, "Nangno me ithuh ia nga?" U Jisu U la jubab, "Shwa ba um pat khot U Philip ia me, mynba me la don hapoh uto u dieng-dumbur, nga la iohi ia me." Ioannis 1:47,48. Ia ngi ruh U Jisu Un iohi ha ki jaka kiba rieh haba ngi dwai, lada ngi pan na u ia ka jingshai ba ngi lah ban tip ia ka jingshisha. Ki angel na ka pyrthei jong ka jingshai kin don ryngkat bad kito kiba da ka dohnud kaba sngewrit ki wad ia ka jingialam jong U Blei.

U Myniem Bakhuid U kyntiew bad U pyndonburom ia U Nongpynim. Ka long ka kamram jong U ban pynpaw ia U Khrist, ia ka jinglong sngur ka hok jong U, bad ia ka jingpynim bakhraw kaba ngi ioh da U. U Jisu u ong, "Naba un shim na ka jong nga, bad un pynpaw ha phi." Ioannis 16:14. Dei tang U Mynsiem jong ka jingshisha Uba long u nonghikai ia ka jingshisha bakhuid. Katno U Blei U niewkor ia ki jaid bynriew, namar ba U la ai ia la U Khun ban iap na ka bynta jong ki bad ba U la ai ia U Mynsiem jong U ban long U Nonghikai jong u briew bad U nongialam Uba iaineh!

11 KA LAD-BAMYNTOI JONG KA JINGDWAI

Lyngba ka pyrthei ka mariang bad ka jingpynpaw, lyngba ka jingsumar-sukher jong u, bad da ka bor jong U Mynsiem, U Blei U kren ha ngi. Hynrei kine kim pat biang; ngi donkam ruh ban pynpaw ia ki dohnud jong ngi ha U. Khnang ban don ka jingim ba-kynja mynsiem bad ka bor, ngi dei ban don ka jingiakren ne jingiaidei bashisha bad U Kpa jong ngi Uba ha bneng. Ia ki jingmut jingpyrkhat jong ngi yn pynphai sha U; ngi lah ban puson ia ki jingtrei jong U, ia ki jingleh-isynei jong U bad ia ki jingkyrkhu jong U; hynrei kane baroh kam long ha ka jingmut kaba paka, ka jingiasyllok bad U. Khnang ban iasyllok bad U Blei, ngi dei ban don ei-ei ban ong ha U shaphang ka jingim bashisha jong ngi.

Ka jingdwai ka long kaba plie ia ka dohnud ha U Blei kum ha u lok. Ym ba kata ka long kaba donkam, khnang ban pyntip ia U Blei kumno ngi long, hynrei ban pynlah ia ngi ban pdiang ia U. Ka jingdwai kam wallam ia U Blei arsut sha ngi, hynrei ka kyntiew ia ngi sha U.

Mynba U Jisu U don ha ka pyrthei, U la hikai ia ki synran jong U kumno ban dwai. U la hikai ia ki ban buh ia ki jingdonkam ba man ka sngi ha khmat U Blei, bad ban bret ia ki jingkluslai jong ki baroh ha U. Bad ia ka jingsngewskhem kaba U la ai ha ki ba ia ki jingdwai jong ki yn shahshkor, la ai ha ngi ruh.

U Jisu hi katba U shong hapdeng ki briew U la don ka jingdwai bunsien. U Nongpynim jong ngi U la pynithuh ialade bad ki jingdonkam bad jingtlot jong ngi, ha kaba U la long u

nongkyrpad, U Nongpan na U Kpa jong U ia ki jingpyndap bathymmai ia ka bor khnang ba U lah ban long Uba la pynkhreh na ka bynta la ka kamram bad jingshah tynjuh. U long ka nuksa jong ngi ha kiei-kiei baroh. U long U hynmen ha ki jingtlot jong ngi, “ia Uba la pynshoi ha kiei-kiei baroh sriem ia ngi;” hynrei kum Uwei Uba khlem pop ka jinglong tynrai jong U ka kynran na ka basniew; U la shah ia ki jingialeh shitom bad jingjynjar jong ka mynsiem ha ka pyrthei ba pop. Ka jinglong briew jong U ka pynlong ia ka jingduwai ka jingdonkam bad ka lad bamyntoi. U shem jingtngen bad jingkmen ha kaba iasylllok bad la U Kpa. Te lada U Nongpynim jong ki briew, U Khun jong U Blei, U la sngew ia ka jingdonkam jong ka jingduwai, kaba katno tam ngi lei-lei kiba tlot bad ki jingthaw baiap bad bapop ngi dei ban sngew ia ka jingdonkam jong ka jingduwai kaba shitrhem bad kaba iaiminot.

U Kpa jong ngi Uba ha bneng U ap ban ai ha ngi ia ka jingdap kyrhai jong ka jingkyrkhu jong U. Ka long ka lad ba la aisngewbha ia ngi ban dih katba ngi sngewbha na ka umpohliw jong ka jingieit ba khlem kut. Ah katno ka jingphylla ba ngi la dwai tang khyndiat eh! U Blei U long Uba kloi bad Uba mon ban sngap ia ka jingduwai bashisha jong u barit tam na ki jingthaw jong U, hynrei pynban ngim mon ban phla ia la ki jong ki jingdonkam ha U Blei. Aiu ki angel jong ka bneng ki lah ban pyrkhath ia ki briew kiba long ki jingthaw batlot kiba shah pynshoi, haba ka dohnud jong U Blei kaba dap da ka jingieit bym lah ban thew ka noh tang sha ki, Uba da kloi ban ai palat ia kaba ki lah ban pan ne pyrkhath, pynban kim suidniew ei-ei ban duwai bad ki don ka jingngeit kaba rit katta-katta? Ki angel ki ieit ban dem ha khmat U Blei; ki ieit ban don hajan jong U. Ki niew ia ka jingiasylllok bad U Blei kum ka jingkmen kaba khraw tam; pynban ki briew jong ka pyrthei kiba donkam eh katta katta ia ka jingiarap kaba tang U Blei hi Uba lah ban ai, ki ia suk kynjai ban ia id khlem ka jingshai jong U Mynsiem jong U kaba long ka jingialong-lok bad U.

Ka jingdum jong u bymman ka ker kut ia kito kibym dwai. Ki jingpynshoi ba u nongshun u pasiw ki pynlong ia ki ban leh pop; bad kata baroh ka long namar ba kim mon ban pyndonkam ia ka lad ba kordor kaba U Blei U la ai ia ki kaba long ka jingduwai. Balei te ba ki khun shynrang bad kynthai jong U Blei kim mon ban dwai, haba ka jingduwai ka long u shabi ha ka kti jong uba ngeit ban plie ia ka ing- jingkynshew jong ka bneng, kaba don ki spah bakordor tam jong U Badonbor baroh? Khlem ka jingduwai kaba khlem dapud bad ka jingsharai, ngi don ha ka jingma kaba ngi lah ban ia id bakla noh na ka lynti kaba dei. U nongshun u wad khlem sangeh ban khang bad pynwit ia ka lynti sha ka jaka-isynei, khnang ba ngin duh ia ka jingaiei bad ka bor kaba ngi lah ban ioh tang na ka jingdwai kaba shitrhem bad jingngeit, ban ialeh pyrshah ia ki jingpynshoi.

Ki don katto katne ki jingdawa kiba ngi lah ban khmih lynti ba U Blei Un sngap bad jubab ia ki jingdwai jong ngi. Kawei na kine ka long ba ngi sngew donkam ia ka jingiarap na U. U la kular, “Naba Ngan theh um ha uta uba sliang, bad ki wah duid ha ka khyndew ba rkhiang.” Isaiah 44:3. Ia kito kiba thngan bad sliang ia ka hok jong U Blei, da shisha ia ki yn pyndap. Ka

dohnud ka dei ban pyndem ha ka bor jong U Mynsiem, lynda kumta kan nym ioh pdiang ia ka jingkyrkhu jong U Blei.

Ka jingdonkam bakhraw jong ngi ka long ma ka hi ka nongiasaid, bad ka iasaid nia kham palat bad kham pnah na ka bynta jong ngi. Hynrei ia U Trai dei ban wad ba Un leh ia kine kiei-kiei na ka bynta jong ngi. U ong, "Pan, te yn sa ai ha phi." Bad "Uta U bym shym la bynnud wat ia la U Khun jong U hi, hynrei U la aiti-noh ia U na ka bynta jong ngi baroh; kumno te un ym ai-ei lem bad U ruh ia kiei-kiei baroh ha ngi?" Mathaios 7:7; Rom 8:32.

Lada ngi niew ia ka jingbymhok ha ki dohnud jong ngi, lada ngi snoh ha kano-kano ka pop kaba ngi tip, U Trai Un nym sngew ia ngi; hynrei ka jingdwai jong uba sngewsih ia ka pop bad uba pyndem ialade yn pdiang. Ynda haba la lah pynbeit ia ki jingleh bymdei baroh kiba ngi tip, te ngi lah ban ngeit ba U Blei Un jubab ia ki jingdwai jong ngi. Ka bor jong ngi hi kam lah ban iarap ia ngi ban ioh ia ka jinglehsbun jong U Blei; dei ka jingbha jong U Jisu kaban pynim ia ngi, ka snam jong U kaban pynkhuid ia ngi; pynban ngi don ka kam ban leh khnang ba yn pdiang ia ngi.

Kawei pat ka daw jong ka jingdwai kaba jop ka long ka jingngeit. "Namar ka dei ia uta uba wan hajan U Blei ban ngeit ba U don, bad ba U long Uba ainong ia kita kiba wad ia U." Hebru 11:6. U Jisu U ong ha ki synran jong U, "ba kiei-kiei baroh kat kiba phi pan, haba phi kyrpad to ngeit ba phi pdiang ia kita, te phin sa ioh." Markos 11:24. Hato phi ngeit ia ka ktien jong U?

Ka jingsngewskhem ka long kaba iar bad ka bym don jingkut bad Uta Uba kular ia ka U long Uba shisha. Wat haba ngim iohpdiang ia kiei-kiei ha ka por ba ngi pan, pynban ngi dei ban ngeit ba U Trai U iohsngew bad ba Un jubab ia ki jingdwai jong ngi. Ngi long kiba shait bakla katta-katta bad kibym lah ban iohi janai ba ha badei-badei ngi pan ia kiei-kiei kibym long ka jingkyrkhu ia ngi, bad U Kpa jong ngi Uba ha bneng ha ka jingieit U jubab ia ki jingdwai jong ngi da kaba ai ha ngi ia kata kaba long kaba bha tam ia ngi, --kata kaba ngi hi ngin kwah lada da ka jingpynshai ba kynja-bneng ngi lah ban iohi ia kiei-kiei kumba ki long. Haba imat ba ia ki jingdwai jong ngi ym shym la jubab, ngi dei ban snoh ha ka jingkular; namar ka por ban jubab da shisha kan wan poi bad ngin ioh ia ka jingkyrkhu kaba ngi donkam eh. Hynrei ban dawa ba ia ka jingdwai yn jubab barabor ha kata ka rukom kaba ngi kwah ka long tang ka jingtharai antad. U Blei U long Uba stad katta-katta bad U bym lah ban bakla bad Un ym khang ia kaei-kaei kaba bha na kita kiba iaid beit. Namarkata wat sheptieng ban shaniah ha U, wat lada phim ioh ia ka jubab kaba kloi ia ki jingdwai jong phi. Shaniah ha ka jingkular baskhem jong U, "Pan, te yn sa ai ha phi."

Lada ngin sngap ia ki jingartatien bad jingshetieng jong ngi, lane pyrshang ban shemphang ia kaei-kaei kaba ngim lah ban iohi shai, shwa ba ngin ngeit, ka jinglyngngoh bad jingdumbuit kan nang long kaba kham khraw. Hynrei lada ngi wan sha U Blei da ka jingsngew

donkam ia ka jingiarap, kumba ngi long shisha, bad ha ka jingsngewrit bad ka jingngeit ka baskhem ngi iaathuh ia ki jingdonkam jong ngi ha U, uba ka jingtip jong u ka long bymjukut, uba iohi bad synshar ia ka jingpynlong baroh kawei da ka mon bad ka ktien jong U, U lah bad Un shah shkor ia ka jingpan jong ngi, bad Un ai ia ka jingshai ban tyngshain ha ki dohnud jong ngi. Da ka jingduwai kaba shisha ia ngi la wallam sha ka jingiasoh bad ka jingmut jingpyrkhat jong U Blei bymjukut. Ngi lah ban ym don ka sakhi kaba khraw ha kata ka por ba U Nongpynim U peit ia ngi da ka jingsngewsynei bad jingieit; hynrei kane ka long kumta shisha. Ngi lah ban ym sngew ia ka jingktah jong U hynrei ka kti jong U ka long halor jong ngi ha ka jingieit bad jingsbun.

Haba ngi wan ban pan ia ka jingisynei bad jingkyrkhu na U Blei, ngi dei ban don ka mynsiem ka jingieit bad jingmap ha ki dohnud jong ngi. Kumno ngi lah ban dwai, "To map ruh ia ngi ia ki ryngkang jong ngi, kumba ngi ruh ngi map ia kiba leh-sniew ia ngi," bad pynban ngi pun ia ka mynsiem ka jingbymmap? Mathaios 6:12. Lada ngi khmih lynti ba ia ki jingduwai jong ngi yn iohsngew bad pdiang ngi dei ban map ia kiwei ha kajuh ka rukom, kumba ngi kyrmen ba yn map ia ngi.

ia ka jingiaineh ha ka jingdwai la pynlong ka daw jong ka jingiohpdiang. Ngi dei ban dwai man la ka sngi, lada ngi kwah ban nangsang ha ka jingngeit bad ha ka jingiashem. Ngi dei ban long "kiba iaineh minot ha ka jingdwai," ban "iaineh skhem ha ka jingdwai, da kaba ap sharai ha kata, da ka jingainguh." Rom 12:12; Kolossai 4:2. U Petros u kyntu ia kiba ngeit ban long kiba "adkar bad sharai shaphang ki jingdwai." 1 Petros 4:7. U Paul ruh u kyntu "ha kaei-kaei baroh da ka jingdwai bad ka jingkyrpad lem bad ka jingainguh, to phin pyntip ia ki jingpan jong phi sha U Blei." Philipi 4:6. "Hynrei ma-phi, ko hep-baieit," ong u Judah, "da kaba iai dwai ha U Mynsiem Bakhuid, to phin ri-noh ialade ha ka jingieit U Blei." Judah 20,21. Ka jingdwai kaba khlem thait ka long ka jingiasoh kaba neh jong ka mynsiem bad U Blei, kumta ba ka jingim na U Blei ka tuid sha ka jingim jong ngi; bad na ka jingim jong ngi, ka jinglong sngur, ka jinglong khuid ka tuid pat sha U Blei.

Dei ban don ka jingiai-minot ha ka jingdwai; wat ai ba kaei-kaei kan pynwit ne khang lad ia phi. Pyrshang katba don ki lad baroh ban plie ia ka jingiasyllok hapdeng U Jisu bad ka mynsiem jong phi. Wad ia kawei-pa-kawei ka lad ban leit sha ka jaka ba ju pynlong jingdwai. Kito kiba wad da shisha ia ka jingiasyllok bad U Blei, yn iohi ia ki ha ka jingiasengdwai, kiba trei hok ia la ka kamram jong ki bad kiba shitrhem bad kiba kwah ban pdiang ia kiei-kiei baroh kiba myntoi kiba ki lah ban iohe. Kin pyndonkam ia ki lad baroh ban buh ialade ha kaba ki lah ban iohpdiang ia ki kjat-sngi jong ka jingshai na bneng.

Ngi dei ban dwai ha ing; bad nalor baroh ngim dei ban klet ia ka jingdwai ha kaba rieh; namar kane ka long ka jingim jong ka mynsiem. Ka long ka bymlah ba ka mynsiem kan man bha lada ngim dwai. Kam biang tang ka jingdwai ha ing bad ha jingiaseng. Ha ka jaka kynjah marwei plie ia la ka dohnud ha U Blei Uba don ka khmat kaba peit-thuh bad khmih-it. Ia ka

jingdwai ha ka barieh yn iöhsngew tang da U Blei. Ym don ka shkor kaba dei ban iöhsngew ia ka jingkit jong kita ki jingkyrpad. Ha ka jingdwai barieh ka mynsiem ka lait na ki bor kiba ker sawdong bad na ka jingpynkhih ia ka jingmut jingpyrkhat. Jai-jai, pynban da kaba shitrhem, kan wad ia U Blei. Ka bor ba iaineh bad bathiang kan tuid na Uta Uba iöhi ia ngi ha kaba rieh, Uba ka shkor jong U ka iöhsngew ia ka jindwai kaba mih na ka dohnud. Da ka jingngait kaba jai-jai bad basngur, ka mynsiem ka jingiasyllok bad U Blei bad ka lum ha lade ia ki kjat-sngi jong ka jingshai bneng ban pynkhlain bad kyrshan ia ka ha ka jingialeh bad u Soitan. U Blei U long ka kut jong ka bor jong ngi.

Dwai ha i kamra-rit jong phi; bad katba phi leit ban trei ia ka jingtrei ba man la ka sngi, kyntiew ia ka dohnud jong phi sha U Blei. Ka long ha kane ka rukom ba u Enock u la iaaid bad U Blei. Kine ki jingdwai ba jar-jar, ki kiew kum ka jingiwbih kaba kordor sha ka khet jong ka jingaiei. U soitan um lah ban jop ia uta uba ka dohnud jong u ka snoh bad U Blei.

Ym don ka por ne jaka ha kaba lah ban long kabym bit ban dwai ha U Blei. Ym don ei-ei kaba lah ban khang ia ngi na kaba kyntiew sha neng ia ki dohnud jong ngi ha ka mynsiem jong ka jingdwai bashitrhem. Hapdeng u paidbah ha surok, ne hapdeng ka jingtrei, ngi lah ban dwai ha U Blei, bad pan ia ka jingialam ba kynja-blei, kumba leh u Nehemaiah haba u pynlong ia ka jingkyrpad jong u hakhmat u Syiem Artaxerxes. Ia i kamra rit ne pulit jong ka jingiasyllok lah ban shem hangno hangno haba ngi don. Ngi dei ban plie ia ka jingkhong jong ka dohnud ha ki por baroh bad ngin khot sngewbha ba U Jisu u lah ban wan shong ha ka mynsiem.

Wat lada don ka lyer kaba jakhlia bad basniew sawdong ia ngi, pynban ngim dei ban ring-mynsiem ia ka jynhaw-ba-pynpang jong ka, hynrei ngin im ha ka lyer bakhuid jong ka bneng. Ngi lah ban khang ia kawei-pa-kawei ka jingkhong ia ki jingpyrkhat ba jakhlia bad bym khuid da kaba kyntiew ia ka mynsiem sha U Blei da ka jingdwai kaba shisha. Kito kiba ki dohnud jong ki ki plie ban iöh-pdiang ia ka jingiarap bad jingkyrkhu jong U Blei kin iaaid ha ka lyer kaba kham khuid ban ia kata ka jong ka pyrthei bad kin don ka jingiasyllok kaba iaineh bad ka bneng.

Ngi donkam ban don ki jingsngewthuh jingmut kiba shai shaphang U Jisu, bad ka jingsngewthuh kaba kham paka ia ka dor jong ki jingshisha ba bymjukut. Ka jingitynnad jong ka jinglong khuid ka dei ban pyndap ia ki dohnud jong ki khun

jong u Blei; bad ban ioh ia kane, ngi dei ban wad ia ka jingshisha bakynja-blei jong kiei-kiei ba kynja-bneng.

Ai baka mynsiem yn khring shaneng, ba U Blei Un ai ia ngi ia ka jingring mynsiem ia ka lyer bakynja-bneng. Ngi lah ban long jan eh bad U Blei ba haba kano-kano ka jingtynjuh kaba ym shym khmih lynti ka wan, ki jingpyrkhat jong ngi kin phai sha U kumba u syntiew u phai sha ka sngi.

Buh ia ki jingkyrduh jong phi, ki jingkmn jong phi, ki jingsngewsih jong phi, bad ki jingsheptieng jong phi ha khmat U Blei. Phim lah ban pynsngewkhia ia U; phim lah ban pynthait ia U. Ma U uba niew wat ia ki niuh-khlieh jong ka khlieh jong phi Un nym leh bym suidniew ia ki jingdonkam jong ki khun jong U, “U Trai U long Uba dap da ka jingisynei, bad Uba leh isynei-thoiñ” Jakob 5:11. Ia ka dohnud baieit jong U la ktah da ki jingsngewsih jong ngi, wat tang da kaba ngi shu kren shaphang jong ki. Leit rah ha U ia kaei kaei baroh kaba pynshaiong ia ka jingmut jingpyrkhat. Ym don kaei-kaei kaba Un nym lah ban kit, namar U bat ha lade ia ki pyrthei, bad u synshar kiei-kiei baroh jong ka jingpynlong. Ym don kano-kano kaba rit tam kaba dei ia ka jingsuk jong ngi kaba un nym peit. Ym don kano-kano ka jingiakynduh jong ngi kaba long dum ia U ban pule: Ym don kano-kano ka jingdum-buit kaba eh than ia u ba Un batai pynshai. Ym don jynjar kaba lah ban hap halor iba rit tam na ki khun jong U, ne jingpynjynjar ia ka mynsiem, ne jingkmn, ne jingdwai kaba shisha, ia kaba U Kpa jong ngi Uba ha bneng un nym peit ne leh bymsuidniew. “U shna ia kiba la pait-dohnud, bad spain ia ki jingmong jong ki.” Salm 147:3. Ki jingiadei hapdeng U Blei bad kawei-pa-kawei ka mynsiem ki long kiba shai katta-katta bad kiba dap biang kumba ym don kawei pat ka mynsiem ha ka pyrthei kaban ioh bynta ia ka jingsumar sukher jong U, ne kawei pat ka mynsiem kaba U la ai ia la U Khun baieit.

U Jisu u la ong “Phin pan ha ka kyrteng jong nga; te nga ong ha phi, ba nga ngan dwai ia uta U Kpa na ka bynta jong phi: namar Uta U Kpa hi u ieit ia phi.” “Nga la jied ia phi . . . ba kaei-kaei ruh ba phin pan na Uta U kpa ha ka kyrteng jong nga, Un ai ha phi” Ioannis 16:26,27; 15:16. Hynrei ban dwai ha ka kyrteng U Jisu ka long kaei-kaei kaba kham palat ban ia kaba shu khot ia ka kyrteng jong U ha kaba sdang bad ba kut jong ka jingdwai. Ka mut ban dwai ha ka jingmut bad mynsiem jong U Jisu, kaba ngeit ia ki kular jong U, shaniah ha ka jingaiei jong U, bad trei ia ki kam jong U.

U Blei Um mut ba uno-uno na ngi u dei ban long u pukir ne ban leit shong ha ing ki pukir-blei, bad pynkhlad ialade na ka pyrthei, khnang ban aiti ne pynkyntang sha ki kam mane-blei. Ka jingim ka dei ban long kum ka jingim jong u Khrist--hapdeng u Lum bad u paidbah. Uta u bym leh ei-ei hynrei tang ban shu dwai shen un sa keiñ noh kaba dwai lane ki jingdwai jong u kin long tang ka jingpyndep rukom. Haba ki briew ki pynkhlad ialade na ki para-briew, na ka jaka ba ki lah ban pyndep ia ka kamram kum ki Khristan bad bah ia la ka diengphna; haba ki sangeh ban trei na ka bynta U Kynrad uba la trei shitrhem namar jong ki, ki duh ia ka bor jong ka jingdwai bad kim don jingpynshlur ban pynkyntang ialade, ne ban dwai. Ki jingdwai jong ki ki jia long kiba tang ialade bad ki long kiba khwan bad ba khapnap. Kim lah ban dwai na ka bynta ki jingdonkam jong ki para-briew lane na ka bynta ban tei ia ka hima jong U Khrist, bad ban pan ia ka bor bad jingkhlain da kaba ki lah ban trei.

Ka long ka jingduh ia ngi haba ngi leh bymsuidniew ia ka lad jong ka jingialang lok kaba pynkhlain bad pynshlur iwei ia iwei ha ka jingshakri ia U Blei. Ki jingshisha jong ka Ktien jong U ki duh ia ka jingkordor bad jinglong ba donkam ha ki jingmut jong ngi. Ki dohnud jong ngi kim ioh jingpynshai bad jingpynkhih da ka bor pynkhuid jong ki, bad ngi tlor ha ka jinglong ba kynja mynsiem. Ha ka jingialang jong ngi kum ki Khristan ngi duh shibun da ka jingbymiaieit iwei ia iwei. Uta uba khang ne set ialade tang ha lade um pyndap ia kata ka jaka kaba U Blei U la buh ia u ba u dei ban pyndap. Ka jingpynmlien kaba dei ia ki bor tynrai ha ka jingidei bad ki para briew ha ka jinglong jong ngi ka wallam ia ngi sha ka jingieit ia kiwei, bad ka long ka lad jong ka jingpynjanai bad ka bor ia ngi ha ka jingshakri ia U Blei.

Lada ki Khristan kin iasoh lok lang, da kaba ia kren iwei ha iwei ia ka jingieit jong U Blei, bad ia ki jingshisha bakordor jong ka jingsiewspah, ia ki dohnud jong ki yn pynthymmai bor, bad kin ia pynthymmai bor iwei ia iwei. Ngi lah man ka sngi ban ioh jingtip kham bun shuh shuh shaphang U Kpa jong ngi U ba ha Bneng, da kaba ioh ia ka jingiashem kaba thymmai ia ka jingaiei jong U; te ngin sa kwah ban kren ia ka jingieit jong u; bad katba ngi leh ia kane, ia ki dohnud jong ngi yn pynsyaid bad pynshlur. Lada ngi pyrkhath bad kren kham bun shaphang U Jisu ban ialade, te ngin ioh kham bun ia ka jingdon ryngkat jong U.

Lada ngi kwah ban pyrkhath ia U Blei bunsien kumba ngi don ka sakhi ia ka jingsumar sukher jong U ia ngi, ngi dei ban ri ia U ha ki jingpyrkhat jong ngi barobor bad leh kmen ha kaba kren shaphang jong U bad ha kaba iaroh ia U. Ngi kren ia kiei kiei kiba dei ia kane ka jingim namar ba ngi don ka jingsngewbha ia ki. Ngi kren shaphang ki lok jong ngi namar ba ngi ieit ia ki; ki jingkmn bad jingsngewsih jong ngi ki iasnoh bad ki. Pynban ngi don ka daw kaba khraw ban ieit ia U Blei ban ia kaba ieit ia ki lok ba kynja pyrthei; bad ka dei ban long kaei-kaei kaba shu long hi ha ka pyrthei ban pynlong ia U uba nyngkong ha ki jingpyrkhat jong ngi, ban ialap ia ka jingbha jong U bad ia ka bor jong U. ia ki jingai bakordor kiba U la ai ia ngi ym shym la thmu ba kin kjit ia ki jingpyrkhat jong ngi bad ban ieit katta-katta haduh ba ngim don shuh ei-ei ban ai ia U Blei; hynrei ki dei ban long barobor ka jingpynkynmaw ia ngi shaphang jong U, bad ban the song ia ngi ha ka jingieit bad jingsngewnguh ia U Nonglehbha ba kynja bneng jong ngi. Ngi shong ha syndah eh ki ri-them jong ka pyrthei. Ai ia ngi ba ngin khmied ia la ki khmat shaneng sha ka jingkhang kaba plie jong ka jaka kyntang kaba haneng, ha kaba ka jingshai jong ka burom U Blei ka tyngshain ha ka khmat jong U Khrist, Uba "lah ban pynim janai ia kita kiba wan ha U Blei da U." Hebru 7:25.

Ngi dei ban iaroh ia U Blei kham bun "namar ka jinglehbha jong U, bad namar ki kam ki ba phylla jong U ia u khun-byrniew." Salm 107:8. Ki kam jingshakri-blei jong ngi kim dei ban long tang ha kaba pan bad kaba pdiang. Wat ai ba ngin pyrkhath barobor tang ia ki jingdonkam jong ngi, bad klet ia ki jingmyntoi ba ngi ioh pdiang. Ngim ju dwai palat eh, hynrei ngi long kiba tyngkai eh ban ai ki jingainguh. Ngi long ki nongpdian barobor ia ki jingaiei jong U Blei. Pynban tang khyndiat eh ngi pynpaw ia la ka jingsngewnguh, tang khyndiat eh ngi iaroh ia U na ka bynta kaei kaba u la leh ia ngi.

Mynhyndai U Trai U la hukum ia ki Israel, haba ki iasenglang ban shakri ia U. "Phin ia bam ha khmat U Trai Uba U Blei jong phi, bad phin ialeh-kmen ha kiei-kiei baroh kiba phin ktah da la ki kti, ma phi bad kiba ha ing jong phi, ha kiba U Trai Uba U Blei jong me U la kyrkhu ia me" Deuteronomi 12:7. Kata kaba la leh na ka bynta ka burom jong U Blei dei ban leh da ka jingphuhmut phuhmat, da ki jingrwai ka jingiaroh bad jingainguh, bad ym da ka jingdiaw jingsngewsih.

U Blei jong ngi U long U Kpa basbun bad ba isynei. İa ka jingshakri jong U ym dei ban khmih İa ka kum ka kam kaba pyndiaw İa ka dohnud bad ba jynjar. Ka dei ban long ka jingsngewbha ban mane İa U Trai bad ban shim bynta ha ka kam jong U. U Blei Um mon ban leh İa ki khun jong u İa kiba U la thaw ka lad ka jingpynim kaba khraw kat kane kum u kynrad uba eh bad uba shim jubor. U long u lok uba bha tam jong ki; bad haba ki mane İa U, U khmih lynti ban long ryngkat bad ki, ban kyrkhu bad pyntngen İa ki da kaba pyndap İa ki dohnud jong ki da ka jingkmn bad jingieit. U Trai u kwah İa ki khun jong U ban shem jingsngewbha ha ka jingshakri İa U bad ka jingkmn kaba kham palat ha ka kam jong u ym ban shem jingjynjar. U kwah ba kito kiba wan ban mane İa U kin wan bad ki jingpyrkhat bakordor İa ka jingsumar-sukher jong u bad jingieit, khnang ba ki lah ban long kiba kmn ba sngewbha ha ki kam baroh jong ka jingim ba man ka sngi, bad ba ki lah ban İoh ka jingaiei ban long kiba hok bad ba shisha ha kiei-kiei baroh.

Ngi dei ban İalum sawdong ka diengphna. U Khrist İa Uba la sahnarphna U dei ban long ka jingpyrkhat bad jingkren jong ngi bad ka jingkih jingmut ne jingshit mynsiem bakmen tam jong ngi. Ngi dei ban kynmaw İa kawei-pa-kawei ka jingkyrkhu ba ngi İohpdiang na U Blei, bad haba ngi İohi İa ka jingieit bakhraw jong U, ngin mon ban shaniah bad buh İa kaei-kaei baroh ha ki kti kiba la sahprek ha ka diengphna namar jong ngi.

Ka mynsiem ka lah ban kiew khamjan sha bneng ha ki thapniang jong ka jingİaroh. İa U Blei la mane bad shakri da ki jingrwai bad jingput jingtem ha bneng, bad katba ngi pynpaw İa ka jingsngewthuh jong ngi, ngi pynİadei bad ka jingmane jong ki paidbah ka bneng. “Uta uba ai ka jingknia ka jingainguh u pyndonburom İa U Blei” Salm 50:23. Ai te ba da ka jingkmn ba sngewburom ngin wan ha khmat U Nongthaw jong ngi, da “Ka jingainguh, bad ka jingsawa ka jingrwai” Isaiah 51:3.

12.KUMNO YN LEH BAD KA JINGARTATIEN

Ki bun, khamtam eh kito kiba dang lung ha ka jingim Khrsitan ha ki por ki por la pynkhuslai da ki jingartatien. Don shibun kiei-kiei ha ka Baibl kiba kim lah ban batai ne sngewthuh, bad u Soitan u pyndonkam İa kine ban pynsator İa ka jingngeit jong ki ha ki Jingthoh Bakhuid kum ka jingpynpaw U Blei. Ki kylli,

“Kumno sha ngan lah ban tip ia ka lynti kaba dei? Lada ka Baibl ka long shisha Ka Ktien jong U Blei, da kumno te ngan lah ban lait na kine ki jingartatien bad jinglyngngoh.?”

U Blei um ju ong ia ngi ban ngeit, khlem da ai ka sakhi kaba biang ha kaba ngin lah ban pynshong nongrim ia ka jingngeit jong ngi. Ka jingim jong U, ka jinglong jong U, ka jingshisha ka ktien jong U, ia kine baroh la pynskhem da ka jingphla kaba apil sha ka bor bishar bad bor sngewthuh jong ngi; bad kane ka jingphla ka long kaba kynrei. Pynban U Blei Um shym la weng noh ia ka jinglah ban long kiba artatien. Ka jingngeit jong ngi ka dei ban shong nongrim ha ka sakhi, ym ha ka jingbatai. Kito kiba kwah ban artatien kin ioh ia kata ka lad; katba kito pat kiba kwah da shisha ban tip ia ka jingshisha, kin shem kyrhai ka sakhi ha kaba kin pynneh ia ka jingngeit jong ki.

Ka long kabym lah ban long ba ki jingmut ba lyngkot jong ngi kin sngewthuh bad shemphang janai ia ka jinglong ne ia ki kam jong uta U bym-ju-don jingkut. Ha uba stad tam ne uba la ioh jinghikai kaba janai tam, Uta U Bakhuid u shu sah hi ka jingmaian ha u. “Me lah ma-me da kaba wad ban shem ia U Blei? Me lah ban shem ia U badon-bor-baroh haduh ka bajanai? Ka jrong kat ka bneng; me lah leh aiu ma-me? Kham jylliew ban ia ka jaka shong riewiap; me lah ban tip aiu ma-me? Job 11:7,8.

U apostol Paul u ong, “Ah ka jingjylliew ka jingkynrei spah ka jingstad bad ka jingtip U Blei! Ah katno ba kita ki jingkut bishar jong U ki long kibym lah-it shuh, bad ba kita ki lynti jong U kibym lah-bud shuh!” Rom 11:33. Hynrei la ki “lyoh bad ka jingdum kiba baroh sawdong ia U: ka hok bad ka jingbishar ki long ka nongrim ka khet jong U.” Salm 97:2. Ngilah haduh hangta ban pyrkhath ia ki jingleh jong u bad ngi, bad ia ki jingthmu da kiba ia U la kyntu ban leh, ba ngilah ban shemphang ia ka jingieit bad jingisynei ba iar khlem kut kiba la pynsnoh lang bad ka bor bym don jingkut. Ngilah ban sngewthuh ia ki jingthmu jong u tang kat ban long ka jingbha ia ngi ban tip; bad sha lyndet kane ngi dei ban shu shaniah ha ka kti kaba donbor halor baroh bad ha ka dohnud kaba dap da ka jingieit.

Ka ktien jong U Blei, kum ka jinglong jong U Nongthaw jong ka, ka pynpaw ia ki jingmaian kiba ym lah ban sngewthuh janai da ki jingthaw ba iap ne ba don

jingkut. Ka jingwanrung jong ka pop sha ka pyrthei, ka jingwan long doh jong U Khrist, ka jingkha arsien, ka jingmihpat, bad bun kiwei-kiwei ki subjek ba la pynpaw ha ka baibl, ki long ki jingmaian kiba jylliew eh ia kiba ka jingsngewthuh ba kynja briew kam lah ban batai, ne lah ban shemphang janai. Hynrei ngim don daw ban artatien ia ka Ktien Jong U Blei tang namar ba ngim lah ban sngewthuh ia ki jingmaian ki kam phylla jong U. Ha kane ka pyrthei ia ngi la ker sawdong da ki jingmaian kiba ngim lah ban sngewthuh. I jingthaw badon jingim iba rit tam i long ka jingeh ia kaba uba stad tam na ki riewstad um lah ban batai. Ha man la ki jaka ki don ki jingphylla kiba long sha lyndet ka bor jingshemphang jong ngi. Namar kata te hato ngin sngewphylla ban shem ba ha ka pyrthei ba kynja mynsiem ki don ki jingmaian kiba ngim lah ban shemphang? Ka jingeh ka shong ha ka jingtlot bad jingkhim jong ka jingmut jingpyrkhat ba kynja briew. U Blei U la ai ia ngi ha ki jingthoh bakhuid ka sakhi kaba biang ia ka jinglong ba kynja-blei jong ki, badngim dei ban artatien ei-ei ia Ka Ktien jong U tang namar ba ngim lah ban sngewthuh ia ki jingmaian baroh jong ka jingsumar-sukher jong u.

U apostol Petros u ong ba don ha ka jingthoh “kiei-kiei ruh ki ba eh ban sngewthuh, ia kiba kita kibymnang bad kibym neh ki pynkyllain . . . ia kaban pynjot-noh ialade hi.” 2 Petros 3:16. Ia ki jingeh ha Ka Jingthoh bakhuid la pynlong da ki briew kiba artatien kum ka nia ne jingiasaid pyrshah ia ka Baibl; hynrei jngai na kane, ki nang pynpaw pynban kum ka sakhi kaba skhem ia ka jingpyrsad mynsiem ba kynja-blei jong ka. Lada ka don ka jingiathuh shaphang U Blei tang katta katba ngi lah ban sngewthuh da kaba jem, bad lada ia ka jinglong khraw jinglong donburom jong U lah ban shemphang da ki jingmut briew jong ngi, te ka Baibl kan nym lah ban don ia ka certificate kabym bakla ban pynshisha ia ka bor ba kynja-blei. Ka jingkhraw jingphuh bad ka jingmaian jong ki subjek ba la pynpaw ha ka, ki dei ban pyngeit ba ka dei Ka Ktien jong U Blei.

Ka Baibl ka pynpaw ia ka jingshisha da ka jinglong ba palei bad ka jingiadei bajanai bad ki jingdonkam bad jingthrang jong ka dohnud briew, haduh ba ka la pynsngewlynngngoh bad pynshohbieit ia ki briew kiba stad tam, katba ka pynlah pat ia uba rit tam bad bymdon jingnang jingstad ban shemphang ia ka lynti jong ka jingpynim. Bad pynban kine ki jingshisha ba la ong ki iasnoh bad ki subjek kiba iar katta-katta haduh sha lyndet ka bor jingshemphang jong u briew, ba ngi lah ban pdiang ia ki ka long tang namar ba U Blei u la pynbna ia ki. Kumne ia ka

lad jong ka jingsiewspah la plie ia ngi, kumta kawei-pa-kawei ka mynsiem ka lah ban iohi ia ki mawjam kiba ka dei ban shim ha ka jingphai sha U Blei da ka jingkylla-ka-bamut, bad ka jingngeit ha U Trai Jisu Khrist jong ngi, khnang ban ioh lait im ha ka lynti ba la pynthikna jong U Blei; pynban hapoh kine ki jingshisha kiba lah ban sngewthuh da kaba jem, don ki jingmaian ba la buhrieh jong ka burom jong u,--ki maia kiba thom bor ia ka jingmut ha ka jingwad jong ka, pynban kiba pynshit mynsiem ia u nongwad ba shisha ia ka jingshisha da ka jingsngewburom bad ka jingngeit. Katta katba u nangwad ia ka Baibl, katta nang pynkynduh ia u ba ka long ka Ktien jong U Blei Uba-im, bad ka nia ba kynjabriew ka dem ngon ha khmat ka burom bad jinglong khraw jong ka jingpynpaw bakynja-blei.

Ban phla ba ngim lah ban sngewthuh ia ki jingshisha bakhraw jong Ka Baibl ka long tang ban mynjur ba ka jingmut briew kam long kaba biang ban shemphang ia ka jingmut ba kynja-blei; ba u briew bad ka jingshemphang ba lyngkot jong u um lah ban sngewthuh ia ka jingthmu jong U Blei Uba tip-lut ia kiei kiei baroh.

Namar ka jingbymlah ban shemphang ia ki jingmaian jong ka baroh, uba artatien bad u bymngait ia ka jingdon U Blei ki kyntait ia ka Ktien jong U; bad ym baroh kiba phla ba ki ngeit ia ka Baibl ki lait na kane ka jingma ha kane ka bynta. U apostol u ong “ To sumar, ko parabangeit, ioh ba kumno-re-kumno kan don hano-hano na phi ka dohnud basniew ka jingbymngait, ha kaban phai dien noh na U Blei Baim” Hebru 3:12. Ka long kaba dei ban it bniah ia ki jinghikai ka Baibl, bad ban wad ia “kiei-kiei ruh kiba jylliew jong u Blei,” kat kum ba la pynpaw ia ki ha ka Ktien U Blei. 1 Korinth 2:10. Katba “kiei-kiei-ruh ki barieh ki dei ki jong U Trai Uba U Blei jong ngi” “Kita kiei-kiei ruh ia kiba la pynpaw ki dei ki jong ngi” Deuteronomi 29:29. Hynrei ka long ka kam jong u Soitan ban pynphai na ka lynti kaba dei ia ki bor bishar jong ka jingmut. Haba ka jingsarong ka don ryngkat ha kaba pyrkhath ia ka jingshisha jong ka Baibl, ki briew ki kylla long kibym lah ban iaishah bad ki shah jop lada kim lah ban batai ia kawei-pa-kawei ka bynta jong ka Jingthoh ha ka rukom kaba ki sngewthuh ia ki ktien ba la pyrsad mynsiem. Ka la long ka jingsngewrit kaba palat than ia ki ban pdiang ba kim shym la sngewthuh ia ki ktien ba la pyrsad mynsiem. Kim mon ban ap tad haduh ba U Blei un ibit ban pynshai ia ka jingshisha ha ki. Ki sngew ba ka jingstad ba kynjabriew jong ki

ka biang ban shemphang ia Ka Jingthoh bakhuid, bad haba kim lah, ki len ia ka bor jong ka. Shisha don bun ki jinghikai ia ki ba la tharai bad ngeit da kiba bun ba la ioh na ka Baibl kiba ym don nongrim ei-ei ha ka jinghikai jong ka, bad ha ka jingshisha ki long pyrshah ia ka nadong shadong. Kine kiei-kiei ki jia long ka daw jong ka jingsngewartatien bad jingsngewlyngngoh ia shibun ki briew. Kim long kiba lah ban ai daw ban kynnoh pop ia ka Ktien jong U Blei, hynrei ka long ka jingphai jong u briew na ka lynti kaba dei.

Lada ka long kaba lah ia ki briew kiba U la thaw ban sngewthuh janai ia U Blei bad ia ki kam jong U, te ynda haba ki la poi ha kane ka kyrdan, yn ym donkam shuh ia ki ban wad ia ka jingshisha, ne jingsan ha ka jingtip bad jingpynjanai ia ka jingmut jingpyrkhat ne ka dohnud. U Blei un nym long shuh Uba halor ia baroh; bad u briew ynda haba u la poi ha kaba kut jong ka jingtip un sangeh kaba ia id shaphrang. To ngin ainguh te ia u Blei ba kam shym long kumta. U Blei u long uba bymjukut; ha U ki long “Ki jingkynshew baroh jong ka jingstad bad ka jingtip” Kolossai 2:3. Bad shaduh ka bymjukut ki briew kin shu dang iai wad, iai ioh jingtip pynban kin nym lah pynlut khoit ia ki jingkynshew jong ka jingstad jong U, ka jingbha jong U bad ia ka bor jong U.

U Blei U thmu ba wat ha kane ka jingim ia ki jingshisha ka Ktien jong u yn pynshai ha ki briew jong U. Don tang kawei ka lad da kaba ngi lah ban ioh ia kane ka jingtip. Ngil lah ban ioh ia ka jingshemphang ia ka Ktien jong U Blei tang da ka jingpynshai jong uta U Mynsiem da Uba ia ka Ktien la ai. “Ia kiei kiei ruh ki jong U Blei ym don ba ithuh, hynrei tang U Mynsiem U Blei;” “namar uta U Mynsiem u it ia kiei kiei ruh baroh, wat ia kiei-kiei ruh kiba jylliew jong U Blei” 1 Korinth 2:10-11. Bad ka jingkular jong U Nongpynim ia ki nongbud jong U ka long, “Hynrei ynda U la wan ma U, U Mynsiem ka jingshisha keiñ, Un ialam ia phi sha ka jingshisha baroh . . . naba Un shim na ka jong nga, bad Un pynpaw ha phi.” Ioannis 16:13,14.

U Blei u kwah ia u briew ba un pyntrei ia ki bor iatai-nia jong u; da kaba it bniah bad pule ia ka Baibl, kan pynkhlain bad kyntiew shaneng ia ki jingmut jingpyrkhat palat ban ia kano kano ka jingpule. Pynban ngi dei ban sumar ban nym pynlong blei ia ka bor ban bishar ba kynja-briew kaba long kaba tlot bad kaba duna. Lada ngi kwah bad mon ban sngewthuh bad shemphang ia ki jingshisha jong ka Baibl, ngi dei ban don ka jingngeit ka basngur kum ka jong u

khynnah uba kloi ban shah hikai bad ban wad ia ka jingiarap jong U Mynsiem Bakhuid. Ka jingpyrkhat ia ka bor bad ka jingstad jong U Blei bad ka jingbymlah jong ngi ban sngewthuh ia ka jingkhraw jong U, kan pyndap ia ngi da ka jingsngewrit, bad ngin plied ia ka Ktien jong U da ka jingsngewburom kaba khraw kumba ngi leit ha khmat jong u. Haba ngi wan sha ka Baibl, ka bor bishar jong ngi ka dei ban phla ia ka bor kaba kham halor ban ialade, bad ka dohnud bad ka bor pyrkhat ka dei ban dem ha Uta Uba khraw--LONG MA NGA.

Shisha don bun kiei-kiei kiba eh bad kiba dum kiba U Blei un pynshai bad pynsuk ha kito kiba wad ban sngewthuh ia ki. Hynrei khlem ka jingialam jong U Mynsiem Bakhuid, ngin khun pyndor jubor ia ki jingthoh bad ngin batai bakla ia ki. Don shibun ka jingpule ia ka Baibl kaba long khlem jingmyntoi, bad bunsien ka long ka jingmysaw kaba jur. Haba ia ka Ktien U Blei la plied khlem ka jingsngewburom bad khlem ka jingdwai; haba ia ki jingpyrkhat bad jingieit ym shym la pynneh ha U Blei, ne ha ka jingiadei sur bad ka mon jong U, ia ka jingmut yn pymdum da u lyoh ka jingartatien; bad ha kata hi ka por ba phi pule ia ka Baibl ka jingsngewartatien kan wan da ka bor. U nongshun u synshar ia ki jingpyrkhat bad u bsuh ia ki jingbatai kiba long kiba bakla. Lano lano haba ki brieve kim wad ia ka jingpyniadei bad U Blei ha ka ktien bad ha ka kam wat la stad katno-katno ki lah ban bakla ha ka jingsngewthuh jong ki ia ka Baibl bad ka long kaba ma ban shaniah ia ka jingbatai jong ki. Kito kiba phai sha ki jingthoh ban shem ia ka jingiapher bad jingbymiadei, kin nym ioh ia ka jingsngewthuh bajanai ba kynja mynsiem. Da ka jingiöhi kaba kyllain kin iöhi bun kiei-kiei kiba kin artatien ha kiei kiei kiba long kiba shai eh bad kiba jem ban sngewthuh.

La ka jingartatien ka wan ha kano-kano ka dur ruh, ka daw ba shisha jong ka, ha ki bynta kiba kham bun, ka long ka jingieit ia ka pop. Ia ka jinghikai bad jingadong jong Ka Ktien jong U Blei ym lah ban pdiang sngewbha da kiba sarong, da ka dohnud kaba ieit ia ka pop, bad kito kibym mon ban kohnguh ia ki jingdawa jong ka ki long kiba kloi eh ban artatien ia ka bor jong ka. Khnang ba ngin poi ha ka jingshisha, ngi dei ban don ka jingkwah bashisha ban tip ia ka jingshisha, bad ka jingmon jong ka dohnud ban kohnguh ia ka. Bad baroh kiba wan da kane ka mynsiem ban pule ia ka Baibl, kin shem kyrhai ka sakhi ba ka long ka ktien jong U Blei, bad ki lah ban ioh jingshemphang ia ki jingshisha jong ka kiban pynlong ia ki kiba stad sha ka jingpynim.

U Khrist U la ong, “lada uno-uno ruh u mon ia kaban leh ia ka mon jong U, un ioh shemphang shaphang kata ka jinghikai” Ioannis 7:17. Ha ka jaka ba phin kylli bad kren-woh-dong shaphang kata kaba phim sngewthuh, sumar ia kata ka jingshai kaba la lah tyngshain halor jong phi bad phin sa ioh pdiang ia ka jingshai kaba kham khraw. Da ka jingaiei jong U Khrist, pyndep ia ka kamram baroh kaba la pynshai ha ka jingsngewthuh jong phi, te phin sa lah ban sngewthuh bad pyndep ia kito kiba phi artatien mynta.

Don ka sakhi kaba plie ia baroh--ia kiba stad tam bad ba bieit tam--kaba long ka sakhi jong ka jingiakynduh (experience). U Blei u khot sngewbha ia ngi ban tynjuh da lade hi ia ka jingshisha ka Ktien jong u, ia ka jingshisha jong ki kular jong U. U hukum ia ngi “Ah to mad bad to khmih ba U Trai U long U babha” Salm 34:8. Ha ka jakaban shaniah ha ka ktien jong kiwei pat ngi dei ban mad da lade hi. U ong “To pan, te phin sa ioh-pdiang” Ioannis 16:24. Ia ki jingkular jong u yn pyndep. Kim pat ju long kiba kai bad kim lah ban long kumta, hynrei barobor kiba shisha. Bad katba ngi nang wan hajan ia U Jisu bad leh kmen ha ka jingdap ka jingieit jong U, ka jingartatien jong ngi bad jingdum kan duh bad jah noh ha ka jingshai ka jingdon jong U.

U Apostol Paul u ong ba U Blei U “la pyllait ia ngi na ka bor jong ka jingdum, bad uba la pynkynriah-noh ia ngi sha ka hima jong U Khun ka jingieit jong U” Kolossai 1:13. Bad uwei-uwei baroh uba la iaaid lait na ka jingiap sha ka jingim u lah ban “pynskhem ba U Blei U long uba shisha” Ioannis 3:33. U lah ban phla, “Nga donkam ia ka jingiarp, bad nga la shem ia ka ha U Jisu. Ia ka jingkwah jong nga baroh la pyndap, ia ka jingthngan ka mynsiem jong nga la pynkdang; bad mynta ka Baibl ka long ia nga ka jingpynpaw ia U Jisu Khrist. Kylli balei nga ngeit ha U Jisu?--Namar U long ia nga U Nongpynim ba kynja-blei. Balei nga ngeit ia ka Baibl?--Namar nga la shem ia ka ba ka long ka sur kren jong U Blei ha ka mynsiem jong nga”. Ngilah ban don ka sakhi ha ngi ba ka Baibl ka long kaba shisha, ba U Khrist U long U Khun jong U Blei. Ngitip ba ngim shym bud ia ki jingiathuhkhana ba la thaw da ka jingthmu kaba sianti.

U Petros u kyntu ia ki para-bangeit jong u ban “nangroi ha ka jingaiei bad ka jingtip ia U Trai bad U Nongpynim jong ngi U Jisu Khrist” 2 Petros 3:18. Haba ki brieve jong U Blei ki nangroi ha ka jingaiei, kin ioh barobor ia ka jingsngewthuh kaba kham shai ia ka ktien jong U, Kin lah ban shemphang ia ka jingshai

bathymmai bad jingitynnad ha ki jingshisha bakhuid jong ka. Kane ka la long kaba shisha ha ka jingiathuhkhana (history) jong ka Balang ha ki rta baroh, bad kan iai sah kaba shisha haduh kaba kut. “Hynrei ka lynti jong u bahok ka long kum ka jingshai ka batyngshain, kaba nang tyngshain nang tyngshain haduh ka bajanai ka sngi” Proverb 4:18.

Da ka jingngeit ngi lah ban khmih sha kaba lawei, bad bat skhem ia ka kular jong U Blei ia ka jingroi jong ka jingshemphang, ia ki bor jingpyrkhat ba kynja-briew ba la pyniasoh bad kaba kynja-blei, bad ia kawei-pa-kawei ka bor jong ka mynsiem ba la wallam ha ka jingiapyndei beit bad U Tynrai jong ka jingshai. Ngilah ban shad kmen namar ba ia kiei-kiei kiba long kiba eh ban sngewthuh ha kata ka por kin ioh ia ka jingpynshai; bad ha kaba ki jingmut briew jong ngi ki la shem tang ka jingkulmar bad ki jingthmu bym don nongrim, ngin sa iohi ia ka jingjanai ba paka tam bad jingiahapsur ba-itynnad. “Namar mynta ngi iohi tang kumba ha ka it-babyrngut ha kaba dum byrngut byrngut; hynrei hangta markhmat markhmat; mynta nga tip tang katto katne; hynrei hangta ngan ithuh-biang kumjuh kumba la ithuh-biang ruh ia nga” 1 Korinth 13:12.

13.SHADKMEN HA U TRAI

Ia ki khun jong U Blei la khot ban long ki nongmihkhmat jong U Khrist, kiba pyni ia ka jingbha bad jingisynei jong U Trai. Kumba U Jisu U la pynpaw ha ngi ia ka jinglong bashisha jong U Kpa, kumta ngi dei ban pynpaw ia U Khrist ha ka pyrthei ka bym tip ia ka jingieit bajem bad basbun jong U. “Kumba me la phah ia nga sha ka pyrthei”, ong U Jisu, “kumta nga ruh nga la phah ia ki sha ka pyrthei”. “Manga ha ki, bad ma-me ha nga” Ioannis 17:18,23. U Apostol Paul u ong ha ki synran jong U Jisu, “Phi long ka shithi U Khrist,” “ia kaba la ithuh bad ba la pule da ki briew baroh” 2 Korinth 3:3,2. Ha iwei-pa-iwei na ki khun jong U, U Jisu U phah ia ka shithi sha ka pyrthei. Lada phi long u nongbud U Khrist, u phah ha phi ka shithi sha ka ing jong phi, ka shnong bad ka lynti synkien ha kaba phi shong. U Jisu, da kaba shong ha phi, U kwah ban kren ha ki dohnud jong kito kibym pat ithuh bad U. Lehse kim pat shym pule ia ka Baibl, ne iohsngew ia ka ktien kaba kren ha ki da ka bad kim pat iohi ia ka jingieit jong U Blei lyngba ki kam ki kti jong u. Hynrei lada phi long u nongmihkhmat uba shisha jong u Jisu, ka lah ban long

ba lyngba jong phi yn äalam äa ki ban sngewthuh katto katne äa ka jingbha jong U bad yn pynlong äa ki ban ieit bad ban shakri äa U.

Äa ki Khristan la buh kum ki nongrah-jingshai ha ka lynti sha bneng. Ki dei ban ban pynshat jingshai lem äa ka pyrthei na kata ka jingshai kaba ki la äoh na U Khrist. Ka jingim bad jinglong-jingim jong ki ka dei ban long ha kata ka rukom ba kiwei pat kin äoh ka jingpyrkhat kaba dei shaphang U Khrist bad ka kam jong U.

Lada ngi mihkhmat äa U Khrist ngin pynlong äa ka kam jong u ba kan itynnad, kumba ka long shisha. Ki khristan kiba lum äa ka jingdiaw-jingmut bad jingsngewsih ha ki mynsiem jong ki bad kiba khnium, ki ai ha kiwei ka jingpynpaw balamler äa U Blei bad äa ka jingim Khristan. Ki ai ka jingshon jingmut ha kiwei ba U Blei Um sngewbha ba ki khun jong U kin long kiba kmen, bad ha kane ka rukom ki jia long ki sakhi balamler pyrshah äa U Kpa jong ngi uba ha bneng.

U soitan u shadkmen haba u lah ban äalam äa ki khun jong U Blei sha ka jingbymngeit bad jingduh jingkyrmen. U sngewbha ban äohi äa ngi ba ngim shaniah ha U Blei, bad ba ngi artatien äa ka mon jong u bad ka bor jong U ban pynim äa ngi. U sngewbha ban pynlong äa ngi ban sngew ba U Trai Un pynsniew äa ngi da ka jingsumar-sukher jong U. Ka long ka kam jong U soitan ban pynpaw äa U Trai kum U bym don ka jingieit bad jingisynei. U pynlamler äa ka jingshisha kaba dei shaphang U Blei. U pyndap äa ki jingpyrkhat da kiei-kiei kiba lamler shaphang U Blei; bad ha ka jaka ba ngin pynneh äalade ha ka jingshisha shaphang U Kpa jong ngi uba ha bneng, bunsien eh ngi pyndem äa ki jingmut jong ngi ha ki jingpynpaw balamler jong u Soitan, bad ngi pynjah burom äa U Blei da ka jingbymshaniah äa U bad jingkhnum pyrshah äa U. U soitan barobor u kwah ban pynlong äa ka jingim ba kynja niam ka jingim kaba dap da ka jingdiaw jingsngewsih. U kwah äa ka ba kan paw kum kaba eh bad kaba shitom, bad haba U Khristan u pynpaw äa la ka jingim ha kane ka rukom, da ka jingbymngeit jong U, kamut u kyrshan äa ka jinglamler jong u Soitan.

Shibun kiba äaid ha kane ka lynti jong ka jingim kiba pynneh la ki jingmut ha ki jingbakla jong ki bad ki jingtlot bad ki jingduh jingkyrmen, äa ki dohnud jong ki la pyndap da ka jingsngewsih bad jingdiaw-jingmut. Katba nga don ha Europe, kawei ka para bangeit kaba leh kumne, bad kaba don ha ka jingjynjar kaba jur,

ka la thoh sha nga ka da kyrpad ia ka jingpynshlur jong nga. Ha ka miet kaba bud ynda nga la pule ia ka shithi jong ka, nga la phohsniew ba nga don ha kawei ka kper, bad uwei uba imat kum u trai jong ka kper u la ialam ia nga lyngba ki lynti jong ka. Katba nga dang kheit ia ki syntiew bad iw sngewbha ia ka jingiwbih jong ki, kata ka para bangeit kaba dang iaaid harud jong nga ka la khot ia nga bad kdew ia ki dieng-shiah ba ijli kiba pynwit ia ka lynti jong ka. Hangta ka don, ka iam bad sngewsih. Kam shym iaaid ha ka lynti bad bud ia u nongialam, hynrei ka la iaaid hapdeng ki shiah bad ki dieng-shiah. "Oh," ka la ong da kaba iam, "hato kam long kaba isynei ba ia kane ka kper kaba itynnad la pynsniew da ki shiah?" Te uta u nongialam u la ong, "lehnoh marwei ia ki shiah, namar kin pynmysaw ia phi. Lum ia ki tiew-kulab, ia ki tiew-lili, bad ia ki tiew-saw".

Hato ym don ki dak ne jingthoh kiba phyrnai haka jingiakynduh jong phi? Hato phim shym la ioh ia ki por bakordor ha kiba ka dohnud jong phi ka la kyndeh da ka jingkmn ha kaba pyndem ha U Mynsiem jong U Blei? Haba phi phai dien ban peit ha ki sla jong ka jingiakynduh ha ka jingim jong phi, hato phim shem ia ki sla kiba sngewbha? Hato ki kular jong U Blei, kum ki syntiew ba iwbi, kim san harud ka lynti jong phi sha kamon bad sha kadiang? Hato phin nym shah ba ka jingitynnad bad jingiwbih jong ki kan pyndap ia ka dohnud jong phi da ka jingkmn?

Ki shiah bad ki dieng-shiah ki long tang ban pynmong bad pynsngewsih ia phi, bad lada phi lum tang ia kine kiei-kiei bad ai ia ki ha kiwei pat, hato, nalor kaba phi leh bym suidniew ia ka jingbha jong U Blei ia phi hi, phin khang ia kito kiba don sawdong jong phi na kaba iaaid ha ka lynti jong ka jingim.

Kam long kaba stad ban lum lang baroh ia ki jingkyrmaw ba sngewsih jong ka jingim kaba la dep,--ia ki jingbymhok bad jingduh jingkyrmn,--ban kren shaphang jong ki bad sngewsih namar jong ki tad haduh ba yn tyllap ia ngi da ka jingdiaw-jingmut. Ka mynsiem kaba duh jingkyrmn ka dap da ka jingdum, ka da khang ia ka jingshai jong U Blei na ka, bad kah dum ia ka lynti jong kiwei pat.

Ainguh ia U Blei na ka bynta ki dur kiba phyrnai kiba U la pynpaw ha ngi. Ai ba ngin pynlang ia ki jingpynskhem ba la kyrkhu jong ka jingieit jong U, khnang ba ngi lah ban peit ha ki man la ki por; U Khun jong U Blei Uba la iehnoh ia ka khet U Kpa jong U, U la pynkup ia ka jinglong-blei jong U da ka jinglong-briew khnang

ba u lah ban pyllait ia u briew na ka bor jong u Soitan; ka jingjop jong U na ka bynta jong ngi ka plie ia ka bneng na ka bynta ki briew, ka pynpaw ha ka jingithupaw jong u briew ia ka jaka ha kaba U Blei Un pynpaw ia ka burom jong U khlem jingkah shuh; ia ka jaidbynriew ba la kyllon la kyntiew na ka thliew jong ka jingjot ha kaba ka pop ka la pynhap ia ka, bad la wanrah biang ia ka sha ka jingiasoh bad U Blei bymjukut, bad haba la shah ia ka jingtynjuh ba kynja-blei lyngba ka jingngeit ha U Nongsiewspah jong ngi, la pynkup da ka hok jong U Khrist bad la kyntiew sha ka khet jong U--kine ki long ki dur kiba phyrnai ia kiba U Blei U kwah ia ngi ba ngin puson.

Haba ngi artatien ia ka jingieit jong U Blei, bad ngim shaniah ia ki kular jong U, ngi pynjah burom ia U bad pynsngewsih ia U Mynsiem Bakhuid jong U. Kumno ka kmie kan sngew lada ki khun jong ka kin iai khnium ia ka kum kabym kwah ia ka jingbha jong ki, haba ka jingtrei minot baroh shi lynter ka jingim jong ka ka long baroh tang na ka bynta ka jingbit jingbiang bad jingbha jong ki? Tharai ki artatien ia ka jingieit jong ka; shisha kan pynpait ia ka dohnud jong ka. Kumno ki kmie ki kpa kin sngew lada ki khun kin leh kumta? Bad kumno U Kpa jong ngi uba ha bneng Un niew ia ngi haba ngim shaniah ia ka jingieit jong U, kaba la pynlong ia U ban ai wat ia la U Khun ba la kha marwei, khnang ban pynim ia ngi? U Apostol u la thoh "Uta u bym shym la bynnud wat ia la U Khun jong U hi, hynrei U la aiti-noh ia U na ka bynta jong ngi baroh; kumno te un ym ai-ei lem bad U ruh ia kiei-kiei baroh ha ngi?" Rom 8:32. Hynrei pynban katno ngut kiba da ki jingle jong ki wat lada ym ha ka ktien, ki ong, "U Trai Um mut ia kane namar jong nga. Lehse u ieit ia kiwei, hynrei Um ieit ia nga".

Kane baroh ka pynsniew ia ka mynsiem jong phi hi, namar kawei-pa-kawei ka ktien jong ka jingartatien kaba phi kren ka long ka jingkhoh sngewbha ia ki jingpynshoi jong u soitan; ka long ka jingpynkhlain ia ka jingsngew artatien ha phi, bad ka jingsngewsih ia ki angel kiba shakri ia phi. Haba U soitan u pynshoi ia phi, wat pynmih iwei ruh i ktien jong ka jingartatien ne jingdum. Lada phi jied ban plie ia ka jingkhang ban sngap ia ki jingai jingmut jong u, ia ka jingmut jong phi yn pyndap da ka jingbymshaniah bad ki jingkylli ba ia leh pyrshah. Lada phi pynpaw ia ki jingsngew jong phi, kawei-pa-kawei ka jingartatien kaba phi pynpaw, ym tang ba ka pynsniew ia phi shi-met hynrei ka long u symbai uba bsuh bad sei-thied ha ka jingim jong kiwei pat, bad ka lah ban long kabym lah

long ban äaleh pyrshah äa ka bor ktah jong ki ktien jong phi. Phi äalade lehse phi lah ban äoh-lait na ki jingpynshoi bad jingriam jong u Soitan hynrei kiwei pat kiba la ngat hapoh ka bor ktah jong phi (influence), ki lah ban nym lait na kata ka jingbymngeit kaba phi la ai jingmut. Katno te kan long kaba donkam ba ngin kren tang äa kito kiei- kiei kiba lah ban ai ka bor ba kynja-mynsiem bad ka jingim!

Ki angel ki nang shahshkor ban äohsngew kaba kum kaei ka jingäathuh jong phi ha ka pyrthei shaphang U Kynrad ba kynja bneng jong phi. Ai ba ka jingäakren jong phi kan long äa Uta Uba im ban äasaid namar jong phi ha khmat U Kpa. Haba phi shim äa ka kti jong u lok, ai ba ka jingäaroh äa U Blei kan don ha ki rymmiang shyntur jong phi bad ha ka dohnud jong phi. Kane kan khring äa ki jingpyrkhat jong u sha U Jisu.

Baroh ki don la ki jingeh; ki jingsngewsih kiba jur bad ki jingshah pynshoi kiba eh ban äaleh. Wat ju äathuh äa ki jingjynjar jingeh jong phi ha ki briew, hynrei leit lam baroh sha U Blei ha ka jingdwai. Pynlong ka dustur ban nym kren kano-kano ka ktien jong ka jingartatien bad jingpyndiaw jingmut. Phi lah ban leh shibun ban pynbha äa ka jingim jong kiwei pat bad ai bor äa ki jingpyrshang jong ki, da ki ktien ka jingkyrmen bad jingkmen bakhuid.

Don bun ki mynsiem bashlur kiba la ban jur da ki jingpynshoi bad jingtynjuh, haduh ba ki la jan kyllon ha ka jingäaleh pyrshah äa ka lade (self) bad ki bor jong u bymman. Wat ju pynduh jingkmen äa ki da ki ktien ha ka jingäaleh ba eh jong ki. Pynshlur bad pynkmen äa ki da ki ktien ka jingkyrmen ki ban pynshlur äa ki ha ka jingäaid lynti jong ki. Kumta ka jingshai jong U Khrist kan tyngshain na phi. "Namar ym don uwei na ngi uba im-kynti äalade." Rom 14:7. Da ka bor ne jingtrei kaba ngim äohi ne tip, äa kiwei lah ban pynshlur bad pynkhlain bor, lane äa ki lah ban pynduh jingkyrmen bad pynjanai na U Khrist bad na ka jingshisha.

Don bun kiba sngewthuh bakla äa ka jingim bad jinglong jong U Khrist. Ki tharai ba u long u bym don jingsngewbha, uba eh bad u bym don jingkmen. Ha bun kiei-kiei äa ka jingäakynduh ba kynja-niam la pynsniewdur da kine ki jingpyrkhat.

Bunsien la ong ba U Jisu U la äam, hynrei ym ju bna ba un rkhe. Shisha U Nongpynim jong ngi u long u briew jong ka jingsngewsih bad uba tip äa ka khuslai, namar u la plie äa ka dohnud ha ki jingkordit jong ki briew. Hynrei la ka jingim jong u ka long kaba len äalade bad kaba dap da ka jingkhuslai, pynban äa

ka mynsiem jong U ym shym la lah ban pyndem ne khniot. Ka khmat jong U kam don ka dak jingsngewsih ne jingbynniaw, hynrei kaba isuk bad ijai-jai. Ka dohnud jong U ka long pung-umpoliew jong ka jingim; bad kat sha ba U leit u kit ia ka jingsuk bad jingjahthait bad jingkmen.

U Nongpynim jong ngi u la long uba leh khia bad ba shisha ha ka jingshitrhem, hynrei Um ju long rit mynsiem ne at lukhi. Ka jingim kito kiba pyrthuh-bud ia U dei ban dap da ka jingthmu kaba shitrhem: kin don ka jingsngew kaba jylliew ia ka jingkitkhlieh ha lade. Ia ka jingthala dei ban pynduh; ym dei ban don ka jingialeh kmen kaba khynwin, ne jingkren biria kaba khlem-akor; hynrei ka niam jong U Jisu ka ai ia ka jingsuk kaba kynjai kum ka wah. Kam pynlip ia ka jingshai jong ka jingkmen; kam khang ia ka jingsngewbha lymne kah dum ia ka khmat ba phyrnai bad ba puh samrkhie. U Khrist U la wan ym ban ioh shakri, hynrei ban shakri; bad haba ka jingieit jong u ka synshar ha ka dohnud, ngin sa nang ban bud ia ka nuksa jong U.

Lada ngi im jingmut kliaw tang ia ka kam khwan bad kam bymman jong kiwei pat, ngin shem ba ka long ka bym lah ban ieit ia ki kumba U Khrist U la ieit ia ngi; hynrei lada ki jingpyrkhat jong ngi ki shong neh ha ka jingieit baphylla jong U Khrist, kajuh ka mynsiem ieit kan tuid sha kiwei pat. Ngi dei ban ieit bad ban ai niew burom iwei ia iwei pat, khlem da khein ia ki jingduna bad jingbymbiang kiba ngi iohi. Ia ka jingsngewrit bad ka jingbym shaniah ha lade dei ban pynsan bad pynroi, bad ia ka jingiaishah basbun ia ki jingduna jong kiwei pat. Kane kan pyniap troin ia ka jinglong ba khwan bad ba khim jingmut, bad kan pynlong ia ngi kiba kylluid mynsiem bad kiba sbun.

U Nongrwai-Salm u ong, "To shaniah ha U Trai, bad leh ia ka babha; to shong ha ka ri, bad to beh ia ka jingshisha "Salm 37:7. "To shaniah ha U Trai." Kawei pa kawei ka sngi ka don la ki jong ki jingkluslai bad jinglyngngoh; bad haba ngi ia shem lang katno ngi sted ban ialap ia la ki jong ki jingeh bad jingtynjuh.

Shibun ki jingkluslai ki la ioh ban rung, shibun ki jingsheptieng la aili, haduh ba kiwei pat kin tharai ba ngim don U Nongpynim uba ieit bad uba kloie ban shah shkor ia ki jingpan jong ngi, bad U ba lah ban iarap ia ngi ha kano kano ka por ba ngi donkam.

Katto katne pat ki dap da ka jingsheptieng bad ki dap da ka jingklusai barobor. Man la ka sngi ia ki la ker sawdong da ki dak jong ka jingieit jong U Blei; man la ka sngi ki ioh pdiang ia ki jingaisngewbha jong ka jingsumar sukher jong U, hynrei ki leh kum kibym tip ei-ei ia kine ki jingkyrkhu baroh. Ki jingmut jong ki ki iai pyrkhath ia kaei-kaei kibym sngewbha kaba ki sheptieng ba ka lah ban wan; lane ka jingeh kaba khyndiat ka lah ban don shisha, kaba la ka rit ka pynmatlah ia ki khmat jong ki ia bun kiei kiei kiba ki dei ban sngewnguh. Ki jingeh kiba ki ia kynduh ha ka jaka ba kin pynlong ia ki ban leit sha U Blei uba long U Tynrai jong ka jingiarap, ki pynkhlad pynban ia ki na U, namar ki pyntyllep ia lade da ka jingsngewsih.

Hato ngi leh bha da kane ka jingbymngeit? Hato balei ngi long kibym sngewnguh bad kiba artatien? U Jisu u long U lok jong ngi, baroh kawei ka bneng ka kmen ha ka jingman bha jong ngi. Ngim dei ban shah ia ki jingklusai ba man la ka sngi jong ka jingim ban pyndiaw ia ka jingmut bad pynpaw ia ka khmat kaba i sngewsih. Lada ngi shah, te barobor ngin dap da ka jingdiaw bad jingklusai. Ngim dei ban sngewbha ha ka jinglong marwei kaba lah tang ban pynduh jingkyrmen bad pyntyllep ia ngi, hynrei kane kan ym iarap ia ngi ban shah ia ki jingtynjuh.

Phi lah ban don ha ka jingklusai jingmut bad ha ka jingdum buit ha ka jingtrei jingktah jong phi; ki jingkhmih lynti jong phi ki lah ban nang dum nang dum, ka jingduh ka lah ban pyntieng ia phi; hynrei wat ju sngewdiaw bad duh jingkyrmen; bred ia ki jingklusai jong phi baroh ha U Blei, long jai jai bad dap da ka jingkmen. Dwai ba phin ioh ia ka jingstad ban pyniaid ia la ka kam ka jam ba phin ym duh ne lutksan. Leh baroh kaba phi lah ban pynman bha ia ka jingtrei jong phi. U Jisu u la kular ba un iarap , hynrei ngim dei ban shong jaipdeh. Haba phi la leh baroh kaba phi lah ban leh da kaba shaniah ha u nongiarap jong ngi, pdiang ia ka jingmih da ka jingkmen.

Kam long ka mon jong U Blei ba ki briew jong u kin dap da ka jingklusai. Hynrei U Trai jong ngi Um shukor ia ngi. Um ong ha ngi, “Wat sheptieng ym don jingma ne jingmysaw ha ka lynti jong phi”. U tip ba ki don ki jingeh bad ki jingmysaw bad u iaathuh ia ngi da kaba shai eh. Um thmu ban shim noh ia ki briew na ka pyrthei hynrei u kdew ia ki sha ka jingda-jingker ka bym ju pynrain bukhoh. Ka jingdwai jong U na ka bynta ki synran ka long, “Ngam dwai ba men shim-noh ia

ki na kata ka pyrthei hynrei ba men sumar ia ki na u bymman.” “ Ha kata ka pyrthei” U ong, “phin ioh ka jynjar; hynrei to long shlur phi, nga nga la jop ai kata ka pyrthei.” Ioannis 17:15; 16:33.

Ha ka jingiathuh khana jong U halor u lum, U Khrist u la hikai ia ki synran ki jinghikai bakordor shaphang kab shanish ha U Blei. Kine ki jinghikai ki thmu ban pynshlur ia ki khun jong U Blei ha ki rta bad ki por baroh, bad ki long ia ngi ka jingpyntngen bad jingpynshlur. U Nongpynim u kdew ia ki nongbud jong u sha ki sim jong ka suin bneng katba ki pah ia ki jingpah ba sngewtynnad ka jingiaroh khlem khuslai ei-ei namar “kim ia bet lymne kim ia ot”. Pynban U Kpa uba khraw u pyndap ia ki jingdonkam jong ki. U Nongpynim u ong “Phi te phim long kiba khamkor shibun ia ki?” Mathaios 6:26. U Nongpyndap pynbiang bakhraw ia u briew bad ia u mrad u plie ia ka kti jong u bad u pyndap ia baroh ki jingdonkam jong ki jingthaw jong U. Um pynhap ia ka jingbam ha ki shyntur jong ki, hynrei u pynkhreh ia ki jingdonkam jong ki. Ki dei ban lum ia ki symboh khaw ne kew kiba U la phriang kylleng namar jong ki. Ki dei ban thaw hi ia la ki skum kiba rit jong ki. Ki dei ban bsa ia ki khun jong ki. Ki leit da kaba rwai sha ka jingtrei jong ki, namar “U Kpa jong phi uba ha bneng u bsa ia ki”. Bad “phim long kiba kham-kor shibun ia ki?” Hato phi, kum ki nongmane kiba stad kiba kynja-mynsiem, phim long kham-kor ban ia ki sim jong ka suin-bneng? Hato U Nongthaw ia ka ryenieng jong ngi, U Nongri ia ka jingim jong ngi, Uba la thaw ia ngi ha ka dur jong u, Un ym pyndap ia ki jingdonkam jong ngi lada ngi shaniah ha U?

U Khrist U la kdew ha ki synran jong U ia ki syntiew jong ka them, kiba mih bad kiba san ha ka jingitynnad kaba sngur kaba U Kpa U ba ha bneng u la ai ha ki, kum ka jingpynpaw ia ka jingieit jong U ia u briew. U la ong “Pyrkhat ia ki tiw-lili ka ryngkew, katno ki manbha.” Ka jingitynnad bad jinglong ba shida jong kine ki syntiew ka kham palat ia ka jingphuh jingphieng jong U solomon. Ki jainkup ba itynnad tam ba lah ban pynmih bad thaw da ka jingstad jong u briew kim long bad kim kot ban ianujor bad ka jingitynnad jong ki syntiew kiba U Blei U la pynlong. U Jisu u ong. “Lada U Blei te U pynkup kumta ia u hur ryngkew uba mynta u long, lashai te la bred ha ka lawar-ding kaba katno tam ia phi, ah phi kiba rit ka jingngeit” Mathaios 6:28, 30. Lada U Blei, U Nongthaw dur Uba stad uba kynja-blei, U ai ha ki syntiew, kiba mynta ki long bad lashai ki iap, kaba katno tam Un ai ha kita kiba U la thaw ha la ka jong ka dur? Kane ka jinghikai

jong U Khrist ka sneng jur ia ka jingklusai, ka jingartatien jong ka dohnud ka bym don jingngait.

U Trai U kwah ba baroh ki khun shynrang bad khun kynthai jong U kin long kiba suk, kiba palei mynsiem bad ba kohnguh. U Jisu u ong, "ia ka jingsuk nga iehnoh ha phi, ka jingsuk ka jong nga nga ai ha phi; ym kumba kata ka pyrthei ka ai, nga ai ma nga ha phi. Wat khiih khulai na ka dohnud jong phi, lymne wat sheptieng." "Nga la kren ia kine kiei-kiei ruh ha phi ba ka jingkmien jong nga kan ioh long ha phi bad ba ka jingkmien jong phi kan long kaba dap" Ioannis 14:27; 15:11.

Ka jingsuk ia kaba la wad da ki jingthmu kiba khapnap bad ka khwan, sharud na ka lynti kaba dei ka long kaba tang shipor; ka iaaid lait noh, bad ia ka mynsiem la pyndap da ka jingsngew marwei bad jingsngewsih hynrei don ka jingkmien bad jinghun mynsiem ha ka jingshakri ia U Blei; ia u Khristan ym shym la iehnoh ba un iaaid ha ki lynti kibym thikna; ym shym la iehnoh ba un sngewdiaw bad sngewduh jingkyrmen. Wat lada ngim ioh jingsngewbha ha kane ka jingim kaba mynta pynban ngi lah ban khmih da ka jingkmien ia ka jingim kaba sha lyndet.

Hynrei wat hangne ki Khristan ki lah ban ioh ia ka jingkmien jong ka jingiasyllok bad U Khrist; ki lah ban ioh ia ka jingshai jong ka jingieit jong U, ka jingtngen bad jingsngewsuk jong ka jingdon jong U. Kawei-pa-kawei ka jingjam ha ka jingim ka lah ban wallam ia ngi khamjan sha U Jisu, ka lah ban ai ka jingiakynduh kaba kham jylliew ia ka jingieit jong U, bad ka lah ban wallam kawei pat ka jingjam kaba nang khamjan sha ka iing ba la kyrkhu jong ka jingsuk. Namar kata te wad ai ba ngin bret noh ia ka jingshaniah jong ngi, hynrei ngin don ka jingsngew skhem, kham skhem ia kaba ngi ju don mynshuwa. "Haduh kane U Trai u la iarap ia ngi "bad Un iarap ia ngi haduh kaba kut. 1 Samuel 7:12. Ai ba ngin khmih sha ki rijied ba buh jingkyrmaw, ki nongpynkyrmaw ia kaei kaba U Trai U la leh ban pynsuk ia ngi bad ban pynim ia ngi na ka kti jong u nong pynjot. Ai ba ngin ri pynim ha ka jingkyrmaw jong ngi ia baroh ki jingisynei kiba U Blei U la pynpaw ha ngi,--ia ki ummat kiba U la niad noh, ia ki jingshitom kiba U la pynjem, ia ki jingklusai kiba U la pynduh ia ki jingsheptieng U la weng noh, ia ki jingkyrduh kiba U la pyndap, ia ki jingkyrkhu kiba U la ai,--ha kane ka rukom kan pynkhlain ia ngi hi ban iaaid shaphrang ia ka lynti kaba dang sah jong ka jingieit pilgrim jong ngi.

Ngim lah khlem da khmih shaphrang ia ki jingeh kiba ngin dang ia kynduh ha ka jingialeh kaba dang sah, hynrei ngi lah ban peit ruh shadien ia kaba ngi la iaaid lait kumjuh kum ia kaban dang wan, bad ngin ong, “Haduh kane U Trai U la iarap ia ngi”. “Kumba ki sngi jong me kumta keiñ kan long ka bor jong me” Deuteronomi 33:25. Ka jingtynjuh nym palat ia ka bor kaba yn ai ha ngi ban shah ia ka. Te to ai ba ngin trei ia la ka kam kat haba ngi shem ia ka, da kaba ngeit ba kat kaba lah ban wan jia, ia ka bor kaba biang ban shah ia ka jingtynjuh yn ai ha ngi.

Bad main-pamian ia ki khyrdop jong ka bneng yn sa plie ban ioh rung ki khun U Blei bad na ki rymmiang shyntur jong U syiem ka burom ka jingkyrkhu kaba kum ka jingkynud ba sngewthiang kan wan ha ki shkor jong ki, “To wan phi ia kiba la kyrkhu jong U Kpa jong nga, to ioh ia ka hima ia kaba la pynkhreh keiñ ia phi na myndang long ka pyrthei.” Mathaios 25:34.

Te nangta ia kiba la siewspah yn pdiang sngewbha sha ka iing kaba U Jisu U la pynkhreh ia ki. Hangta ki lok jong ki kin nym long ki riempoh jong kane ka pyrthei ne ki nonglamler, ki nongmane blei thaw, kibymkhuid bad kibymngeit hynrei ki lok jong ki kin long kita kiba la jop ia u Soitan bad da ka jingaei ba kynja blei ki la lah ban ioh ia ka jinglong jingim bajanai. Ia kawei-pa-kawei ka pop, jingbymjanai kiba la pynbit tngit ia ki hangne la sait khuid da ka snam jong U Khrist bad ka jinglong ba kysai-tam bad jingtyngshain ka burom jong u , kaba kham palat ia ka jingphyrnai jong ka sngi, la ai ha ki. Bad ka jingbhabriew ka jinglong babha, ka jingjanai, ka jinglong jong u, kaba tyngshain lyngba jong ki, ka palat liam ia kane ka jingthaba ba ha bar. Ki long kiba khlem pop ha khmat kata ka khet balieh ka bakhraw ki da shim bynta lem ia ka burom bad ka jingioh bynta jong ki angel.

Haba pyrkhath ia kata ka jingioh pateng kaba donburom kaba lah ban long ka jong u, “u briew un iaapli daei ia la ka mynsiem?” Mathaios 16:26. U lah ban long u ba duk, pynban u don ha lade ia ka spah bad ka burom kaba ka pyrthei kam lah ban ai. Ka mynsiem kaba la ioh jingsiewspah bad ba la pynkhuid na ka pop, bad baroh ki bor bad ki burom ba la pynkyntang bad aiti sha ka jingshakri ia U Blei, ka long dor kaba kortam; bad ka don ka jingkmen ha bneng ha khmat jong U Blei bad ki angel bakhuid ia kawei ka mynsiem kaba ioh ia ka jingsiewspah, ka jingkmen kaba la pynpaw ha ki jingrwai risa ka jingjop kaba khuid.

